
XI XII I
25,26,27,28
AGOST 94
TA MAJOR

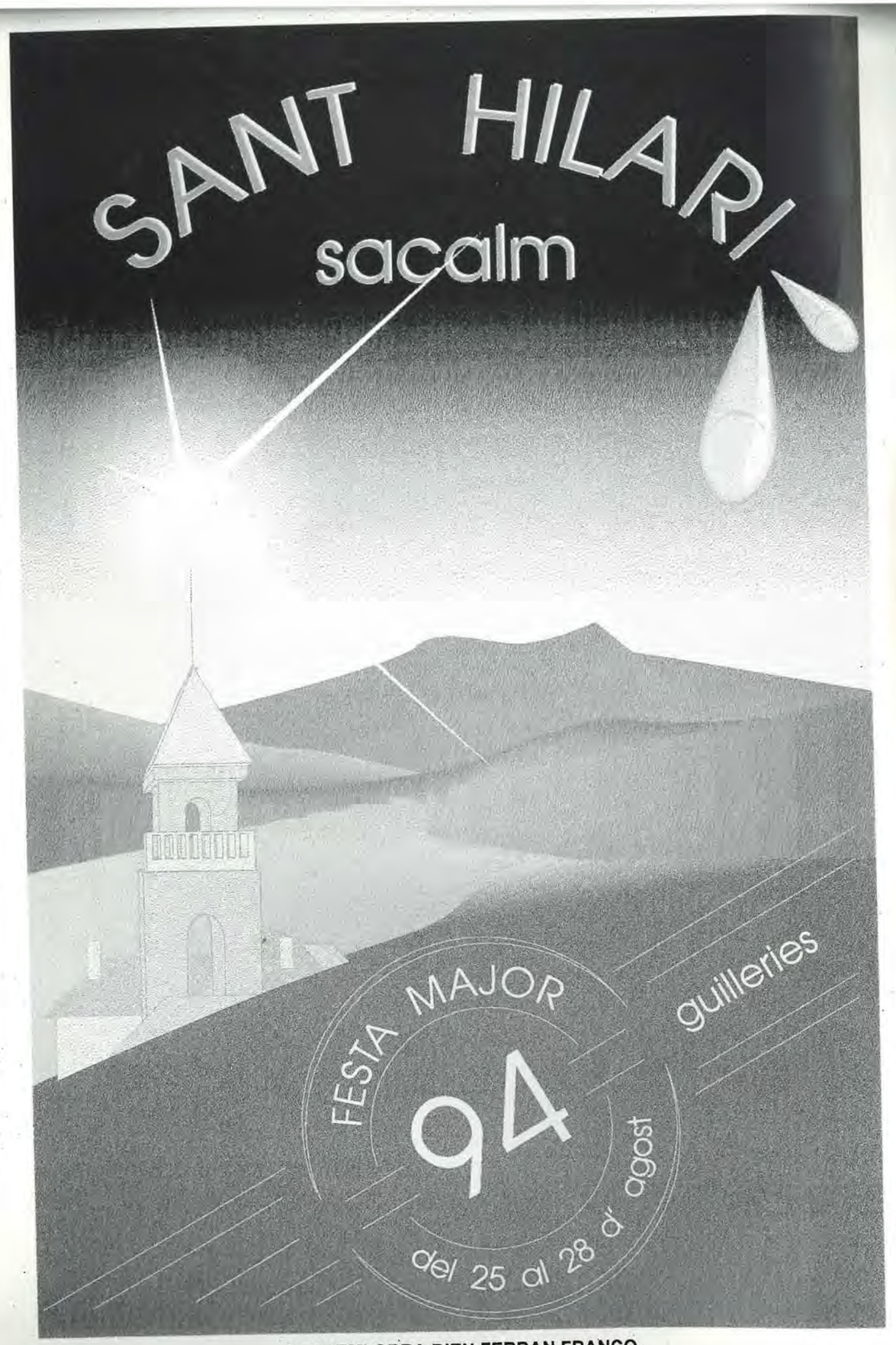

2n PREMI OBRA D'EN FERRAN FRANCO

Salutació

Fa quinze anys que gaudim d'un sistema democràtic i hem de dir que s'han assolit unes fites i uns objectius que temps enrera semblaven utòpics.

Això és resultat de la gestió d'anteriors consistoris i de la tasca també important que des de l'Ajuntament de l'època democràtica s'ha portat a terme en moltes facetes de la nostra població, amb l'ajut i el recolzament de la majoria dels hilariencs.

Entenem que l'Ajuntament és el conjunt de tots els ciutadans d'un municipi, de la majoria i de l'oposició, dels votants i dels elegits, dels d'un partit o d'un altre, ja que cal la participació de tothom, sense distinció de classes, de sexes, de partits polítics ni d'estatus socials.

Jo m'atreviria a dir que Sant Hilari l'hem de fer nosaltres, els hilariencs, tots plegats perquè el nostre poble no és patrimoni exclusiu de ningú. És de la comunitat, de la gent que vivim i treballem a Sant Hilari.

Si passegem pels carrers, places i voltants veurem que s'han fet moltes coses i en àmbits ben diversos. S'ha millorat en sanitat, urbanisme, cultura, medi ambient, comunicacions, instal.lacions esportives, etc., que han repercutit enormement en la nostra qualitat de vida. Ha estat l'esforç de tot el poble per tal d'aconseguir millorar els pilars bàsics del seu benestar.

Amb tot, penso que hem d'aspirar a aconseguir més coses que els ciutadans de Sant Hilari necessitem, i cal fer-ho amb il·lusió i entusiasme. Amb la nova Casa de Cultura que s'inaugurarà properament es milloraran els serveis culturals i s'atendran millor les necessitats del jovent.

D'aquí a un any sembla que es farà realitat un objectiu que sempre havíem somiat, el de poder disposar d'unes millors carreteres que ens enllacin amb importants centres urbans sense les dificultats fins ara habituals. Si tot va com ha d'anar sembla que l'any vinent es posarà en marxa el tram Vic-Girona de l'Eix Transversal de Catalunya, una via de comunicació que ens permetrà accedir a diferents ciutats i comarques amb més facilitat.

Sant Hilari Sacalm deixarà de ser una vila allunyada i mig amagada de les Guilleries i entrarà en la dinàmica d'un prometedor futur, amb un sistema de comunicacions fàcil i modern. Crec que val la pena fer-ne esment, ara i avui, per allò que representarà per a tots els hilariencs perquè facilitarà un desenvolupament de les activitats forestals, de la indústria i del turisme, factors fonamentals de la nostra economia.

A la darrera salutació us deia que havíem passat per situacions econòmiques pitjors de la que ens trobàvem, però que s'havien de superar amb eficàcia i tenacitat i ara sembla que ens pot dominar un cert optimisme, tant a nivell locals com del país. Això ens ha d'empènyer a seguir treballant amb optimisme i il·lusió.

Amb aquest esperit renovat i amb la joia acostumada d'aquestes dates, us animo a celebrar la nostra Festa Major ja que són jornades de retrobament, de nostàlgies i també de sana alegria perquè la Festa ja ha arribat.

Durant aquests dies en què gaudim d'unes ben merescudes vacances, apleguem-nos amb els familiars, amics i estiuejants i junts brindem pel futur de Sant Hilari, un futur que està arrelat en un sòlid present.

Us hi convido en nom meu i de tots els companys de Consistori.

Feliç i bona Festa Major!

L'Alcalde
F. XAVIER ROSSELL I TERRIS

Davant la manca de publicacions periòdiques a la nostra vila, el Programa de Festes és, des de fa temps, una porta oberta a totes les opinions. L'Ajuntament dóna les gràcies a aquelles persones i entitats que amb els seus escrits han ajudat a confeccionar aquest programa.
Com que hi ha força participació, hi ha un Consell de Redacció per a fer una selecció dels escrits.

Cada any quan s'acosta la Festa Major, l'Ajuntament passa una comunicació a totes les entitats del poble per si volen donar el seu parer a través d'aquestes pàgines. Aquí hi teniu la col.laboració de totes les que ho han fet. L'Ajuntament no comparteix, necessàriament, l'opinió dels col·laboradors en aquest programa.

PREGÓ DE FESTES DE SANT HILARI
26 d'agost de 1993

Hilariencs i hilarienques
que us trobeu reunits aquí.
Bona vesprada estiuenca
i gràcies per venir.

Vull dir-vos quatre paraules
a tall de toc d'atenció.
Per això estic a la taula
encetant aquest pregó.

L'escrit em servirà d'eina
i ara us el faré sentir.
Així, doncs, anem per feina,
i que us pugui divertir.

De fet, a mi, el que m'agrada
és la improvització,
però, degut a la llargada
d'aquests versos, em fa por

perdre el fil per causa estranya
i oblidar-me tot això.
Si llegeix el rei d'Espanya,
doncs... també puc llegir jo!

El vostre alcalde em convida
perquè avui alci la veu
i amb aquest pregó o crida
-del nom no us en preocupeu-

us faci adonar que arriba
aquell dia que espereu
de la festa de la vila
que, ben mirat, no té preu.

Parlaré poc de l'alcalde
perquè tots ja el coneixeu
i perquè fa temps que malda
per fer coses amb bon preu

i Déu n'hi do de les obres
i el resultat obtingut.
I és que en Rossell és un home
inconformista i tossut

que pel vostre Sant Hilari
corre, lluita i discuteix
i amb els correligionaris
si convé, no hi convergeix.

Crec que, quan fou futbolista,
ja era molt dur de pelar.
Doncs, ara, salta a la vista
que tampoc se'l pot driblar.

Jo, tinc una cosa molt clara:
vaig ser alcalde de Lloret
i pel Rally Costa Brava
connectava amb ell de dret

per traçar l'itinerari
de la prova del motor.
Volíem que Sant Hilari
fos la fita interior.

No sabeu la paciència
que hi havia de tenir
perquè li fes consciència
i acabés dient que sí.

Em discutia l'horari
i advertia, acalorat:
-No pot ser que Sant Hilari
quedi tant temps tancat!

Pactar amb ell va ser la conya
i en el temps del qual parlem
ja em deia, sense vergonya,
-Compte, que decidirem!

I això que ja em coneixia
-no era el contacte primer-
sobretot d'ençà que un dia
vam armar un gran mullader.

Deixeu-m'ho aclarir una mica,
ara que ho he insinuat,
perquè l'anècdota explica
part de la nostra amistat.

Devia ser l'any vuitanta
-o potser el setanta-nou-.
Començava una altra etapa,
hi havia força enrenou,

estrenàvem democràcia,
no hi havia tants barruts
-tot i que d'aquesta raça
tota la vida n'hi ha hagut-,

tothom parlava del canvi
-que ara es torna a canviar!-
i no hi havia ni un àmbit
que pogués deixar-se estar.

Ens vam trobar, en el principi,
en una important reunió,
quan un grup de municipis
vam fer l'Associació.

Ell i jo, que no sabíem
què hi havia al rerafons,
escoltàvem i assentíem
sempre com a bons minyons.

I és que, es miri com es miri,
quan el canvi es va encetar
tots anàvem amb el lliri
en una i a l'altra mà.

Més en notar que era obvi
que l'acord ja estava pres,
ens va sortir l'amor propi
i no vam acceptar res.

Ai, fillets! Quina sorpresa
quan només el seu i el meu
van ser els vots que els de la Mesa
van comptar contra tot déu.

Per aquesta impertinència
va adquirir notorietat
i per això Convergència
l'impulsà per diputat.

Jo vaig rebre menys auxili
del món institucional
i he anat vivint a l'exili
de reserva espiritual.

Ara ja sabeu la causa
de la nostra relació
i per què el vostre alcalde
m'ha encarregat el pregó.

Per aquesta coneixença
que arrenca des d'aquell any
he tingut la paciència
de posar-hi més afany,

però amagant un xic la cosa,
donant entretocs incerts...
En Xevi esperava prosa.
Jo li he fet el pregó en vers.

I ara retorno a la crida,
el fil que havia deixat.
No vull dir-vos cap mentida
per guanyar-me l'amistat,

ni els tòpics que algú desgrana
en semblant situació,
perquè posin cara ufana
tots els de la població.

Concentració de gegants.

No aprofundiré en la història
-que tots en sabeu molt més-
ni en la gent que us dóna glòria,
recordada en els carrers.

Ja li tinc, ja, en la memòria
algun dels noms importants.
Si heu tingut gent ben notòria
i missioners quasi sants...

I no invento cap falòrnia.
Ho puc precisar molt bé.
Allà a l'Alta Califòrnia
hi va viure un missioner

que es deia Torrent Hilari
i era oriund d'aquí.
Se suposa que va anar-hi
mogut per un zel diví.

Aquest, només és la mostra,
a tall de justificant.
Més, la llista de gent vostra,
podria ser molt més gran.

Segur que hi ha gent de lletres
que el vostre món ha glossat
i entre ella, il.lustres poetes
que el paisatge han sublimat.

I historiadors i cronistes
que expliquen tot el passat,
i com sempre, els altruistes,
que han sabut guardar el llegat.

Per històric testimoni
la Pedra Llarga teniu.
Uns diuen que és del dimoni
-que va voler fer-se el viu-

Altres que era un signe idoni
d'algun poble primitiu...
Ara, en vostre patrimoni,
constitueix un bon motiu.

Mes deixo la lliçó docta
per quan calgui adobar l'erm
i, en tot cas, ja en prendrà nota
l'Àngel Serradesanferm.

De la vida quotidiana
o dels fets més actuals
també podria parlar-ne
amb idees generals.

Ara, el tema més notori
que tothom ha comentat
després del gran rebombori
amb la Generalitat

i amb enginyers i polítics
i el director general,
ha estat el traçat -ja mític-
del que es diu l'Eix Tranversal.

Ha guanyat vostra constància.
S'ha acabat el sofriment
i aquella sensació d'ànsia
que sentia tanta gent

quan havia de fer milles
en direcció a aquest indret.
Ara, aquí, a les Guilleries,
hi vindrà tothom de dret.

Aixecareu la comarca.
En sereu la capital.
Sant Hilari serà marca
de renom universal.

M'han dit els que d'aquest tema
n'han fet un bon seguiment,
que el vostre alcalde, amb gran flema,
ha guanyat per cansament.

A les estrofes primeres
ja he dit que era molt pesat.
I reclamant carreteres
ha donat bon resultat.

Almenys un cop a la vida
la lògica s'ha imposat.
Si us he de fer una altra crida
ja vindré menys marejat.

I ara parlem una mica
dels nuclis d'animació,
del personal que es capfica
per fer l'ambient molt millor.

Sé, de notícia ben fresca,
que, entre els grups emprenedors,
hi ha una societat de pesca
que mereix admiradors.

Es diu "La Gorga" i té fama
de treballar amb serietat.
Per això cap peix s'exclama
quan a l'ham queda agafat.

Me'n van parlar de primera
gent del Medi Natural,
quan la meva dèria era
algun tema fluvial.

Per al teatre i la broma
els "Nois Alegres" teniu,
que van a Santa Coloma
quan els falta alguna actriu.

He vist ara, en el programa,
que la cançó també els mou.
Compte, que aquesta setmana,
sense que es canti, ja plou.

El futbol possibilita
també un llarg historial.
Ara, l'equip us milita
a Segona Regional.

Però, tranquils, que no és cap nota
que inciti la vermellor.
Ben segur que la pilota
amb carn d'olla us va millor.

Evidentment, Sant Hilari
té més grups i atractius
i, sovint, surt al diari
per aquests i altres motius.

Ara mateix, per la Festa,
feu curses de carretons,
demostrant que sou gent llesta
que no està per restriccions.

I amb la vostra empenta viva
pels carrers avall baixeu.
L'energia alternativa
vosaltres la practiqueu.

Si el ministre recrimina
les despeses que tenim
i diu: -"Compte amb la betzina
que convé mirar més prim...",

digueu-li: -Ministre, vine,
que el que fem no és pas tan rar.
El mitjà no contamina
i a més no resulta car.

Sé que, per Setmana Santa,
quan l'ambient es fa més trist
la vostra fe s'ageganta
retent homenatge al Crist.

En el vostre Via Crucis
-que molta expectació-
contra tots els mals auguris
hi ha una fonda devoció.

Caseta de putxinel.lis.

I és que trobeu l'equilibri
quan esplaieu l'esperit,
fent que el vostre cor hi vibri
en un o altre sentit.

I alguna estona és la rauxa
la que us porta diversió,
mes vostre poble no és Xauxa
i retroba el punt millor.

Com a mostra dels artistes
que a la vila han envellit,
hi ha edificis modernistes
-al seu temps, el darrer crit-

i altres que són com un càntic
a un temps ja periclitat,
on el gust i ambient romàntic
hi roman perpetuat.

Vilavecchia era una torre
ben digna, com ja sabeu;
una de les més senyores
del Montseny al Pirineu.

Se'n parlà moltes vegades
per raó dels estadants.
Deien que el bisbe Morgades
hi venia molt, abans,

per l'aigua de Sant Hilari
que el posava més que bé.
I és en aquest escenari
que es va trobar amb Verdaguer.

La pau d'aquesta contrada
va infondre serenitat,
propiciant l'abraçada
del bisbe i el literat.

Ara m'han dit uns entesos
que la torre us heu venut
i està en mans de japonesos
-que és un poble molt menut-.

Ara l'amo ja es diu Fujii,
del país del Sol Ixent.
I el que cal és que no fugi
i que us porti d'altra gent.

Compte, però, que l'egoisme
no us traeixi, a poc a poc,
i centreu tot el turisme
en la gent de color groc.

Per més que paguin arbitris
i això sigui engrescador,
semblareu plens d'hepatitis
si abunden els del Japó.

Controleu, doncs, la demanda
que ara us ve de l'Orient.
Segons com, la propaganda
pot ser contraproduent.

Cal aclarir, amb energia,
que el seu color de safrà
no ve de cap malaltia
i que tothom està sa.

Si no, pobre Sant Hilari!
Pot haver-hi un desgavell
que, tot i l'esforç, no el pari
ni el vostre alcalde Rossell.

Millor que exporteu a l'Àsia
records de fusta a pilons,
equilibrant la balança
amb l'empenta dels nipons.

I si veieu que fan postres
i flairen els bons vinets,
envieu-los força mostres
d'això que en dieu "jaumets".

Que puguin fer "suca-mulla"
les gheises de més beutat,
-aquelles que amb una agulla
subjecten el pentinat-

i els samurais de més casta
abans d'emprendre el combat.
Que vegin que aquesta pasta
té la millor qualitat.

I deixeu-vos de punyetes
si voleu viure contents.
Si escassegen les pessetes
almenys que us arribin yens.

I digueu al que critica
que una flor mai no fa estiu.
Que la torre era bonica
però que d'altres en teniu.

Si hi ha cases amb noblesa
i un extens historial,
entre elles, el Mas Saleta
que, a més de ser un gran casal,

guarda carrosses i selles
de muntar d'allò més fi,
i encara altres coses velles
del Marquès de Mansolí.

En el massís de Solterra
hi ha el Soler, per afegir,
hospital en temps de guerra,
sota el domini carlí.

A la mateixa muntanya
hi hagué, segles ha, un castell.
El temps ja s'ha donat manya
d'anar-li llevant la pell.

Han caigut sostres i bigues
i es troba força enrunat.
Sant Miquel de les Formigues
li fa guàrdia al seu costat.

La Creu de les Guilleries
presideix l'alt mirador.
Tot un estol de masies
té sota la protecció.

En el pla de les Arenes
la Rovira dóna el to,
coneguda molt de veres
pel castell de Mas Carbó.

Casals, ermites, boscatges,
llegendes, mites, cançons,
gent diversa, personatges,
històries i tradicions...

Els focs d'artifici clouen la festa.

I com puc deixar de banda,
esta clar, les vostres fonts,
on la gent, abans i ara,
reciclava els seus ronyons.

En un pròdig dietari
d'un prohom del meu Lloret,
he llegit que, a Sant Hilari,
ja hi venia de vailet,

hi respirava bons aires,
hi coneixia en Jaumet,
i amb els "anticalculaires"
que freqüentaven l'indret,

s'extasiava amb les flaires
que emanen d'algun bosquet
i amb un vas de vostres aigües
li quedava el ronyó net.

Per no parlar sense base
i evitar lapsus fatals,
he repassat dues capses
on col.lecciono postals.

N'hi ha d'amics, de viatges,
de família que m'ha escrit.
De Sant Hilari en buscava.
Déu n'hi do les que han sortit.
Les vostres fonts, si no m'erro,
formen un bloc important:
la Font Vella, la del Ferro,
la de l'Arç, la Font Picant.

També la del Pico-pico
i la nova del Cirer...
Teniu fonts -i no ho critico-
a cada pam del terrer.

Tinc també fotografies
de conjunt, on es veu gent
satisfeta, ben vestida,
amb aspecte de client,

voltant les taules de marbre
d'un antic establiment,
sota l'ombra d'uns bons arbres
i amb el posat somrient.

És un típica imatge
de l'estiueig i l'ambient,
dels que feien el viatge
buscant remei adient

o bé la pau i el paisatge
d'aquest espai tant plaent
on el temps sembla aturar-se
i ni es gosa moure el vent...

I això, amics, es palpa encara
quan s'arriba a aquest indret.
S'hi nota una cosa rara:
l'aire és transparent i net,

la muntanya aixeca l'ànim,
la verdor és un sedant,
cada carrer i cada barri
té el seu ritme, el seu encant...

Vostre tarannà s'acobla
amb el marc físic precís
i així, per partida doble,
terra i gent feu un país

on hi ha un sentiment noble,
sovint encomanadís.
I és que encara sou de poble
que és un tret que fa feliç.

Benaurats els que no senten
l'enveja de ser ciutat,
els que estimen el que tenen
i que Déu els ha donat,

els que sense l'alumini
ni tant de ciment armat,
fan possible que es combini
el present amb el passat,

els que, dintre de les cases,
hi volen comoditat,
però estimen velles arcades
i algun pedrís desgastat,

perquè allà els avis i pares
molt sovint hi han reposat.
Benaurats aquells que encara,
en un món prefabricat,

valoren una rialla
i un comentari pausat,
i es preocupen pel que calla
i ponderen l'amistat.

Benaurats els qui, en la festa,
quan comença la remor,
encara que els faci testa
per l'edat, algun cantó,

recobren delit i joia
i a la plaça fan camí.
Benaurats els nois i noies
que se saben divertir!

Justament, per aquí anava
dirigida la intenció,
en iniciar les ratlles
que formen el meu pregó.

Vol ser la convocatòria
dirigida a cada llar,
perquè es revisqui la història
global i familiar.

Perquè els dies de la festa
no hi hagi disparitat,
tant si es va amb carnet com sense
de partit o sindicat.

Perquè al voltant de la taula
hi hagi encara una emoció
i s'escolti la paraula
més que la televisió

i si l'avi evoca festes
de quan ell era minyó,
trobi la grata contesta
d'una bona comprensió.

Que hi hagi la descoberta
d'uns nous valors, per l'infant,
i trobin la porta oberta
l'amic bo i el mendicant.

Perquè en arribar a la plaça,
si sentiu goig per ballar,
no us hàgiu d'esforçar massa
per descobrir una altra mà.

Perquè quan soni la cobla
i la sentiu a la pell,
sigui perquè sou del poble
en el cor i en el cervell.

Perquè vibri cada casa
dins de l'ambit col.lectiu,
mantenint viva la brasa
i ben encès el caliu.

Perquè, com aquesta crida,
començada en to festiu
però, al final, dirigida
a exaltar el sentiment viu

mai deixeu de ser persones
en els goigs i en els esculls,
trempejant les hores bones
i les que us neguen els ulls.

Perquè quan el calendari
assenyali el dia gran,
feu vibrar tot Sant Hilari
i la terra del voltant.

Això és el que jo penso
que ha de ser l'ambient millor.
La proclama que avui llenço
per missatge del pregó.

Que us tinguen un noble afecte
i gaudiu amb germanor.
I amb aquest sentit, sà i recte,
s'obri la Festa Major.

Joan Domènech i Moner
Escriptor i Historiador

PER QUÈ?

Ens fa por fer preguntes i sobretot respondre-les. La mainada fa sempre preguntes sorprenents i desconcertants. Fixeu-vos-hi. Davant la vida, la mort, el sofriment o qualsevol esdeveniment culpador, inesperat, misteriós, gairebé tothom es fa preguntes. Evident que fer preguntes és difícil, però contestar-les encara ho és més.

Espigolem-ne algunes.

Per què tanta mancança de cultura? La cultura de la indemnització comença a ser una forma de vida. Preocupant.

Per què tanta contracultura inculta? Per què tanta irresponsabilitat? Per què aquest carregar sempre els neulers a l'altre; administració, ajuntament, govern?

Per què tanta violència i agressivitat? Mort violenta del jugador Escobar perquè l'equip de futbol de Colòmbia havia perdut...

Se suïcida un noi de dotze anys a Mèxic perquè havia estat eliminat el seu equip... Mutilada una estàtua per a celebrar el triomf del... Trencadisses de vidres d'establiments... Per què aquest consumisme forassenyat? Per què tant frau descarat i corrupció a tort i a dret?

Qui no resulti esquitxat, que tiri la primera pedra.

Per què som tan catòlics i tan poc cristians i humans?

Per què tant d'egoisme i tan poca solidaritat?

Per què tanta discriminació, classisme, racisme i xenofòbia? Lucrècia, dominicana, assassinada per ser era estrangera, negra i pobra...

¿Per què aquesta tan aferrissada campanya anticatalana a tots nivells, la qual intenta crear una falsa imatge depredadora de Catalunya, orquestrada per personatges poc responsables i per uns mitjans de comunicació que haurien de difondre seny i educació a més d'informar, formar i divertir?

Per què tant fanatisme aberrat, religiós, polític i esportiu?

Per què tant objector de consciència i insubmís?

Per què tants accidents de tràfic i de treball?

Per què som tan promptes a criticar i tan poc propensos a encaixar les crítiques?

Per què tanta vergonyant brutícia quasi arreu que se'ns cruspeix i devora?

Per què tant d'alcoholisme, tanta sida i tanta droga?

Per què es llegeix tan poc?

Per què empassar-se tants *culebrons*, tants serials i tanta *basura* a TV?

Per què tanta conducta irresponsable? Per què ens costa tant de respectar, dialogar i conviure?

Prou de perquès. Que cadascú hi doni la seva resposta. Seria bo i curiós assabentar-se'n d'algunes.

Mn. Joan Coma
Rector d'Espinelves

QUÈ ÉS AIXÒ QUE EN DIEM "INTEL·LIGÈNCIA"?

D'entre les grans errades que més sovint cometem, ressalta la de donar per suposat el significat de moltes paraules; és a dir, la d'atribuir un contingut a un mot sense reflexionar sobre el que realment diem. El concepte de "intel·ligència" tampoc se n'escapa. Qui no ha sentit alguna vegada, i més ben dit, els més agosarats fins i tot hem afirmat sovint expressions com: "el que li passa és que no és gaire intel·ligent", "el gos és l'animal més intel·ligent", etc. I posats a reflexionar goso preguntar-me: què passa? Que potser és el mateix la intel·ligència humana que la d'un animal? Què volem dir quan ens referim al fet que algú és més intel·ligent que un altre i com ho mesurem?

És en la base d'aquestes interrogacions que voldria resumir, a tall de reflexió, les aportacions més recents de la recerca en el camp de la conducta intel·ligent.

Fins fa ben poc, es considerava que una persona era intel·ligent si obtenia *resultats exitosos* en qualsevulla tasca que es proposés; és a dir, es considerava intel·ligent –i sovint encara s'hi considera– la persona que obtenia un reconegut èxit acadèmic: els aprovats, i per tant intel·ligents, tenen un munt d'oportunitats, mentre que els suspesos pel sistema escolar, i per tant no tan intel·ligents, estan condemnats al treball menys qualificat.

Les noves aportacions en el camp de la intel·ligència ens apunten la possibilitat que el paradigma conducta intel·ligent i bons resultats a l'escola no sigui del tot encertat.

La intel·ligència s'ha de valorar no pel resultat sinó pel *procés*: no importa tant arribar a un lloc com el *com s'hi arriba*. Ja ho diem sovint que el que cal és arribar! Per exemple, si hem de respondre a la pregunta: quina quantitat correspon a una tercera part del doble del triple de cinquanta? Com a bons herois del càlcul mental podem intentar resoldre-ho mentalment, o bé, podem agafar paper i llapis i fer-ne els càlculs pertinents, o fins i tot, algú ho pot resoldre millor representant-ho gràficament. El resultat, –que per cert és cent–, pot ésser incorrecte o encertat en tots tres casos; en canvi, el *procés* per obtenir-lo, la *manera de resoldre el problema* és la que marca la diferència i segur que algun dels procediments és més adequat, o més ben dit, més eficaç, que els altres.

És en aquesta línia que parlem d'intel·ligència com a *procés*, com a la manera peculiar i personal de resoldre els problemes.

Els avantatges de l'aplicació d'aquesta concepció en el camp educatiu són òbvies; no interessa tant que un alumne aprovi o no, o que resolgui o no encertadament els problemes, com el fet de saber copsar com treballa, com enfoca la tasca i dit, en termes més tècnics, *com processa la informació*.

Aquest processament té lloc en unes àrees determinades del cervell i, si bé compta amb una base orgànica evident, la influència ambiental és fonamental i imprescindible.

Conseqüentment, les investigacions recents ens fan adonar que la intel·ligència no és quelcom estàtic ni immodificable, i per tant, se'ns obre una porta a la intervenció en la conducta intel·ligent dels nostres fills o dels nostres alumnes.

Caldrà que fem els possibles per a què les teories no es quedin en un racó de les bibioteques o limitades al món universitari, ans al contrari, ens serveixin per orientar i redefinir la pràctica educativa quotidiana; però també cal que tots plegats siguem una mica més tafaners, curiosos i crítics, bo i defugint del conformisme i de la monotonia que ens aporta la seguretat del que ens és conegut.

Els canvis sempre impliquen esforços però els nostres fills s'ho mereixen tot!

Carme Timoneda i Gallart

BATECS D'AMARGOR

El vent persistent
continuava bufant
mentre les onades batent
responien a son cant.
Les gavines, espantades,
sense aspre ni timó,
fugien endabades
del bufec més traïdor.
Una nineta enyorada,
de la cala en un racó,
amb embaladida mirada
contemplava l'horitzó.
Llàgrimes als ulls,
batecs d'amargor
d'un immens batibull
amenaçant i esferoïdor.
Sola, esperuguida,
colpejada de debò
per la cruesa de la vida,
per l'odi i la traïció.
Per què? –Ningú no respon–,
Per a què? –diu a contracor–,
una lluita la confon,
una lluita entre el cap i el cor.
Com un ocell engabiat
per amargs barrots de fusta,
plora i anhela la llibertat
estafada per normes injustes.
Però del que sí està segura,
del que n'és ben conscient,
és que l'amor perdura
malgrat tots els contratemps:
ni el vent més colpejant,
engolós i devastador
no farà, ni per un instant,
que trontolli el seu amor.

Carme Timoneda i Gallart

FOC VERD

L'any 1987, el Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca de la Generalitat, sota la direcció del conseller Miró i Ardèvol, va treure un eslògan que amb el pas del temps ha fet fortuna: *Foc verd*. Sota aquestes dues paraules van emergir amb força les primeres campanyes publicitàries de prevenció dels incendis forestals i, més important encara, la creació de les agrupacions de defensa forestal, les avui populars ADF. Totes dues iniciatives van ser, sense cap mena de dubte, de gran importància en la conscienciació primer, i captació després, de la població civil en la lluita contra el foc.

Paral·lelament a aquesta campanya, la direcció general de Prevenció i Extinció d'Incendis i de Salvaments, adscrita al Departament de Governació, va iniciar una intensa tasca de reestructuració interna que s'ha anat mantenint al llarg del temps. Aquest treball s'ha caracteritzat per un increment en la dotació de recursos humans i tècnics, el disseny d'estratègies d'actuació i ordenació dels Bombers de la Generalitat i, per damunt de tot, la clarificació competencial en casos de sinistre. Totes aquestes actuacions, que van des de la implicació de la població civil fins al redissenyament del cos de bombers, tenen un punt de partida comú, el gran desastre ecològic de 1986, amb més de 40.000 hectàrees calcinades (entre les quals, les del massís de Montserrat), i l'objectiu de minimitzar al màxim sinistres d'aquesta magnitud.

Fruit d'aquesta nova estratègia han estat la renovació de part de la flota terrestre i, sobretot, la incorporació de nous mitjans aeris que han demostrat la seva eficàcia en la lluita contra el foc. El més conegut de tots és, sens dubte, l'helicòpter bombarder, provat de forma experimental l'any 1989, i incorporat de forma regular a partir de 1990 en cadascuna de les campanyes. Menys coneguts, però igualment eficaços, són els equips de termovisió, capaços de localitzar punts calents en focs suposadament extingits que podrien revifar, la incorporació de sistemes de lluita a alta pressió o la distribució d'equipaments d'alarma per a la ràpida detecció, a més de les xarxes per a la presa d'aigua repartides arreu del territori i la localització ràpida de cisternes de querosè per a l'abastament dels mitjans aeris a prop de l'incendi.

Aquests sistemes tècnics s'han vist acompanyats del disseny d'estratègies específiques d'actuació. Destaquen, per la seva importància, la clarificació competencial i la definició del comandament únic com a eines de millora de la coordinació en un sinistre. Així, l'abans i el després d'un incendi, és a dir, la seva prevenció i la restauració dels seus efectes, depenen del DARP, mentre que l'actuació concreta durant l'incendi forestal és responsabilitat exclusiva dels bombers. Aquesta responsabilitat inclou també el comandament únic: tant ADF com exèrcit, policia local, Guàrdia Civil, Protecció Civil o cossos de voluntaris depenen únicament de les directrius del cap de bombers localitzat en el punt de sinistre o, en últim terme, del director general de Prevenció i Extinció d'Incendis.

En situacions d'emergència com les que s'han viscut aquests dies, tots aquests mitjans i estratègies, per bé que probablement caldria pensar a incrementar-los, tenen una vàlua contrastada. No obstant això, hem d'afanyar-nos a dir que, per més que es prenguin mesures, no hem d'oblidar que vivim en un país mediterrani amb

un increment constant del 10% anual de biomassa a través de la qual es passeja cada vegada més gent. I que és aquesta gent, en el 92% dels casos, qui ocasiona els incendis forestals. Probablement, com sostenen algunes veus autoritzades, la millor prevenció contra els incendis no passa tant per l'increment de mitjans tècnics i la conscienciació de la població, que són elements irrenunciables, com per una gestió del territori, que eviti l'abandonament dels camps de conreu, l'increment de biomassa al bosc i la massificació dels espais naturals. Potser d'aquesta manera l'eslògan *Foc verd* podria ser un altre cop efectiu.

Xavier Pujol
Article publicat el 17-7-94 a la pàgina "Ciència i Medi Ambient" del diari "Avui"

FESTIVALS INTERNACIONALS DE MÚSICA

L'any passat, des d'aquestes mateixes pàgines, anunciàvem que el Festival Internacional de Música de Sant Hilari iniciava una experiència nova en el sentit d'incloure en la seva programació tot un seguit de joves intèrprets per tal d'ajudar-los en la seva promoció professional. Continuàvem fidels, d'aquesta manera, a l'esperit que sempre ha mogut els Amics de la Música, que no és altre que el d'intentar que la cultura musical esdevingués una experiència no pas d'èlite, sinó, més aviat, una manifestació a l'abast del gran públic i, sobretot, dels nostres infants i joves.

Intèrprets locals al Festival Internacional de Música.

Aquest nou enfocament, però, podia no haver estat ben acceptat pel nostre públic habitual. Teníem por, en definiva, que l'experiència no fos un fracàs. Ara, al cap d'un any, vist el resultat del Festival de l'estiu passat, hem de dir amb satisfacció que aquell assaig fou molt més favorable que no ens pensàvem, la qual cosa ens ha animat a continuar en la línia encetada. Els joves intèrprets que vàrem seleccionar per a l'edició passada compliren a bastament amb el seu programa. La seva actuació fou, en termes generals, molt ben acollida pel públic assistent, que participà activament i amb gran interès a l'hora d'emetre el seu judici i el seu vot. El resultat de tot plegat és que enguany repeteixen actuació la soprano Conxita García i el tenor Toni Comas, alhora que nous concertistes joves cercaran, mitjançant el veredicte popular, l'oportunitat de tornar l'any vinent.

Sabem que aquesta nova orientació del nostre Festival no haurà estat ben acollida per tothom. Nosaltres, en tot cas, hem volgut deixar ben clar quin és l'ànim que ens ha mogut i que a l'inici d'aquest escrit hem explicitat. Gosem dir que d'aquí a un temps en veurem els resultats. Molts dels nostres joves intèrprets locals podran actuar ben aviat –alguns d'ells, de fet, ja ho fan– en igualtat de condicions amb molts dels concertistes que anirem convidant a actuar al nostre Festival.

En el moment d'escriure aquestes ratlles ja ha tingut lloc el primer dels concerts d'aquest any dedicat a intèrprets locals i a alumnes de l'Escola de Música de Sant Hilari.

Podem parlar, doncs, amb coneixement de causa. Aquest concert fou la manifestació més clara de com any rera any guanyem en qualitat i en quantitat. Cada vegada són més els intèrprets locals que estan en situació d'incorporar-se a un concert important i de fer-ho mostrant una professionalitat creixent i un notable rigor interpretatiu. Quin altre resultat més esperançador podíem desitjar?

Hem d'agrair la bona acollida que hem tingut per part de gairebé totes les entitats locals que han respost favorablement a la nostra crida i que han assistit als concerts a què vàrem convidar-los per tal que valoressin aquest nou projecte que havíem iniciat i ajudessin a consolidar-lo amb la seva opinió.

Volem acabar insistint en el fet que l'organització del Festival comporta una feina i un esforç considerables. Hi ha persones que en duen el pes més feixuc i que, malgrat tot, no defalleixen. Caldria, això sí, que tinguessin més suport real i efectiu a l'hora d'endegar la feina concreta del seu muntatge i la seva organització. Aprofitem l'avinentesa per demanar col·laboració en aquest sentit. És un prec que fem no únicament als

Festival Internacional de Música.

socis dels Amics de la Música, sinó a qualsevol persona que creu que es fa una bona tasca en el terreny musical a casa nostra i hi vol prendre part desinteressadament, només amb l'ànim de contribuir al foment de la cultura entre la nostra gent, fonamentalment els joves.

Els Amics de la Música de Sant Hilari

LA PASTORAL DELS APLECS

En les darreres dècades, per l'evolució sociològica, –les parròquies de pagès desapareixen– l'atenció pastoral de la pagesia ha de ser diferent. Ha de canviar notòriament la manera de fer país i d'animar la fe d'aquests feligresos. Per altra part ha estat admirable el progrés humà i de confort que han assolit les famílies del món rural. Tot amb tot, ens podem preguntar: què cal fer per a què el sentit de parròquia rural i les seves tradicions de poble no es perdin?

Els dies 11 i 12 d'octubre de 1993 a Solsona, foren convocades unes jornades sota el lema "Església i País", i una de les conclusions va ser: La necessitat que la nostra Església continuï arrelada en l'ànima profunda del nostre poble. Per això cal que es continuï pronunciant obertament per la seva fidelitat a Catalunya, i en conseqüència, que estigui amatent a la realitat viva, a la diversitat i als trets que la caracteritzen, en especial, la llengua, la cultura, la història i la voluntat de ser. Hem de fer evident com a Església que el nostre amor i servei a Catalunya formen part de l'amor al proïsme.

Els aplecs que la parròquia de Sant Hilari Sacalm promou, tots ells per motius religiosos i populars, se'ns presenten com un factor important de maduració humana i cristiana, tant personal com familiar i parroquial. En altres paraules: fem Església a casa nostra. Puix hi entren en joc harmoniós una sèrie d'elements tots ells molt positius: la proximitat de la naturalesa, la relació distesa de familiars i amics, el compartir valors humans de cultura i esplai a l'aire lliure, la pervivència de records passats, el relaxament personal, la pregària individual i col·lectiva.

Tot remenant la cassola al Pedró.

Heus ací els vuit aplecs anyals que promou el nostre Consell Pastoral Parroquial: l'Aplec de la Parròquia el dilluns de Pasqua de Ressurrecció a Joanet; el Roser de Santa Creu d'Horta el diumenge primer després de Pasqua; al Nen Jesús de Praga el dilluns de Pentecosta; el del Padró el tercer diumenge de juny; el 15 d'agost a Ntra. Sra. de Monsolí, actualment suspès; a Santa Margarida de Vallors el primer diumenge de setembre; a l'ermita de Vallclara el segon diumenge de setembre i a la parròquia de Sant Andreu de Bancells l'últim diumenge de novembre.

Inauguració a Santa Margarida de Vellors.

Si bé és veritat que hi ha un grup de persones a qui el Consell Pastoral ha confiat l'encàrrec d'iniciar, programar i animar els diferents aplecs, també, però, cal fer constar que de la forma, de les activitats i de tot allò que dóna caràcter a cadascun d'ells, es procura que se'n responsabilitzin els feligresos més vinculats a les parròquies o ermites on se celebra l'aplec. Crec, senzillament, que aquesta pot ser una de les maneres de col·laborar i de sentir-se responsable dintre la tasca pastoral de la parròquia.

L'assistència i participació als diferents aplecs és notable i altament gratificant, ja que en cada una d'aquestes trobades festives, a més dels tradicionals aimadors de sempre, els veïns i els més vinculats al lloc on se celebra l'aplec hi prenen part d'una manera activa i cordial. I considerant-ho des del punt de vista pastoral, és una esplèndida ocasió per a fer reviure les arrels d'un joiós passat, sovint ric en tradició cristiana i curull d'afecte a persones amigues de la infantesa.

Esperem, amb l'ajut de tothom, poder satisfer... "la necessitat que la nostra Església continuï arrelada en l'ànima profunda del nostre poble... Hem de fer evident com a Església que el nostre amor i servei a Catalunya formen part de l'amor al proïsme" (Jornades d'Església i País).

L'Aplec Parroquial a Joanet.

Em plau, per acabar, fer-vos avinent que la reeixida restauració d'ermites i temples parroquials del veïnat, centres de cultre confiats a la tasca pastoral de Sant Hilari Sacalm, s'ha pogut portar feliçment a terme gràcies a l'impuls religiós dels veïns i devots, i a la seva generosa col·laboració econòmica.

Joan Tuneu i Mir
rector

LES GUILLERIES, ASSOCIACIÓ DE PROMOCIÓ I EDUCACIÓ MEDIAMBIENTAL

D'acord amb els nostres objectius d'arribar a tot el públic interessat en el medi ambient i la seva conservacio, aquest any hem ampliat la nostra tasca en el camp de l'educació ambiental.

Gràcies al Consell Comarcal de la Selva i al Departament de Medi Ambient de la Generalitat, hem desenvolupat una campanya de formació de voluntariat ambiental de la comarca de la Selva. Aquesta pretén arribar a tots els interessats per la problemàtica del medi ambient, així com també als amants dels nostres boscos i de la natura en general.

Als voluntaris ambientals se'ls ha demanat un compromís que s'ha concretat en dues actuacions: per un costat, i a llarg termini, la denúncia d'abocadors incontrolats en el terme municipal, i per l'altra, en un pla més immediat, en una actuació puntual de col·laboració en el desenvolupament de la campanya "Fem Dissabte". Campanya que ha consistit en la convocatòria de tot el poble per a la realització d'una sortida per a recollir deixalles de zones de les rodalies de Sant Hilari, en especial a la zona del Nen Jesús de Praga, la riera d'Osor, la font del Sastre i altres indrets. Es va fer el matí del dissabte 30 d'abril i en acabar s'obsequià amb un piscolabis tots els participants. Volem agrair des d'aquí la participació dels 150 vilatans que van sortir desinteressadament a recollir deixalles, als 21 voluntaris de Sant Hilari que van ajudar-nos a coordinar la sortida i també a l'Associació de Pesca "la Gorga", a l'ADF Montseny-Guilleries, al Col·legi Públic Guilleries i als alumnes del Col·legi Sant Josep...

Els nens i nenes en contacte amb la natura.

Aquesta campanya "Fem Dissabte" s'ha portat a terme a deu pobles de la comarca de la Selva, amb sortides els dissabtes de maig i juny i amb la formació d'un cos que actualment és de 60 voluntaris ambientals.

Com a mostra de la força que el moviment de voluntariat ambiental està emprenent, valguin uns articles escrits per ells, donat que se'ls ha convidat a expressar-se en aquesta publicació.

Aprofitem aquesta oportunitat per a recordar a la gent interessada en el voluntariat ambiental, que a l'Ajuntament de Sant Hilari, hi ha fitxes per a inscriure's com a tal.

Les Guilleries Associació aquest any, dins la nostra tasca d'educació ambiental a les escoles, continua treballant en la campanya "La natura a les escoles" de la Diputació de Girona, de la que n'han gaudit, entre altres, el Col·legi Públic Guilleries i el Col·legi Sant Josep. A més a més continuem també realitzant al llarg del curs un taller de natura i d'educació ambiental per a nens de 7è i 8è com a activitat complementària de l'APA, durant dues hores setmanals.

El Departament de Medi Ambient de la Generalitat ens va cedir un estand dins l'Expodidàctica (Fira de Barcelona) el 14 al 17 d'abril, on vam presentar els temes del "bosc" i "l'aigua" com a recursos naturals de les Guilleries, i l'aprofitament per l'home, com a centres d'interès d'educació ambiental.

Presència de "Les Guilleries-Associació" al Saló Expodidàctica, de Barcelona.

Estem acabant "Els itineraris i rutes de les aigües, per les Guilleries", que esperem que ben aviat, tots vosaltres i el turisme verd que ens visiti en pugui gaudir. Volem recordar un cop més, però, que aquesta invitació al nostre país ha de ser interpretada correctament, perquè la natura és fràgil, i cal conservar-la, i això és responsabilitat de tots plegats.

També continuem lluitant per a fer realitat el nostre projecte de convertir el Mas Carbó en Centre d'Educació Ambiental i Centre d'Interpretació, Informació i Documentació de les Guilleries, a causa del trasllat forçós d'allà on ara estem ubicats.

I no volem acabar sense recordar-vos que mentre es redacta aquest article vivim uns dies en què el nostre país s'està cremant i estem respirant el fum dels boscos incendiats. Volem, per tant, fer una crida més forta que mai a la sensibilització de totes i cada una de les persones que vivim i que volem que sobrevisquin les futures generacions, de la importància que té la cura i preservació del bosc, tant en el fet de no tirar-hi deixalles, com en el d'evitar els inicis d'incendis.

CONSERVAR LA NATURA ÉS COSA DE TOTS!!!

Les Guilleries Associació de Promoció i Educació Medi-ambiental

Voluntaris mediambientals

GAIA, LA FORMA D'ESTIMAR EL MEDI

Gaia és el nom grec de la deessa Terra i és per això que al 1979 James Lovelock va decidir batejar amb el mateix nom la seva teoria ideològica mediambiental.

Aquesta ideologia ensenya que el que nosaltres anomenem Terra és un organisme viu on tots els seus elements i éssers vius hi tenen una funció específica en el transcurs de tota la Vida.

Si anomenem Terra el planeta, considerem immediatament molts dels seus components com a objectes inanimats i prescindibles, que és el que ens porta a la destrucció progressiva; en canvi, la teoria gaiana proposa el Planeta com a un sol ésser, on tots els seus components, des d'un gra de sorra fins a un ésser humà, en formen part i hi desenvolupen funcions diverses i específiques, en perfecta harmonia els uns amb els altres. Partint d'aquest punt, es pot establir un paral·lelisme amb el funcionament del nostre cos, on totes les cèl·lules aporten la seva col·laboració individual, diferent cadascuna d'elles però amb la finalitat d'aconseguir l'equilibri necessari que ens cal per a viure amb salut. Si acceptem aquesta semblança podem afirmar aquesta nova concepció, que rep el nom de Gaia.

Aquesta és una forma d'enfocar la vida de cara al medi ambient, com un Tot, format per la suma de les consciències que han viscut anteriorment al Planeta, la que hi viu actualment, i la que hi viurà en un futur, creant així una consciència col·lectiva que afirmi que tots els nostres esperits formen part del Tot, de Gaia.

Gaia s'aplica des del moment en què prenem del medi només allò que necessitem, cosa que significa la renúncia a la societat de consum i viure segons l'exemple dels animals, però amb el pensament humà que ens diferencia. És un retorn a la vida salvatge, però aquesta vegada amb l'experiència d'un fracàs. Cal començar a caminar de nou sense ensopegar amb les mateixes pedres; aquest cop s'ha de portar a terme el CANVI segons els pensaments ideològics, ètics i filosòfics.

Tot plegat fa pensar que el salvament del Planeta és també un camí de felicitat on no hi ha lloc per al materialisme ni els desitjos banals, on tot és un paradís terrenal, tot és de tots i hi ha de tot per a tots, en igualtat de condicions per a tothom.

Si examinem la nostra societat veurem que és plena d'elements perjudicials, gairebé sempre propiciats per la "comoditat" de no fer res, que és el que ens perd com a persones que som. Amb aquest mode de vida aparentment tan ple de plaer, estem esbotzant els principis del motiu de la nostra existència al món, descobrir el camí de la felicitat vertadera, que és la que assoleix amb el coneixement. Per aconseguir-lo només cal viure les sensacions que el mateix medi, que estem malgestionant, ens proporciona en el seu estat natural, i tenir en compte que, per a poder viure immersos en el nostre pensament, només necessitem aliment i poca cosa més, que se'ns proporcionarà sense dificultats.

Jordi Tordera Soler,
en ajut al medi ambient

Grups de voluntaris recollint deixalles al bosc.

NOSTÀLGICA FUGIDA

Recordo aquells temps tan llunyans,com si el Tot hagués volgut descloure per fi avui en mi la porta prohibida del nostre passat, el passat d'una humanitat diferent que estimava la Terra, on els boscos eren verges i la Terra, l'amiga Terra, eixamplava tendrament els seus braços vessant generositat. Treballàvem la terra amb les mans, i hi plantàvem llavors d'arbres forts, i ella, incansablement agraïa l'esforç compartint dolços fruits d'amor mutu.

Sento un neguit dintre meu, un poderós roseg de desig nostàlgic; miro enrera i vull fugir als temps antics, però de sobte, veig que no puc i s'apaga la llum de la meva mirada. Vull tornar allà d'on vinc, em fa por demanar perdó a la Terra pels molts desafiaments que, aquell home que abans se'n servia, ara l'ha reptat sense motiu. La Terra, des del primer dia de l'existència, ha alimentat incondicionalment les criatures que en ella hi viuen, però un ésser de ment fosca per les ombres corruptes i ambicioses s'ha esforçat inútilment i sense motiu a superar-la, provocant greus delictes ecològics.

Ara, però, m'adono que la meva fugida té solució, sento la crida del bosc, un poder inigualable i d'esplendorosa bellesa que esborra de mi el dolor d'absència, però aquest bosc està malalt, demana auxili immediat, per a ell, per a mi, i per al futur d'una nova era moderna, on l'home aprendrà a estimar tot allò que l'envolta, respectant el silenci de la saviesa de Gaia, on tot passarà a formar part del Tot.

Jordi Tordera Soler,
en ajut al medi ambient

EXPERIÈNCIES PERSONALS DE VOLUNTARIS

Jo estaré content quan una persona vegi un abocador incontrolat i es pregunti qui n'és el responsable, o quan un nen pregunti al seu pare per què està tan bruta la muntanya, la riera, la vora del camí, etc... Aquesta és la nostra tasca més important, informar i sensibilitzar la gent, i una bona manera de fer-ho és escriure aquest article.

Però recordeu que els voluntaris no farem res si l'educació mediambiental no comença a les cases i es continua a les escoles, i la millor manera de fer-ho és donant exemple.

Bé, si t'agrada la natura, si et preocupen els temes relacionats amb el medi ambient i vols posar-te en contacte amb nosaltres, no ho dubtis, inscriu-te a l'Ajuntament i demana pels voluntaris.

ANIMA'T!!!

— * — * —

Per què em vaig fer voluntari?

El perquè és una cosa que surt d'un mateix, et preocupa un tema, vols informar-te'n i contribuir a solucionar-lo dintre de les teves disponibilitats.

El voluntariat et dóna totes aquestes possibilitats entre altres, i és una manera de relacionar-te amb persones que com tu, tenen aquestes inquietuds.

Un dia, passejant pel poble vaig veure un cartell que deia:

– ET PREOCUPEN ELS TEMES RELACIONATS AMB LA CONSERVACIÓ DEL MEDI AMBIENT?

Aquest et donava la possibilitat de fer-te voluntari mediambiental de la comarca, mitjançant una campanya organitzada pel Consell Comarcal de la Selva, a través de l'Associació Guilleries, per netejar les rodalies d'algunes poblacions.

Recuperant forces amb l'esmorzar.

El cartell em va fer pensar en la problemàtica del medi ambient i en el ressò que últimament tenen els temes relacionats amb la natura, sobretot des de la reunió de Rio de Janeiro.

Deixalles recollides al voltant de la Font del Sastre.

A la comarca, de moment, som seixanta persones que ens hem compromès i hem compartit l'experiència del voluntariat mediambiental, i més concretament, a Sant Hilari en som vint-i-un.

Potser aquest ha estat el primer pas; de Sant Hilari hem recollit tres camions d'escombraries, i el que és més important, és que a la sortida érem cent cinquanta persones.

Però aquesta no és la nostra feina, els voluntaris hem de sensibilitzar la gent de què no llenci les escombraries a qualsevol lloc, informar que existeixen abocadors controlats i que hi ha servei de recollida de trastos vells que és municipal i en la majoria de casos gratuït, com és a Sant Hilari.

Proposta dels voluntaris mediambientals

Els voluntaris mediambientals de la comarca de la Selva us conviden a participar en un concurs del que n'ha de sortir un logotip que ens representi. Teniu temps fins al dia 15 de setembre, el podeu realitzar en un full DIN-A4 i adreçar-lo per correspondència a l'Associació Guilleries, del carrer Joan Serras, núm. 21, de Sant Hilari Sacalm.

Voluntaris i col.laboradors en la neteja del bosc 30 d'abril- a la Miranda.

MOSSÈN PLANAS

Fa uns dies, i a través del full diocesà llegíem que havia mort mossèn Francesc Planas Vilaró, a qui la gent del poble coneixíem com el capellà de ca l'Hospitalet, família molt coneguda a la població.

Malgrat que era fill de Sant Hilari, personalment no hi havia tingut cap relació, l'havia vist i prou, però el fet d'haver estat durant quaranta-sis anys a la mateixa parròquia de Sant Josep de Poble Nou de Manresa, em va sorprendre per infreqüent. Després m'he assabentat que n'ha estat l'ànima durant aquests anys i, que amb el temps, va ajudar a fer-hi un munt de coses, des d'obres materials, fins a una tasca important des dels moviments parroquials orientats al jovent.

Sempre, i és veritat, ens recordem més d'una persona quan ja és morta i també en valorem més allò que ha fet en el decurs de la seva vida.

M'ha semblat oportú que en aquestes pàgines de la publicació de festes s'hi reculli una mostra del treball literari –concretament en el camp de la poesia– que mossèn Planas ha anat realitzant al llarg de la seva vida i que ha publicat darrerament en un llibre titulat *Espigolant*, de l'editorial.

És una manera de donar a conèixer la tasca que ha fet un fill de Sant Hilari en un poble diferent del seu, en aquest cas en un barri de la ciutat de Manresa.

També reproduïm els fragments de la presentació que de l'esmentada publicació va fer l'actual bisbe de Vic, senyor Josep Ma. Guix. Finalment hi ha alguns aspectes biogràfics de mossèn Planas i Vilaró.

PRESENTACIÓ DEL LLIBRE *ESPIGOLANT*, FETA PER JOSEP Ma. GUIX, BISBE DE VIC (Fragments)

A Catalunya hi ha hagut, i encara hi ha, gràcies a Déu, un bon nombre de mossens, poetes de debò, les composicions dels quals han guanyat merescudament un lloc en les antologies literàries i en la història de la literatura. Al costat d'aquestes figures ja consagrades, hi ha una veritable munió de capellans que han conreat ocasionalment la poesia i l'art de versificar i que, a la vora del calze, han sabut posar la lira i polsar-la amb encert i dignitat per a l'edificació dels fidels i de la comunitat de la qual tenen cura pastoral. Mossèn Planas n'és un exemple ben típic.

Els versos d'aquest recull són, en general, versos senzills, però hi abunden els que, a més de la rima i del ritme, contenen una bona dosi de poesia. És veritat que l'autor no conrea pas la poesia per la poesia, ni cerca l'estètica per l'estètica, sinó que gairebé totes les seves composicions tenen una finalitat pastoral (aspecte pietós, moral, religiós...) o han estat motivades per l'amistat. Tanmateix, la delicadesa de sentiments, la tècnica versificadora i les glopades de poesia s'hi deixen veure fàcilment.

El títol d'aquest llibre –tot i que és poètic, sona bé a les nostres orelles i té ressonàncies bíbliques– és molt modest. El rostoll –potser perquè l'he trepitjat tantes vegades– m'evoca la idea de les tiges de blat, sègol i ordi, de color d'or vell, eriçades, dures i punxents que cobreixen els camps després de la sega i que hom trepitja amb un fregadís sec i àrid que fa venir son. La garba que mossèn Planas ens ofereix en aquest llibre és massa grossa, flairosa i feixuga de xeixa per ser considerada solament com un pomell de brins espigolats en un rostoll.

En aquests deu apartats, mossèn Planas ha abocat els seus sentiments, l'esgarrifança saborosa que ha sentit el seu cor sacerdotal davant el misteri lluminós d'algunes celebracions, d'alguns esdeveniments, d'algun dogma o d'algun principi moral de la nostra religió.

A través d'aquest recull, és fàcil de seguir gairebé tota la vida sacerdotal de l'autor, des que estudiava en el Seminari de Vic –on foren musicades algunes de les seves poesies– fins als nostres dies. En aquest llarg període, que abasta mig segle, el moment més fecund ha estat indubtablement aquest grapat d'anys passats a la parròquia de Sant Josep de Poble Nou, a la capital del Bages.

Mossèn Planas és mereixedor del nostre agraïment i de la nostra enhorabona. El seu recull és una bona garba, un bonic pomell de flors, fet sense pretensions, però que ens resulta agradós com una toia de brots de farigola i romaní, d'espígol i ginesta.

Estic segur que els seus feligresos i els seus amics –que són molts– agrairan aquest gest ple de bonhomia i amistat de recollir en un llibre, fàcil de manejar i de llegir i agradable a la vista pels dibuixos i il·lustracions que l'enriqueixen, les moltes espigues poètiques que fins ara restaven disperses i eren ben difícils de trobar en el jardí –més que rostoll– de la seva llarga i fecunda vida sacerdotal.

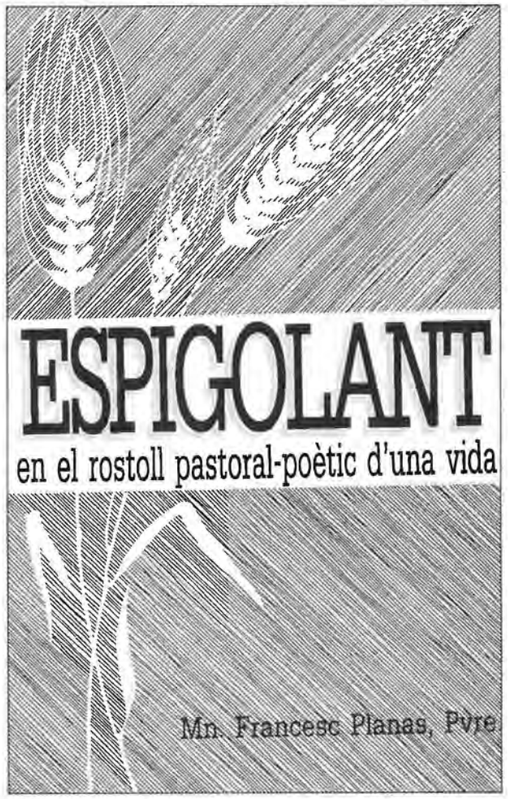

Portada del llibre "Espigolant", editat l'any 91.

HIMNE A L'ARBRE FRUITER

Arbre gentil de fulla atapeïda,
i de penjolls de flors, un jorn guarnit,
si els fills de cada poble et donen vida
fruitarà el gra d'amor en cada pit.

Oh, si els carrers més bells dels nostres pobles
poguessin ser ornats d'arbres fruiters!
devindrien encuny de costums nobles
d'una generació de fills amb seny.

Amb quin orgull, llavors, els mostraríem
a fills i néts i il·lustres visitants!
a ben segur que d'ells escoltaríem
lliçons i mots d'elogi edificants.

Perquè el poble que cuida amb tal finura
un tan alt patrimoni, que és sagrat,
sap bressolar els seus fills en la cultura
que és el tresor del poble més honrat.

Lloeu el Déu suprem de la natura
que les messes vesteix amb mantell d'or,
al Déu de l'ocellada i la flor pura
que esclata en l'arbre en flor, fruita madura,
i sembra el gra d'amor en cada cor.

Lloem el Déu suprem de la Natura!!!

Sant Hilari Sacalm, Primavera de 1952

SANTA PAU

Estrenada l'any 1953 per la Coral Els Nois Alegres, de Sant Hilari Sacalm.
Lletra de Mn. F. Planas
Música de J. Saderra

Cingles i muntanyes bressoleu amb santa calma,
serres de "Finestres" cobricel de Santa Pau,
terres olotines que us gronxeu entre muntanyes,
sou joiell d'un poble honrat.
Des del "Coll" fins el "Collell" seguiu bressant,
i vetlleu el somni dolç de Santa Pau.
Si la tramuntana xiula fresca, la calma s'arrecera,
i bo i arraulint-se en ses entranyes, hi troba pau serena.
En el captard quan la celistia torna rogent tot el firmament
vells i fadrins del camp retornen a Santa Pau que es veu refulgent.

La filla gran va preparant la taula
tot esperant l'amor del promès,
mare i fillets són al retorn del pare
i Santa Pau devé un boci de cel.
I si el diumenge és arribat,
alegrement el goig s'estén per tots els cors en bell esclat,
donzelles i fadrins viuran l'amor més gran
que enllaça els cors dessota el cel de Santa Pau.

Llar de terres gironines, empeltada de fe i en tradició,
Si!
Joliu bressol de Santa Pau
ves proclamant la fe sublim
que forja pobles sempre grans,
que entre tos puigs tan olotins
ben gironins
ens hi sentim, oh Santa Pau, més Catalans: Germans!!!

"SANT HILARI SACALM"
"HILARIENCA"
Sardana

Estrenada l'any 1954 per la Coral Els Nois Alegres, de Sant Hilari Sacalm.
Lletra de Mn. F. Planas
Música de J. Vilarasau

Testes blanquinoses del Montseny i de Solterra
puig de "Guilleries" minarets d'un poble honrat,
serres remoroses d'alzinars i castanyedes
bressoleu la meva llar.
Ocellades i fontanes de "Sacalm"
Sant Hilari endiumengeu amb vostres cants.

Tu, "Roca d'en Pla", farell del poble
que al mar tens vista fita,
sies de la fe l'arqueta noble
de "Praga" bella ermita.

Si vora el foc l'hivern ens guarda,
la primavera ens torna jovent,
i la tardor, migdia i tarda,
fan llur esplet el bosc i el planell.

Poble joliu, que has convertit la selva
en fonts de pau, treball i amor fervent,
si en els casals la joventut progressa,
alegra el bosc el càntic dels coltells.

I quan l'estiu és arribat, endiumenjat,
l'amor s'estén per tes contrades de salut,
ciutadejant ta humilitat, agermanat
de Catalunya amb la més noble joventut.

Tros de cel de "Guilleries"
clòs d'idil·lis d'amor sant, sí!
Oh Sant Hilari de Sacalm, poble estimat,
llar de noblesa, de treball i tradició
en tes fontanes, de salut, la joventut
vindrà a pouar-hi el nèctar noble de l'amor.

Mossèn Francesc Planas i Vilaró

Nat el 1913 a Sant Hilari Sacalm (la Selva). Ordenat prevere el 1945; destinat el mateix any, vicari-mestre a Balsareny, exercí els seus tres primers anys en la direcció d'aquella Escola Parroquial.

Allí, a precs del jovent balsarenyès, va escriure les primeres obres de teatre: *Els pastorets infantils*, que amb ben notable eiximent, representaren allí i fins a primers de l'any 1980 ací a Manresa, les promocions infantils del Poble Nou.

A instàncies de l'elenc teatral del Centre Catòlic els preparà uns nous "Pastorets": "*El naixement de Jesús i la mort d'Herodes*", que estrenaren amb gran èxit i seguiren posant en escena els Nadals a Balsareny.

El juny de 1948 fou traslladat de capellà-mestre al Poble Nou de Manresa, amb l'encàrrec concret de promoure la parroquialitat del barri des de l'escola i l'església de Sant Josep, eficada l'any 1903 per l'iniciador del barri, el recordat amb agraïment i veneració i estimat per totes les promocions de veïns, mossèn Josep Vidal i Brès, de bona i santa memòria.

Al davant de l'estol de jovent, tan ben preparat pels mossens antecessors, en "Les filles de Maria" elles, i en "Els Joves de l'Escola" ells, en l'art de Talia el que n'eren mestres, sobretot en les representacions nadalenques dels ja cèlebres "Pastorets del Poble Nou", constituïren l'acreditat grup teatral NOSTRA LLAR del Centre Parroquial del barri.

A principis de la dècada dels anys cinquanta, mossèn Planas els lliurà les primícies dels seus treballs poètics d'encuny pastoral, en el llibre *Donzella, alerta*, i amb les obres de teatre femení: *Maria Estuard, Joana d'Arc, La unció de Bernardeta* i *El Secret de confessió* per a homes, representades amb molt d'èxit en els centres catòlics del Berguedà, del nostre Bages i del Gironès.

Assolida la parroquialitat per al Poble Nou, treballà en l'acolliment i integració a la nostra terra, de la multitud de famílies de l'ona d'immigració del sud d'Espanya, en la Germandat de la Verge de les Angústies.

Fou un dels promotors de l'asfaltat dels primers carrers del barri i, amb la Junta d'Obra de les Joventuts parroquials emprengué la construcció del Temple i Escoles Parroquials actuals i, darrerament la remodelació del nou Casal Parroquial de Sant Josep, fa poc inaugurat.

Per a foment de devoció popular, edità *Flors i ermites*, de la geografia mariana i la flora del nostre país, i la glossa festiva de cada un d'aquells quaranta Nadals.

Espigolant vol ser la garba d'espigues que, com Rut i Noemí, intenta recollir del rostoll pastoral, relligades amb il·lusió, encara, en l'enyorat record d'aquelles joventuts d'ahir, retornades de la diàspora de quaranta anys al toc de corn de l'amistat, per a l'aplec festiu de la Família Parroquial del Poble Nou Manresà.

RECORDS DEL SÈNECA

–positius i negatius–

Amb el pseudònim de "El Sèneca" he estat molts anys col·laborant en el programa de la nostra festa major. Jo sé de molt bona tinta que molts hilariencs solen esperar l'article del Sèneca pel seu contingut humorístic i satíric, però sempre constructiu. Us en citaré algun com el de "*La vila de les 100 fonts i un xorrito*", article que resultà molt *positiu*, ja que per les raons que fos, ara no tenim un *xorrito* sinó una *gran cascada*.

Un altre va ser "Ens han robat l'enanito", article que crec que va contribuir també de manera *positiva* a la restauració i millora del nostre senzill i coquetó, però sempre visitat, monument a *Walt Disney*.

El que portava per nom "Rèquiem per un arbre", era un article molt sentimental i, malgrat que s'apartava de la meva línia humorística, va ser totalment *negatiu*, això vol dir que no vaig aconseguir salvar el *castanyer* de la destral del botxí.

El de "Carta als Tres Reis d'Orient" sí que fou positiu, ja que fent una crítica a la *marginació* que es feia als nostres *menuts* en no deixar-los anar amb bicicleta ni jugar a pilota a la plaça del Dr. Gravalosa, ara s'ha instal·lat a la mateixa plaça un petit Parc Infantil on pot jugar tranquil·lament la canalla.

I, finalment, "La vila de les 100 fonts i RIP". Aquest article fou el de l'any passat i feia al·lusió a la *làpida* que hi ha col·locada sota l'escalinata de la nostra església i que per la sensació de *Tomba funerària* valgué la meva atenció per a veure si es podia canviar aquell *sarcòfag* per un tema lúgubre i més *turístic*. Però aquest article fou totalment *negatiu* perquè la *tomba* segueix al mateix lloc, s'hi continua fent la càrrega i descàrrega com sempre, i no s'ha fet cas d'un suggeriment que considero que es podria tenir en compte, almenys com a *Promoció turística*. Potser raons de tipus polític o personal no han permès arreglar com es mereix aquest raconet.

Podria ser també per qüestions *econòmiques*, cosa que m'estranyaria molt perquè si així fos només caldria dir aquella frase tan anecdòtica que a *Sant Hilari som tan pobres, tan pobres, tan pobres,... que només tenim diners!*

Sèneca "Fill"

L'EINA

"L'Eina viu de la seva pròpia vida, provocador social, o quan el materialisme no és vulgaritat".

G.B.

Sempre he sostingut que una de les coses més interessants que es poden fer a Sant Hilari és conèixer l'Eina.

Qui és l'Eina? És anomenat alifafa per uns i; és l'Eina pels qui ens férem amb ell a la segona meitat dels 80.

Materialisme, teatre, provocació

L'Eina o el materialisme esdevingut home amb prou imaginativa per a teatralitzar-se i donar sentit lúdic a la vida més anodina.

L'Eina, rebel a la convencional estructura social establerta, carregat de pols com ell mateix diu, atempta contra la moral ianqui amb un humor tan corrosiu com innocu per ferir i dissoldre's en ell mateix. La vida tindrà el valor del qui la viu i la sortida social de l'ego és falsa perquè hi ha qui val menys del que té (o del que representa!).

El personatge es fa creant camins vivencials que no segueixen els altres i un discurs verbal dotat de gràcia i alegria s'encarrega de la resta.

Concep Sant Hilari, l'Eina com a poble ideal allunyat del tràfec de les urbs on es creu que es decideix el destí dels homes. Enfront de l'home civil oposa l'home-senglar, més proper a les bèsties que a cap divinitat.

Fora tota abstracció, l'ideal, el romàntic o l'espiritual, l'alifafa pren partit per la matèria, té la mecànica per professió i la tècnica per deessa: un porsche serà la màxima construcció humana i la poesia la més inútil activitat imaginable.

La seva veu, fent-se més rural del que realment podria ser, vesteix edificis amb vida seva viscuda i relatada amb una imaginació i expressió del tot singulars. La vida es fa teatre i el seu treatre és consumit pels qui hem tingut la sort d'haver-lo conegut i d'haver rigut amb ell pels bars i locals diürns i nocturns del nostre poble

L'Eina o l'apòstol de la no-ambició

Quan m'hi vaig fer se'm va presentar com un element que no s'havia afeccionat mai del tot per cap cosa. Havia jugat a futbol però s'havia retirat als disset anys perquè havia vist que "no seria mai res"; també havia esquiat, anat a ral·lis, jugat a escacs i distribuït el temps en múltiples ocupacions, però sempre de manera superficial. Treballar massa (l'Eina té una petita torneria) també era contraproduent perquè "feies tants calés que llavors tampoc no sabies com gastar-lo"; i amb les pells (que és així com anomena les senyoretes) tres quarts del mateix: ara aquesta, ara aquella, però sempre havia estat mancat de la suficient vocació per a dur-ne una a l'altar.

Llibertat

Amb el temps vaig anar coneguent el seu fer i el seu mirar el món. L'Eina era un home que es volia lliure: es vanagloriava de no figurar al cens i estava disposat a cada moment a posar problemes als poders públics "controladors". Així recordo un llarg contenciós que va mantenir amb l'Enher i que em va anar explicant amb to humorístic i de manera fragmentària en el transcurs de dispersos dies d'algun d'aquests darrers hiverns. L'Eina no volia sotmetre's a cap pressió econòmica, social o personal; canviava obligacions per llibertat.

Teatre: la vida és goig o no val

Recordo tantes maneres seves de transfigurar la realitat, de jugar amb ella. Recordo quan a la guerra del Golf va imaginar Sadam conquerint l'illa de Manhatan o quan en una conversa sobre el suïcidi va inventar el seu propi espectacle muntant una guillotina a la plaça de l'església feta per ell mateix i en la que hauria de posar el cap; amb una mà tallar un fil i el cap cauria en rodó a una safata del tot ben posada. Jo hi vaig afegir que a la làpida hi podríem posar: al tècnic mort per la seva pròpia tècnica.

Recordo també quan es va fer heavy –per "apoiar" aquesta canalla–; la seva relació amb les pells –sempre disposat a guardar o junt amb la mateixa manca d'esperit competitu–, la seva solidaritat amb les altres empreses del poble.

A l'Eina, que es va comprar una perruca quan al servei militar li van fer tallar els cabells, que ha portat mitja vida botes d'aigua perquè és el calçat ideal, i que té la pepsi-cola per la droga més forta que pren, ha empatat amb un porsche en aquests darrers anys amb la consegüent enveja dels seus contraris.

Però la realitat superar sempre la ficció i no materialitzaré amb quatre ratlles aquest insòlit personatge que es crea a si mateix amb una singular oralitat i rebutja tota escriptura intel·lectual.

Li deixaré llegir aquest text una vegada acabat i qui sap si m'arrufarà el nas perquè hi hagi algun mot que no conformant-se en ser-ho només, es converteix en concepte, o potser tan sols perquè faig servir l'escriptura, o potser perquè parlo d'ell o potser per fer-me emprenyar, o qui sap?

L'Eina

Gerard Barrabés

DÉU N'HI DO, QUIN CURS!

Els nens i nenes del C.P. Guilleries, enguany han realitzat un munt d'activitats; aquesta n'és una mostra.

Hem realitzat sortides per a conèixer diferents aspectes de les grans ciutats:

Han anat a Barcelona els nens d'Educació Infantil i els de Cicle Inicial. Els petits, per a veure els animals del Zoo i els altres per a conèixer els diferents mitjans de transport.

Els de vuitè s'han arribat fins a Londres, han pogut practicar l'anglès, conèixer diferentes aspectes de la vida i cultura anglosaxones.

Un grup de Cicle inicial al monument de les Bigues de Nou Barris.

Coneixement del medi natural

Una part de les sortides van ser per estudiar i observar els canvis estacionals.

Durant la tardor s'ha visitat la Roureda d'en Massanés al Montseny, s'ha fet un itinerari amb els monitors del Centre d'Educació Ambiental "Guilleries" per a conèixer la vegetació local, bolets inclosos.

Els més menuts, com cada any, van anar a buscar castanyes.

Amb l'arribada de la primavera, l'itinerari que es portà a terme fou per estudiar la floració. Els nens i nenes de quatre anys varen complementar el seu estudi dels animals amb una visita a un estable i fins i tot varen pujar amb cavall.

La problemàtica de la conservació i contaminació de l'entorn ha motivat les diferents visites a la depuradora de Sant Hilari, a l'abocador controlat del Consell Comarcal, a l'Ambibus i la participació en la Campanya de neteja del bosc "Fem dissabte".

Coneguem Sant Hilari

En aquestes sortides pretenïem conèixer una mica més el poble, el treball, el comerç i els serveis de la nostra població.

Hem anat a visitar supermercats, rellotgeries, una fàbrica de mobles, una serralleria, el servei de Correus, una planta embotelladora, restaurants...

Amb un grup de petits, al parc de Barcelona.

Sortides culturals

Hem participat a la IX Campanya de Teatre per escolars, els uns a Girona i d'altres a Barcelona per veure obres com *El Gegant del Pi*, *Pinotxo*, *Joystik*.

Els nois i noies de Cicle Mitjà varen visitar la redacció i tallers del Diari de Girona.

Els de Cicle Superior van fer una visita comentada pel barri antic de Girona.

Colònies i sortides convivencials

Les dels nens i nenes de tres, quatre i cinc anys es van fer al corral del Mataró.

Les de Cicle Inicia, a l'Escola del Mar de Torroella de Montgrí.

Davant del palau de Buckingham.

Les de Cicle Mitjà, al Refugi de Serinyà.

Els més grans varen fer la travessa a peu Sant Hilari-Susqueda acampant al Coll. Els de setè han anat a peu a Espinelves fent nit a la Casa Nova de la Balma.

Tots plegats ens ho hem passat d'allò més bé i hem après un munt de coses.

Comissió de Cultura
C.P. Guilleries

CERTAMEN LITERARI ESCOLAR DEL CASAL DELS AVIS

Agafats de la mà, amb aquella dolçor fràgil, caminant a poc a poc, fent el llarg camí que encara els queda per acabar de recórrer. Agafats de la mà, i recolzats l'un del braç de l'altre, van explicant els seus records d'infantesa, les seves coses bones i les històries en què ells en són protagonistes; i encara que siguin una mica increïbles, ens deixen bocabadats i ens fan feliços de veure'ls contents.

Agafats de la mà, encara que de vegades s'escridassen, també alhora s'estimen.

Agafats de la mà, passen desapercebuts en algunes ocasions, però quan es troben a faltar, si tenen algun enrenou, angoixa o nerviosisme. Sempre són a punt per escoltar-te i per ajudar-te. I agafats de la mà, quina família és completa sense uns avis a qui estimar i que amb tant de calor i d'humanitat ens ajuden a tirar endavant? Felicitats per aquests avis que encara tenen molt per ensenyar-nos.

Sara Badia
6è EGB, C.P. Guilleries

Un grup d'avis cap a l'església.

Un dia força assolellat, observava com el meu avi estava pintant un quadre. En aquella fotografia perfecta hi havia un castell de l'edat mitjana que tenia quatre torres. Voltant el castell, i barrant el pas a possibles invasors, hi havia un riu. Un pont llevadís tapava l'entrada del castell. El paisatge que l'envoltava era primaveral.

L'avi Benet, que així es deia el meu avi, pintava tan bé que quan el veia fer algun dibuix m'hi acostava i no parava de fer comparacions entre el paisatge i el quadre. Mai no hi trobava diferències. Aquell dia, però, li vaig dir:

– Avi, crec que el cel l'has fet una mica massa fosc.

– Sí, tens raó, ara hi barrejaré una mica de blanc i quedarà més clar –em va contestar.

Aquell dia, quan l'avi encara estava fent el seu quadre, va veure que jo m'havia adormit sobre la gespa.

Estava somiant en el castell. Ara hi havia molts cavalls i cavallers, banderes i soldats.

Em trobava en una clariana d'un bosc. Sense gairebé adonar-me'n, uns homes em van agafar i em van dur a una cel·la del castell. Jo no sabia què hi feia, però, ràpidament vaig veure el meu avi que es disposava a explicar-m'ho.

– Ens portaran davant del príncep per a què siguem els seus esclaus, –em va dir.

– Quina gent més injusta! –vaig exclamar– No ho entenc! Per què volen que siguem els seus servidors?

– Benet, que ja ve, ara és la nostra! –li va dir a l'avi un senyor de la cel·la del davant.

– Vinga! –va dir coratjós.

Es va acostar un guardià que duia una olla bastant grossa. Penjades al cinturó hi tenia les claus de totes les cel·les. Quan es va ajupir, l'amic de l'avi, que es deia Siset, les hi va agafar sense que el guardià se n'adonés i després les va amagar en un lloc on el vigilant no les podia veure. Quan va haver donat tot el menjar per entre les reixes, el guardià va marxar. En Siset, que tenia les claus, va anar obrint totes les garjoles i vam anar sortint silenciosament.

Em vaig despertar. L'avi em va dir:

– Fa dues hores que dorms, anem cap a casa.

Quan marxàvem, vaig girar-me un moment cap al castell i de sobte em va semblar veure unes ombres escapolint-se entre uns matolls propers. "Potser els presos del meu somni han aconseguit fugir" vaig pensar.

Li vaig explicar tot a l'avi i ell em va dir que el tresor més apreciat de l'home és la llibertat.

Gràcies avi!

Elisabet Moragas
6è EGB, Col·legi Sant Josep

L'hivern s'anava acostant cada cop més. L'avi retornava a la seva vella casa de ciutat i abandonava la petita barqueta i el mar inacabable.

A l'avi no li agradava haver de fer-se la idea de retornar a la seva llar d'hivern. La seva casa era petita, però acollidora, amb un sofà molt confortable i amb la llar de foc que ens escalfava la major part de l'hivern. El seu pati no era pas menut, tenia un hortet on s'hi passava hores i hores per a que pogués fer una bona collita i al bell mig del jardí hi restava un gran pi on els ocells hi solien fer niu cada primavera. La casa era realment bonica i no era pas exactament allò el que el feia angoixar quan l'hivern ens tornava a visitar.

Jo penso, que allò que realment el preocupava era el marxar d'allà i no tornar-nos a veure més fins al pròxim estiu, ja que tots dos junts ens ho havíem passat molt bé. Aquells dies amb ell es van fer inoblidables. Cada matí, quan el sol tot just començava a despuntar, l'avi i jo ja ens llevàvem i preparàvem taula per a esmorzar. Després ens vestíem i en dirigíem cap a mar. Un cop allà jo treia la tovallola i la parava sota de la seva barca; l'avi feia el mateix. Començàvem a endinsar-nos en el mar. Allà hi jugàvem tots dos fins que al final, cansats i amb unes dents que semblaven castanyoles, havíem de sortir.

Llavors ell treia la barca i anàvem a pescar, això era el més divertit del dia. L'avi em deixava conduir una estona la barca, però jo era massa petita i no en sabia, me n'havia d'ensenyar. Un cop lluny de la costa, l'avi treia les seves canyes i a pescar s'ha dit. Al principi jo no en tenia ni idea, però al final ja vaig començar a agafar el "truquillo", com es diu.

Cap allà a les dotze, quan el sol brillava intensament damunt del cel blau, l'avi engegava el motor i tornàvem cap a port, era l'hora de dinar.

Després de l'àpat de migdia baixàvem al jardí que hi havia al final del passeig. L'avi es reunia amb els seus vells amics pescadors i jo jugava amb el gronxador. Cap allà a les cinc l'avi s'alçava del banc, es posava la boina, encenia la pipa i deia:

– Au va Mireia, que marxem.

– Sí avi, un moment.

L'avi i jo fèiem camí cap a casa on ell agafaria el seu bastó per anar a bosc i ens dirigiríem vers la muntanya que s'alçava poble enllà. L'excursió era llarga i ens ho havíem d'agafar amb calma. Pel camí l'avi treia el seu ganivet i em tallava un tros de fonoll perquè l'anés xuclant mentre caminava. Durant el recorregut jo només feia que preguntar:

– Falta gaire, avi?

– No, bonica, no.

L'avi tenia raó, al cap d'una estona es podia divisar un canó que mirava de cara al mar i tal i com diu la cançó també tenia el ventre rovellat.

Un cop dalt, s'asseia al peu del canó, m'agafava, em pujava sobre la seva falda i m'explicava històries; a vegades eren de la guerra, altres de la seva infantesa i les que més m'agradaven: "les aventures d'en Pere Millet", eren aventures d'un nen molt petit inventades per ell.

Es feia tard, el sol es ponia per l'horitzó, el vespre ens havia caigut al damunt sense adonar-nos-en i havíem de tornar a casa.

Aquells dies per a mi van ser els millors, però era l'hora de marxar i d'acomiadar-nos de l'avi. Aviat el tornaria a veure, però de moment l'únic que li podia dir era:

– Gràcies.

Em féu una gran abraçada i llavors una gran alegria brollava dins del meu cor; l'avi era un gran amic i calia agrair-li.

Mireia Colon
7è EGB, Col·legi Sant Josep

Dia d'homenatge als avis.

Ja feia dies que em rondava pel cap...

No podia parar de pensar en l'escola i els meus companys; ja que no els podia anomenar amics. Estava sola. No tenia a ningú d'ells. No sabia què fer!

Cada dia m'enfonsava més i més i no veia el dia en què podria sortir-me'n.

Un dia tot passejant per aquells carrers llargs i amples i tan vius que hi ha al poble, vaig decidir anar a veure l'avi.

En arribar vaig veure l'avi que seia al portal tot esperant l'àvia, que havia sortit.

– Hola avi, com estàs?

L'avi somrigué i digué:

– Bé, i tu?

– No sé què respondre't, avi –li vaig dir–. Finalment em vaig decidir i li vaig explicar tot el que em passava.

–Avi–, vaig començar. Des que el pare, la mare i jo vàrem arribar al poble que no aconsegueixo mostrar ni un somriure en el rostre, que només expressa tristor i soledat, que és com realment em sento. Vaig mirar l'avi i vaig continuar. Encara no tinc cap amic i cada vegada m'enfonso més i més sota les llàgrimes de tristor que neixen sovint en aquests ulls que veus així, tan apagats.

L'avi restà sempre quiet al portal, mentre jo li explicava els meus problemes.

El silenci regnà durant uns moments.

L'avi no contestava, no deia res. Tot i que no m'havia donat cap resposta, m'havia solucionat el problema. M'havia escoltat, m'havia comprès; això, valia més que mil respostes.

Llavors un somriure alegrà per primera vegada en molt de temps la meva cara. L'avi va entendre la situació i també va somriure.

En vaig dirigir a ell, li vaig fer un petó i...

–Avi..., gràcies! Sempre recordaré el que has fet per a mi.

M'has ajudat, m'has comprès, m'has escoltat i m'has solucionat el que per mi era impossible de solucionar. Avi; gràcies per tot. Així ha estat i serà. Sempre recordaré i agrairé a l'avi tot el que va fer per a mi.

Maria Vilamalla Carmona
7è EGB, C.P. Guilleries

Sempre m'ha agradat estar amb els avis asseguda a la vora del foc escoltant les seves intrèpides històries. Abans, quan era més petita, cada nit, l'avi o l'àvia, abans d'anar-me'n a dormir m'explicaven contes, dels quals encara en puc recordar algun.

Cada dissabte a la tarda, l'avi i jo ens n'anàvem amb bicicleta a fer exercici, perquè ell volia estar en forma i deia que fent exercici se li enfortia el cor. També ens "escapàvem" a buscar bolets o cargols, i fins i tot anàvem pels prats a buscar flors i després les portàvem a l'àvia en un ram ben bufó. A l'avi li agradava molt llegir novel·les. Molts cops quan jo tornava d'escola el trobava assegut a la seva butaca preferida, amb les ulleres mig caigudes, llegint amb una atenció increïble.

Quan veig la foto de l'àvia em vénen molts records. Per exemple, quan jo tenia sis anys recordo que cada setmana em feia un vestit a màquina per algunes de les meves nines; també em feia unes coques i unes magdalenes bonissimes que en un tres i no res ja desapareixien. M'agradava molt que m'expliqués anècdotes que li havien passat. En tenia moltes i totes eren divertides. S'interessava molt pels meus estudis, igual que els pares, sempre em preguntaven que si havia fet els deures, que

si aprovava els exàmens... Una de les aficions de l'àvia era pintar amb aquarel·les, però els anys passaven, ella envellia cada cop més, fins que ho va haver de deixar. Anys enrere va pintar uns paisatges fantàstics que semblaven fets per un professional. Ella me'n va ensenyar una mica, però això de pintar no era el meu fort i ho vam deixar córrer.

Com que els pares quasi mai no eren a casa per qüestions de treball, jo passava la major part del dia amb ells i gairebé tot el que he après m'ho han ensenyat els avis. Ara, durant l'absència de tots dos trobo moltes coses a faltar. Però sé que sabeu com els estic agraïda per tot el que han fet per mi i que sempre els portaré dins del meu cor.

Raquel Rubio
8è EGB, C.P. Guilleries

Encara me'n recordo de quan era petiteta. Aquelles nits tan agradables, plenes d'amor, aquelles nits que passàvem l'avi i jo. Abans d'anar a dormir tot dos estàvem una bona estona junts al menjador, vora la llar de foc. Ell assegut en una vella butaca i jo estirada al terra i contemplant el foc com cruixia.

Tota la sala estava fosca com la gola d'un llop, només es veia la trista claror del foc i les cares il·luminades de nosaltres dos.

Aquella era una nit freda de tempesta.

L'avi em començà a explicar coses sobre la seva joventut: de com havia passat la guerra civil, de què vivia la seva família, i em va fer una descripció dels seus pares. També m'explicà històries d'ell amb una noia que més tard va arribar a ser la seva dona, aquesta era la meva àvia. Jo no la vaig poder veure ni conèixer, ja que quan ella es va morir jo encara feia barretines. Ella va morir de molt jove. L'avi, mentre m'ho anava explicant, de tant en tant li queia alguna llagrimeta, s'emocionava.

De sobte, mirà el rellotge i va veure que era molt tard i em va dir que ja era hora que anés a dormir.

Passaven la una, les dues, les tres,... i no podia dormir. Alguna cosa em succeïa. Una angoixa i una tristesa s'apoderaven del meu cor i no em deixaven descansar. De cop i volta em vaig aixecar del llit i me'n vaig anar a la cuina a veure un got d'aigua per calmar la set. Després vaig pujar fins a les golfes per a veure si podria trobar alguna foto de la meva àvia, ja que l'avi m'havia dit que era tan bonica que no es podia descriure; ell l'estimava molt.

Un cop a dins vaig acostar-me a un bagul molt vell que hi havia per allà. Aquest estava ple de pols, però amb tot i això el vaig obrir. Estava tot ple de roba vella i enmig hi havia un llibret petit. En agafar-lo vaig veure que era un dietari, precisament el de l'àvia. Estava en mal estat per haver passat tant de temps tancat allà dins.

Sense pensar-m'ho ni un segon vaig començar a llegir. Tot el que explicava en aquelles pàgines feia referència a la joventut de la meva àvia i també a moltes de les històries que ells dos havien passat junts.

Sentia una mena de sensació i de pes als ulls; tenia son. Ho vaig endreçar tot i me'n vaig anar a dormir.

I ara, pensant i pensant, si jo hagués d'agrair tot allò que els meus avis han fet per a mi i les bones estones que m'han fet passar, em sembla que no ho podria fer. Aquelles nits tan agradables, tan plenes d'amor, aquelles nits que passàvem l'avi i jo.

Ma. Dolors Aguilera Masferrer
8è EGB, Col·legi Sant Josep

EL CASAL MUNICIPAL DELS AVIS "CAN BLAT"

A l'hora de comentar la vida i l'actuació de la nostra entitat cal dir que hem passat el llistó dels tretze anys d'existència i des del Patronat agafem altra volta la ploma per a què no us quedeu sense notícies. Encara que no ens està bé de dir-ho, el Casal és "marxós", si emprem termes moderns, i això vol dir que s'hi fan moltes activitats. Vegem-ne unes quantes: una exposició d'Artesania i Manualitats, que supera les edicions anteriors, exposició de Diorames, de Flors i de Labors Infantils, concerts corals, etc. Dintre de l'aspecte cultural cal destacar el certamen literari que any rera any es convoca entre els escolars de 6è, 7è i 8è d'EGB de la població i que té com a tema qualsevol aspecte relacionat amb els avis i que podreu trobar en les pàgines d'aquest programa de festes.

Enguany, en l'acte d'homenatge als avis, amb l'acompanyament dels membres del consistori i altres autoritats, hi hagué una trobada de gegants, amb motiu de l'apadrinament del nou bust d'en Jaumet, que s'ha incorporat a la colla de gegants i capgrossos locals.

Ja sabeu que les dependències del local serveixen per a fer classes de l'Escola d'Adults, reunions de pesca i d'altres entitats i també cursets de diferents tipus.

L'assumpte manduca: fa uns anys que només es feia un dinar al Casal de tant en tant, però ara ja en tenim un cada mes com a mínim, amb molts de socis que parlen i fomenten les relacions socials entre amics i hilariencs. Darrerament s'hi han afegit sopars, amb les revetlles de Sant Jaume, Cap d'Any, etc.

Finalment, un tema interessant, el de les quotes dels socis. S'ha parlat d'apujar-les, però aquest tema creiem que és millor estudiar-lo i tractar-lo en la propera assemblea del novembre. Sí que demanaríem que la gent, els socis, anessin a la reunió –no ens mengem ningú– i que la sala d'actes fos plena a vessar. Hem de tenir interès per les nostres coses i cal que fem un esforç per a conservar el casal amb el caliu corresponent i que això duri per molt de temps.

El patronat

COSES DE LA VIDA D'EN JAUMET

En Jaumet i el carro que els estiuejants li van regalar l'any 1917.

Fa unes setmanes en Jaumet va ser el protagonista absent d'una festa, la del bateig i apadrinament d'un caparrut amb la seva imatge. Era el nostàlgic record d'un personatge que només és viu i present en la ment dels més grans.

Com és evident, el poble en va parlar perquè rememorava una persona que dècades enrera gaudia d'enorme estima entre els estiuejants i la gent del poble.

Em va sorprendre, però, el desconeixement que se'n tenia d'en Jaumet. Tothom comentava el que feia: que portava l'aigua de la font Vella, que si el flabiol, que si feia la dida i la senyoreta, que el seu enterrament va ser d'allò més espectacular, però ningú m'aproximava a en Jaumet com a persona, fins i tot es desconeixia que fos fill de Sant Hilari.

Aquests fets em picaren la curiositat i em semblà oportú indagar sobre aquest home que la gent d'edat ha idealitzat, que ha convertit en un mite. En un principi creia que seria una feina relativament fàcil, però m'ha portat molta més feina de la que pensava.

Sé que corro el risc de fer una interpretació no correcte de la seva vida perquè no el vaig pas conèixer i pel fet de no haver-hi documents escrits i haver-me de refiar de les fonts orals. Al llarg del treball he hagut d'arribar a fer hipòtesis, però jugo amb l'avantatge que tothom el conèixer ja de gran...

En aquestes pàgines deixo la porta oberta a posteriors estudis que es puguin fer perquè en Jaume Traveria i Riera, en Jaumet, pot ser estudiat en multitud de facetes. Malgrat no ser un personatge rellevant pels seus estudis o per les seves gestes humanes, he gaudit molt coneixent detalls de la seva vida, la vida senzilla d'un home més que senzill.

ASPECTES BIOGRÀFICS

A en Jaumet tothom el feia nascut a la Cellera, a Osor, a Querós i ben pocs a Sant Hilari. En Jaumet serà el primer fill varó del matrimoni de Joan Traveria Palomera, bracer de Rupit i de Margarida Riera Busquets, de Sant Andreu de Bancells -terme de Vilanova de Sau-. En Jaumet va néixer a Sant Hilari el dia 4 d'abril de 1871 a Masclaver, masia propietat dels Carbonell ubicada no gaire més enllà de la font Picant, enfilada a la marge esquerra en direcció a Osor.

Va tenir cinc germans més, la gran, la Maria (1864), la Teresa (1868), en Joan (1874), en Josep (1877) i la Filomena (1882), que devia morir de petita perquè ja no la trobem en el testament del pare uns anys més tard.

Va ser batejat l'endemà a la parroquial de Sant Hilari i la seva família, com és natural, es dedicava a malviure del camp i dels quatre caps de bestiar, tal i com feien la majoria de les cases de pagès de les Guilleries.

En Jaumet sempre se'l recorda mut i ningú no sap de què. Podria ser de naixement, però hi ha diferents versions. Hi ha qui diu que hi va quedar d'un espant que va tenir amb els seus germans quan aquests els volien penjar; altres parlen d'una amenaça amb un ganivet i altres d'un incendi. No tenim, per tant, una afirmació clara, però apuntaria per la del naixement, perquè entre altres coses els seus germans eren més petits que ell. Indubtablement, aquest fet el marcarà molt en la seva personalitat.

En Jaumet devia portar la vida de qualsevol dels infants de les cases de pagès d'aquell temps: res d'escolaritat, dedicació al poc bestiar de la casa, recollida de llenya i qualsevol cosa per a tirar endavant. No me l'imagino treballant al bosc o a les feines dures del camp.

Era freqüent en aquests indrets apartats de les Guilleries i allunyats del poble de Sant Hilari que es donessin casos de famílies amb fills deficients, perquè ni l'alimentació ni la higiene ni la salut dels pares eren

En Jaumet als voltants de la Font Picant.

les més idònies per a tenir fills i la d' en Jaumet era un d'aquests casos.

Això ens queda ben demostrat a través del testament que fa el pare abans de morir l'any 1887.

Diu així: *"...dejo a mis hijos Jaume, Joan, Josep i Maria, faltos de luces naturales, 500 ptas. a cada uno... Nombro heredera universal a Teresa, con la condición que debe mantener a sus hermanos en comer i vestir-*deixa l'usdefruit a la seva sogra Maria Busquets, que potser vivia amb ells-... *a hijas e hijos, imbéciles, hermanos y hermanas suyos, por faltarles los conocimientos que la naturaleza acostumbra a concederles...".* O sigui que el matrimoni va tenir sis fills, un va morir petit i, dels altres cinc, quatre no eren pas el que

en podem dir uns fills normals i la Teresa va ser designada hereva quan la gran era la Maria.

Al testament actuava de testimoni en Josep Pidemunt Bruguera, que més tard es casarà amb la Teresa, la que tenia més capacitat de tots.

Com es pot suposar, tots aquests aspectes són condicionants a l'hora de pensar quina havia de ser la situació global de la família i, concretament, de la persona d'en Jaumet.

Per acabar-ho d'adobar la mare, que s'havia casat als 17 anys, mor quan només en té 40 al 1886 i uns mesos més tard ho feia el pare i, per tant, aquella colla de germans quedava orfe. D'aquí que hi hagués pressa per casar la Teresa amb en Josep Pidemunt per a mantenir la unitat familiar.

En Jaumet, per tant es podia quedar o bé a casa amb la seva germana Teresa, o podia marxar més tard amb algun dels seus germans; en Josep el trobarem posteriorment casat i instal·lat a una masia de la Cellera.

M'inclino per la primera opció perquè era el que més necessitava dels altres per la condició de mut i també perquè els germans eren més petits i haurien de tardar més en abandonar la casa i casar-se. Aquí ens hem d'imaginar, a finals de segle i amb trenta anys, en Jaumet que actua com de mosso a la seva pròpia casa.

El podem trobar ajudant en algunes feines de l'hort o també pasturant alguns caps de bestiar, que bé podien ser del seu cunyat o d'alguna altra masia dels voltants, i tenir el ramat pasturant al Pla de les Pomeres, a les Illes o als pastorims de qualsevol rieral.

A les publicacions locals de l'època -L'Estiuada, 1910- no trobem cap referència ni comentari sobre en Jaumet. Això suposa que per allà al 1913-14 en Jaumet, que ja té més de 40 anys, el podem trobar a la font Picant, en contacte amb els estiuejants del balneari. Aquí és on la gent el comença a conèixer, bé per la seva figura i la condició de mut, bé pels recursos en

Fa propaganda d'una botiga en un programa de festes del 1928

En Jaumet, amic dels nens.

cridar l'atenció o senzillament pel seu flabiol. En algun document gràfic de l'època, en postals, és en "Jaumet el flabiolaire".

Durant l'hivern devia restar a casa i en començar l'afluència de gent al balneari havia de fer cap al balneari perquè els dos llocs eren molt a la vora.

Molta gent acudia a la font Picant per a guarir-se de malalties de ronyó i de fetge, però a l'hotel s' hi aplegava gent que no necessitava les aigües i sí de la molta gresca i diversió que en aquella època hi havia a l'Hotel Martín. Hi acudia gent de molt diner que pretenia complaure l'esperit però també el cos.

Comento això perquè se suposa que en Jaumet s'hi devia moure per l'hotel per atraure l'atenció de la gent a canvi que li donessin alguna moneda que zelosament guardava a la barretina i també és versemblant que pel seu tarannà visqués de la generositat dels residents. Es clar, però, que l'establiment tenia un àmbit molt reduït i centrat en el que era l'enorme hotel i els seus voltants. Això vol dir que en Jaumet sempre veia la mateixa gent i és possible que alguns dels residents es queixessin de que els molestava.

Bé, la qüestió és se li insinua des dels responsables de l'hotel que la seva presència no és ben vista per alguns clients i que millor que no s'hi acostés. Pensem que pels residents de l'hotel volia dir veure' l cada dia, molt diferent dels que només el veien quan anaven a la font a prendre l'aigua.

En Jaumet es veu obligat a marxar i alguns estiuejants, davant la situació li suggereixen que s'arribi fins al poble de Sant Hilari i que allà com que hi ha més gent tindrà més camp per córrer.

Per allà l'estiu de 1915 el trobem instal·lat a Sant Hilari i es dedicarà a portar càntirs d'aigua, des de la font Vella a les famílies d'estiuejants que

li ho demanen. Aquesta era una feina que ja feia la quitxalla del poble, perquè cobraven per anar a buscar aigua a la font Vella, però anaven a la del Pic perquè era més a la vora.

Què feia en Jaumet, on anava a aixopluc? Crec que es desplaçava cada dia al poble des de Masclaver, encara que algunes vegades es podia quedar al mateix poble als baixos de l'ajuntament, on podia dormir sempre que volgués. Això m'ho han comentat algunes persones que recorden haver-lo pujat amb el cotxe

En Jaumet arriba a Sant Hilari: l'estiu és a sobre.

quan anava de casa al poble. De menjar solia anar amb un llonguet amb qualsevol cosa i de les coses que li solien donar algunes famílies, perquè sempre hi havia qui el convidava, a un cafè amb llet, a un plat de sopa, etc.

La seva feina de portar càntirs la feia a mà, en solia portar dos a cada mà i serà l'any 1917 quan una comissió d'estiuejants va decidir comprar-li un carro per estalviar-li feina i portar més càntirs de cop.

Això val la pena explicar-ho. Resulta que es va fer una comissió de senyors de la colònia estiuenca per a regalar-li un carro, que va costar 127,50 ptes i el va fer en F. Majoral; aquesta comissió era formada pels senyors A. Valentí, F. Ferran, A. Roche, F. de A. Mas i n'era delegat en J. Soler. Es curiós com aquesta comissió imposa unes clàusules, entre les quals n'hi ha una que diu que en Jaumet no podrà cobrar més d'un ral per càntir... També diu que l'Ajuntament ha de vetllar per la cura del carro i que està facultat per posar multes a les persones que li causin desperfectes; en el cas que en Jaumet deixés de fer-lo servir l' Ajuntament el pot donar a qualsevol persona necessitada que es cregui oportú.

Ja el tenim acompanyat d'un "vehicle" i anirà més content que unes pasqües; amb el temps al davant li posaran un petit rètol que deia: "L'aiguader de la font Vella".

En aquests anys en Jaumet ha arribat a la cinquantena i malgrat que se'l vegi sempre igual, s'ha fet gran. Ara és quan trobem que la seva germana ha marxat de Masclaver perquè ha enviduat i es veurà obligada, amb sis fills com tenia, a trobar feina en el servei domèstic; l'any trenta la trobem servint a la Vileta, per exemple, i finalment la trobem que es mor a les Comes l'any 1933, quan en tenia 63. A partir d'aquests moments pot ser que en Jaumet hagi d'anar algun hivern a la Cellera on hi tindrà el seu germà Josep, però això durarà molt poc perquè es quedarà definitivament a Sant Hilari.

Durant la guerra en Jaumet estarà a Sant Hilari però només es dedicarà a portar l'aigua a les famílies de sempre, ja que no hi havia gaires motius per a fer sonar el flabiol; solia anar a menjar a casa d'algun o altre senyor, que per cert ens comentava que menjava molt correctament i que era molt agraït. Un dia diu que un senyor de la colònia el va carregar quan anava de casa a Sant Hilari i el va deixar en arribar; gran va ser la sorpresa quan el cap d'uns dies se li va presentar en Jaumet a casa amb un grapat de monedes per a pagar les despeses del seu viatge...

En Jaumet ja viu a Sant Hilari

Malgrat que no el trobem a cap cens en els anys trenta, en Jaumet passarà a viure al poble.

Hi havia el matrimoni d'en Conrado Camprodon -de cal Xic- i la Maria Font, que s'havien casat ja grans i que no tenien fills, que sembla que en un principi vivien al carrer de Vic, però que anaren a viure prop del carrer del Petrinxo, allà on en deien l'hort d'en Carner, una petita casa situada al capdamunt del que ara en diem passatge d'en Jaumet.

Sembla ser que dintre la colònia hi havia gent que l'apreciava molt en Jaumet, com ara els senyors Tintoré, Sabadell, Peris i el propi Carner entre molts d'altres.

Sembla ser que en Carner va insistir perquè en Conrado i la seva dona ocupessin l'esmentada casa, que era de la seva propietat, i a més eren cosins, a canvi que acollís en Jaumet, i d'aquesta manera va poder tenir una llar definitiva per a viure fins el dia de la seva mort i d'aquesta manera acabava amb el pelegrinatge estiu-hivern. Allà hi va estar molt bé perquè se'l varen com afillar, malgrat que era més gran que ells... En Jaumet no portava gaire feina al matrimoni i anaren força ben avinguts.

Aquí haig de parlar d'una cosa sorprenent. Era tal el desconeixement que es tenia sobre qui era i d'on venia en Jaumet, que al cens de l'any 1945 -se suposa que realitzat per l'Ajuntament- el trobem censat al domicili d'en Conrado Camprodon, però amb el nom de Jaume Castanyer -aquest nom és degut a què devia venir de la casa del seu germà Josep, Cal Castanyer, de la Cellera-.

L'hivern per en Jaumet era un període monòton i el passar dels dies esdevenia sempre igual. Solia dedicar-se a recollir els fems dels animals del carrer per adobar els camps d'en Conrado i si convenia els ve-

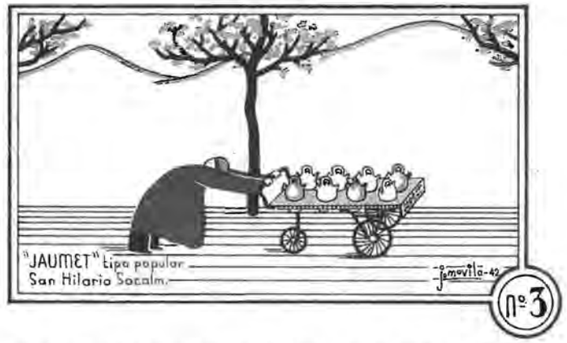

En J. Mª Vila va dibuixar unes postals sobre en Jaumet el 1942.

nia, també recollia llenya per a passar el llarg hivern i la major part del temps el passava a joc.

El fet de viure sempre al poble li va comportar alguns avantatges i entre aquests el de poder participar en les festes dels vells que s'iniciaren a final dels anys 40. Cada any, pel maig anava a la festa, on era una mica el "gallito" perquè era dels més admirats de la festa i totes les noies el volien acompanyar. Aquell dia el guarnien, l'engalanaven i el vestien ben maco i ben cofoi participava a la seva festa.

Passaren els hiverns, i els estius, i els anys queien damunt les espatlles d'en Jaumet, càrrega que se li anà fent feixuga i dificultosa de portar.

La Maria, la dona d'en Conrado, es va morir i en Jaumet se'n va ressentir en tots els aspectes perquè es pot dir que aquells dos avis sols en aquella casa no podien pas anar massa bé encara que alguna dona els ajudés. Aquest fet els va afectar molt als dos.

Era el maig de 1955 i en Jaumet anava a la festa dels vells, com sempre ben estofat, però el comentari de la gent era que s'havia passat molt, que ni de bon tros

En Jaumet presideix la comitiva, pocs dies després moriria.

era el d'abans. El dia 12 de juny, uns dies més tard, en Jaumet moria a casa seva com un pollet.

La mort d'en Jaumet

Va morir el 12 de juny de 1955 i la seva mort va causar gran impacte. Se'n va fer ressò la premsa i també RNE. El poble i també els estiuejants que el coneixien sentiren molt el desenllaç i foren moltes les persones que vingueren de Barcelona i d'altres indrets per assistir a l'enterrament o al funerals posterior que es va fer al mes d'agost.

En Jaumet no semblava que estés malalt com per morir-se, però tenia ja 84 anys i eren anys i es va morir es pot dir que amb tota la misèria del món perquè en aquells mesos no anava pas massa ben atès per la falta de la Maria, que l'hauria pogut ajudar més.

El dia del seu enterrament va ser d'allò més celebrat perquè varen tancar les botigues, els comerços i la mainada dels col·legis també hi assistiren. Hi ha molta gent que no recorda un enterrament amb més solemnitat que aquell, va ser de primera especial.

Es pot dir que hi assistí tot el poble, grans i petits i tothom el volia veure. Posat dintre aquell petit bagul en Jaumet s'emportava al cel la mateixa senzillesa i somriure que sempre l'havien acompanyat. El vestiren tal i com solia anar en els últims anys, en companyia del seu entranyable flabiol, que havia perdut l'aire impulsat per en Jaumet. La típica tonada ja no tornaria a sonar mai més del flabiol d'en Jaumet.

Sobre la seva mort hi ha una anècdota curiosa i és que el rector, Mn. Pere Portell va pensar que en Jaumet no devia haver estat batejat i va fer el toc de campanes d'albat, davant la sorpresa de la gent; ràpidament algunes persones hi anaren i les campanes varen fer el seu toc habitual en la mort d'una persona.

Hi ha un altre fet curiós i és que quan va morir tenia en un bagul la quantitat de 2715,45 ptes que a través d'en Conrado Camprodon es varen fer arribar a la seva família, al seu germà Josep, que va fer venir la seva filla i neboda d'en Jaumet, Dolors Traveria a recollir-ho. La calderilla va anar repartida a diferents comerços de la població.

El mateix dia, de l'any 1955: un dels últims somriures.

Amb la figura d'en Jaumet, Sant Hilari perdia quelcom més que un home, una persona, perdia un símbol per a la gent del poble i per els estiuejants que tant se l'estimaven.

JOGUINA DE PETITS I DE GRANS

Per un cantó els nens el veien com un personatge singular, de conte, únic i estrany, com si en un principi fes por i tot, però ell els tractava molt bé, primer perquè s'hi solia trobar còmode entre la quitxalla i segon perquè esdevenia una font d'ingressos. Quan veia una colla de nens s'hi atansava, feia sonar el seu flabiol, mentre saltava i feia ganyotes o imitava algun dels seus personatges. El seu somriure s'encomanava i els nens i nenes s'ho passaven d'allò millor; si els menuts eren del poble, desava el flabiol i anava cap a un altre cantó, perquè el negoci és el negoci i els del poble no donaven res.

Cansat de trescar era freqüent veure'l aturat reposant en qualsevol indret. Després els estiuejants el veien i li deien coses i ell mà de flabiol. Obeïa, feia les imitacions que li demanaven i més i tot i a passar la barretina s'ha dit. Pel seu caràcter es feia apreciar perquè a més de servicial, no tenia mai un no per a ningú, al contrari, assimilava amb resignació i una mitja rialla el retret que algú li feia per qualsevol motiu.

Sempre estava disposat i feia el que se li exigien i fins i tot es pot veure com a Sant Hilari era un reclam comercial, tant per la seva figura com per la imatge que venia.

Foren vàries les cases comercials que utilitzaren la seva imatge per a millor vendre els seus productes i ell s'hi prestava de molt bona gana.

La majoria de les famílies que passaven l'estiu aquí i que tenien canalla, no marxaven pas sense tenir un record de Sant Hilari i que més bé que una fotografia al costat d'en Jaumet; aquest se sentia important i deixava l'empremta de la seva rialla en un document que amb alegria guardarien els infants.

Diria que potser aquest aspecte el va fer dependre massa del seu rol, de la seva imatge, del seu somriure, del flabiol, d'una figura que el temps anava arrugant i encorbant.

S'anà convertint en un personatge singular a qui explotaven la seva imatge, però ell en treia també el profit de les monedes, de la calderilla. Resulta que tenia una total desconfiança en el paper moneda perquè en desconeixia el seu valor; es va enfadar molt una vegada quan amb tota la bona intenció del món li varen canviar les monedes per paper, perquè pensava que l'havien estafat.

Es un misteri també saber que feia del molt diner que recollia cada estiu i que guardava amb molt de zel o bé en mitjons, en mocadors o en barretines i que, evidentment no gastava. Es diu que els seus parents se'ls hi quedaven i que no li agradava gens.

ASPECTES HUMANS D'EN JAUMET

A en Jaumet sempre se l'ha vist gran i aixi se'l recorda. No va anar mai a l'escola ni ell ni els pares ni els germans i ningú no sabia ni llegir ni escriure. Tenia la ment dèbil i es comportava com una criatura en molts aspectes.

Baix d'estatura, el veiem en moltes fotografies amb un posat forçat, segons la voluntat dels fotògrafs, perquè al final estava al servei de la gent.

En Jaumet però a voltes se'l veia trist, malenconiós, sense família, ni amics, ni una companyia femenina que li fes costat.

Amb els pantalons caiguts, el cap cobert i una expressió perduda anava passant la vida un dia sol i l'altre també.

En Jaumet no era un home com els altres ni en el físic ni en el psíquic perquè les seves facultats mentals estaven minvades.

Això no treu que fos un home servicial i complidor, se'n recordava de les coses i dintre les seves limitacions era murri, més aviat viu, amb picardia i un xic desconfiat.

Li era fàcil fer amistats i a les persones que li queien bé els saludava de manera efusiva, a vegades empalagosa. Tenia el somriure a flor de pell i mostrava una alegria que havia de ser forçada per les circumstàncies; era amable. En Jaumet, per a moltes raons i per les limitacions que tenia, queia simpàtic i la gent l'apreciava.

Quan arribava al poble solia anar amb una americana a mida de qualsevol altre, un gros paraigües, uns esclops i un mocador de farcell; eren tots els seus patracols.

Quan la gent el veia deien que ja tenien l'estiu a sobre encara que faltessin algunes setmanes. Ben aviat arribarien els primers autos amb estiuejants i ell els aniria a esperar, com un vell ritual. Trauria el flabiol, faria quatre passos de ball mal coordinats i la resta a gust els visitants.

Era rebut i reconegut amb simpatia, amb estima i ell ho agraïa amb un somriure.

A l'estiu solia anar amb una bata de negociant, una barretina, pantalons de pana i espardenyes de beta, era la seva vestimenta oficial que anava renovant sovint perquè entre uns i altres el vestien. En el cas de les espardenyes resulta que si algú n'hi comprava unes, les portava una setmana, després les endreçava per a que n'hi compressin unes altres...

En fer-se més gran i no portar-se les bates anava amb un jersei-caçadora-americana i camisa, pantalons de pana i sempre el flabiol... i una sola dent. Un any les nenes de les colònies dels campaments li varen comprar un vestit de vellut, que el va fer en J.Vernedas. Sempre li donaven coses de menjar i la roba que li fes falta i sempre hi havia que li cosia.

Quan veia canalla entonava el flabiol i ràpidament era el centre d'una rotllana. Era bonic veure com els nens i nenes l'ajudaven a empènyer el carro dels càntirs, principalment a la pujada de Can Botella, que era el tros més costerut. Es pot dir que sempre anava voltat de canalla...

Amb el temps la gent li anava demanant més coses i ell va començar a escarnir i feia la dida, amb la barretina, la senyoreta i alguna altra imitació més.

A tot arreu el trobaves i t'estirava de la mànega i amb un ample somriure et parava la mà cercant aquelles monedes de les butxaques que ell anava col·leccionant...

El podem però fàcilment imaginar. Un home menut, amb les facultats minvades, amb un flabiol a la butxaca i arrossegant un carro -que precisament li faran nou allà pels anys 40- ple de càntirs d'aigua, passejant pels carrers, sense família, mut, solitari, no sempre ben vestit i a vegades mal menjat.

En Jaumet eren ell, el seu carro, el flabiol i la seva solitud; vivia sol, menjava sol i tenia el seu món i malgrat que moltes persones no li permetien que li faltés res, en Jaumet va morir com va viure, sol.

Àngel Serradesanferm i Valls

EL DIA A DIA DELS POBLES ÉS FEINA DE TOTS

Sempre se'ns demana si volem col·laborar en el programa de la Festa Major, i ara em trobo davant la màquina d'escriure i no sé què posar en el paper, per així acomplir amb el que s'ha convertit en una ocasió per a opinar.

Bé, heu pensat mai com són de transcendentals les nostres obres diàries? Si ho pensem bé, són rutinàries, fetes moltes d'elles per la força del costum i, com hem dit abans per deix; el treball de cada dia, encara que sigui ben fet, no és més que pura rutina del que sabem fer, de manera més o menys destra. I tenim l'obligació de fer-lo, i en tenim necessitat, perquè, del contrari, d'on sortirien les misses?

Heu pensat alguna vegada com i de quina manera fem les coses? Se'm dirà a què treu tota aquesta perorata? Si ho mirem i hi pensem, em fa l'efecte que hauríem de ser més primmirats en tot el que fem diàriament. Els nostres actes individuals, la nostra manera de ser i la nostra actuació personal en el devenir del poble hauria de ser més acurada. Si fos així cadascú de nosaltres posaria més interès en el treball i en el bon nom del poble.

Hi hauria tantes pintades a les façanes de les cases? –Segurament als que les han fetes no els agradaria gens que les fessin a casa seva–.

Hi hauria tants papers, plàstics i altres deixalles pels carrers? –Això comporta una despesa considerable a l'Ajuntament–.

Hi hauria tants arbres trencats, o fanals, o bancs, principalment els dies de més gresca on s'enlairen considerablement els decibelis? –Totes aquestes destrosses s'han de pagar amb fons públics, que vol dir pagarho entre tots, quan la majoria no hi tenim res a veure–.

Tots volem una vila neta i bonica. No és per afalagar els nostres regidors, però tots hem de reconèixer que fan un bon treball, o almenys així ho creu qui això escriu.

Per tant, posem-hi també el nostre gra de sorra per a què tot estigui millor del que està i, al mateix temps, no sigui tan onerós per a tots. Cal pensar que els ajuntaments i les administracions no es fabriquen pas els diners, sinó que els diners que aquests administren han de sortir dels administrats i tots estaríem molt contents d'haver de pagar menys impostos.

Doncs, siguem-hi d'una vegada, procurem els hilariencs demostrar que en qüestió de civisme volem ser els primers.

Endavant, demostrem la nostra urbanitat. Fem també un prec a les escoles de Sant Hilari per a què inculquin als seus alumnes –que crec que ja ho fan– aquest esperit de respecte a tot i a tothom. El que s'aprèn de jove, a través dels anys es continua utilitzant.

Gràcies a tothom i UNA BONA FESTA MAJOR!

Els nois alegres

BALADA DEL CAVALLET

AL GENERAL MORAGUES

El general cavalca
per l'aspre Pirineu,
fuig de la terra baixa,
li plau el crestall sec,
les llunes a l'estiu,
ventades a l'hivern.

Ton amo et xiula i canta
i et dóna força el vent;
galopa que galopa
no et cansis, cavallet.

Es lleva a clar de lluna
a vista del Montseny,
ja pren fusell i manta,
canana i morralet,
demà serà a Ciutat
on el Cadí és d'argent. *Ton amo...*

Ha travessat la Plana,
s'embosca al Ripollès,
tramunta la Collada,
Bellver passa rabent
i a Montellà no el veuen,
tampoc a Martinet. *Ton amo...*

Fugint pont i palanca,
abeura amagadet,
vadeja la Valira
un xic més avallet,
on l'aigua fa marrada
com una falç d'argent. *Ton amo.*

Travessa l'ampla prada,
s'esmuny pels vells carrers,
Castellciutat tot dorm,
hi ha teies als marlets
i a trenc del dia li obren
les portes del Castell. *Ton amo...*

Un home treu la xalma,
la bèstia té un calfred,
i, al peu de la muralla,
babeja... i cau en sec,
Ai trist, als peus de l'amo,
moria el cavallet!

Ton amo ja no et canta
ni et dóna força el vent,
Reposa ja, reposa:
no trotaràs mai més.

A. Fortuny

TRES DOSOS, UN TRES I... VISCA!!!

Ja ha tornat a passar un altre any i tornem a tenir al damunt la Festa Major i, amb la Festa Major, la possibilitat de posar-nos en contacte amb tots els nostres convilatans per tal d'explicar-los com ha esdevingut aquest any, de Festa Major a Festa Major, que acabem de passar. L'any passat, des d'aquestes mateixes pàgines us dèiem que el 1993 havia estat un any especial per al món de la sardana, ja que es celebrava el "XXVè ANIVERSARI DE L'AGRUPACIÓ D'APLECS DE LES COMARQUES GIRONINES". Doncs bé, el 1994 també ho ha estat, ja que ha estat una continuació dels actes que van començar a desenvolupar-se el 1993. Us parlàvem, l'any passat, del multitudinari Aplec de Núria que va aplegar més de dues mil persones, del 1r Congrés del Sardanisme, de la presentació de la sardanova. Enguany us hem de parlar del Concert de Peralada, un acte realment impressionant que va comptar amb l'actuació de les dues cobles capdavanteres del nostre país: Els Montgrins i La Principal de la Bisbal. Ens van oferir un concert de sardanes antològiques i de música catalana realment inoblidable. L'acte va acabar amb la interpretació de la sardana "Vint-i-cinc anys junts", del mestre Manuel Saderra i Puigferrer a càrrec de les dues cobles i de la mezzo-soprano Gemma Coma i Alabert, que ens va fer vibrar amb la seva veu. Va ser una actuació magnífica en el marc meravellós dels jardins del castell de Peralada, bressol d'un dels Festivals de Música més importants d'Europa. Una brillant i emotiva cloenda d'aquest XXVè Aniversari.

Pel que fa a l'activitat sardanista a la nostra població, volem destacar tres activitats:

Font Vella amb la diada de Sant Jordi. Aquesta activitat, patrocinada íntegrament per l'empresa Font Vella, SA, va consistir en una Audició de Sardanes, a la tarda, a la plaça Gravalosa i en un Concert de Sardanes i Música de Cobla que va tenir lloc al Cinema Catalunya al qual van assistir-hi més de dues-centes cinquanta persones. Durant el concert va tenir lloc l'estrena de la sardana "Sardanistes Hilariencs" del mestre Francesc Campos i Comela: "Dedicada a tots els hilariencs que estimen la sardana", tal i com escriu el seu autor a la partitura de l'obra. L'actuació de la Ciutat de Girona, com sempre, excel·lent.

Curset de Sardanes. Més de dues-centes persones han participat al curset d'enguany. Ha tingut lloc durant els mesos de maig i juny, divendres i dissabtes, al Pavelló i al Col·legi Sant Josep respectivament. Ens omple de goig veure com ja hi ha grups de deu, onze i dotze anys que fan les seves rotllanes i es compten i reparteixen les sardanes ells mateixos. Quan veiem això és quan encara mantenim l'esperança que aquesta dansa tan nostra durarà encara molts anys més.

2n Aplec de la Sardana Sant Hilari-Fontdor (VIIè Aplec de Sant Hilari). Celebrarem enguany, per setena vegada i per segona vegada consecutiva, el nostre Aplec de la Sardana. Serà el diumenge, dia 21 d'agost, a la plaça Gravalosa, amb sardanes al matí i a la tarda, a càrrec de les cobles Genisenca, Cadaqués i Ciutat de Girona. L'Aplec serà patrocinat per l'empresa Fontdor, SA. Us hi esperem a tots.

La bona col·laboració Ajuntament-Grup Sardanista ha permès oferir una bona programació sardanista que s'ha fet arribar a tots els socis en començar l'any.

Volem donar també les gràcies a totes les entitats i comissions que han volgut incloure una Audició de Sardanes entre els actes de la seva festa. Gràcies, doncs, a la Parròquia, Coral Petits Cantaires, Agrupament Escolta, Col·legi Sant Josep, Comissió Festa de Sant Cristòfol, Quintos, Esquerra Republicana i Penya Barcelonista. Desitgem de tot cor que hi hagi altres entitats que s'animin i que el proper any gaudim de més audicions de Sardanes.

Per acabar aprofitem, com sempre, l'avinentesa per agrair a tots els socis el seu suport. Tenim molt clar que sense la força de tots plegats tot això que s'està fent no seria possible. Vosaltres sou els que feu que aquest caliu es mantingui viu i que es mantinguin vives les nostres arrels. Totes aquestes petites però grans coses que fan que els catalans siguem *"un poble que estima, que progressa i que avança cap al futur tot donant-se les mans"* i, malgrat tot el que diguin aquests ocells de mala estruga que estan sortint darrerament, obrint-les a tothom.

I, també com sempre, desitgem a tots els hilariencs i gent que ens visita una saltirona, alegre i magnífica Festa Major.

Tres dosos, un tres i...
VISCA LA FESTA MAJOR!

Grup Sardanista Sant Hilari

CONCURS LITERARI ESCOLAR LOCAL

INVENTA UN DIÀLEG ENTRE DOS PERSONATGES DEL BOSC

Elisabet Moragas, primer premi de sisè d'E.G.B.

Ja entrant a la primavera, per allà a finals de l'hivern, un esquirol s'estava passejant per un bosc buscant menjar.
De sobte, es va fixar en un roure alt i gros. Al terra, al costat d'aquell arbre majestuós, estava tot ple de glans. En va agafar un bon piló i va començar a pujar a l'arbre. Era un esquirol eixerit. El seu pèl era d'un color rogenc, tenia les potes curtes i era molt juganer.
-Ep tu! -va sentir que el cridaven.
-Qui, jo? -va dir ell.
-Sí, tu -va contestar aquella veu tan poderosa- Què hi fas a les meves branques? No hauries d'estar dormint, encara?
L'esquirol, comprenent que qui li parlava era el roure, va contestar:
-És que se m'han acabat les provisions i com que he vist que al teu voltant hi havia aquestes glans tan formidables, he pensat que em podries donar un bon aliment i una bona protecció.
El vell de barret verd i pell arrugada, trobant molt simpàtic l'esquirol, li va proposar:
-T'agradaria fer un viatge fantàstic?
-Doncs sí, sempre m'han agradat les emocions.
-Agafa aquesta gla d'or que tens sobre el teu cap i menja-te-la, després puja sobre el camí verd i ja veuràs.
L'animaló es va trobar en un laberint molt gran.
-Què hi faig jo aquí? -es va preguntar a ell mateix.
-Ets al laberint del parc -li va dir una aranya.- El roure et deu haver enviat aquí perquè vagis a buscar a un esquirol que es va perdre ahir.
-I com vols que el vagi a buscar si no sé on és?
-Si saps la resposta d'aquesta endevinalla, el trobaràs en un tres i no res. Estigues atent:
"Sóc a l'entrada de casa,
al cor de la volta sóc
al final de cada enigma
i al mig de la solució".
-Ja ho sé és! És la clau!
-Molt bé -va dir l'aranya- ara agafa el camí blau i trobaràs l'esquirol perdut, però has d'anar ràpid o el temps se t'acabarà.
L'esquirol va anar tan ràpid com va poder: va ajudar l'altre esquirol a sortir i ell va tornar amb el roure. L'esquirol, decebut, va dir:
-Era una aventura bastant tranquil·la!
-Doncs per un arbre com jo, és tota una aventura; nosaltres que no ens podem moure mai d'on som.
L'esquirol va pensar que el roure tenia raó i es va fixar amb la posta de sol, la més bonica que havia vist mai.

Elisabet Moragas i Arjant
Primer premi de 6è d'E.G.B.
Col.legi Sant Josep

SÓC UN NEGRE EN UNA ESCOLA DE BLANCS

-Joan Amadeus!
-Present!
-Clara Bellpuig!
-Servidora!
-Rabindranath Amed!
-Aquí- vaig contestar amb to vergonyós.
Una rialla estrident va sorgir de moltes boques, com si fos un fet molt estrany que pronunciés la simple paraula: "aquí".
Ben aviat, em vaig adonar que les rialles no eren per aquella simple resposta, sinó que la gent es burlava del meu nom, del meu color i del meu posat esquerp.
La senyoreta, la qual havia parat de passar llista, va renyar els seus alumnes, tot demanant-los que no es burlessin d'en Rabindranath, ni li mostressin rebuig.
Aquell avís féu callar els alumnes, un xic enutjats.
A segona hora tocava gimnàstica, i tothom es va dirigir a la pista d'esports.
Jo no. No feia gimnàstica ja que no podia disposar d'un xandall. Em vaig quedar al vestíbul; des d'allà se sentien llunyanes corredisses.
-Ep nano, ¿que no fas gimnàstica? -em va preguntar el "profe".-
-No!- vaig contestar, mentre em començaren a brollar llàgrimes.
Ell, en veure'm, va acariciar la meva cara negra.
Em sentia immers en un món, fins llavors, quasi desconegut per a mi, doncs. No rebia ni una carícia, ni un bes.
Va arribar l'hora de dinar. Amb el cap cot vaig dirigir-me cap a casa. Pel camí, pensava ansiós amb el curs que m'esperava: un món amarg ple de burles i rebutjos.
De sobte vaig sentir darrera meu uns eixordadors insults que deien:
- Rabindranath, cap pelat; Rabrindanuth, orellut.
Em vaig girar: eren una colla de marrecs mal educats, que començaren a tirar-me rocs fins arribar a ferir-me.
Vaig arribar a casa meva o, més ben dit "la barracota que vam trobar". En entrar, vaig pujar unes escales que no paraven de cruixir, degut als anys que devien tenir. Vaig deixar els meus estris de treball en un racó d'una vella habitació i vaig anar a dinar. Mentre assaboríem un tall de carn amb una salsa per sobre, va entrar el meu pare, en Mohamed. Era un home grassonet, d' uns vuitanta quilos, negre, com jo.

En Jordi Campeny, guanyador del setè d'E.G.B.

- Hola pare! Avui he començat a anar a l' escola.- vaig dir jo, intentant esborrar-li de la cara aquell caire sorrut que el caracteritzava.
-I què? Això és important?
Aquella resposta frívola em va recordar els nens blancs de l'escola, tot insultant-me i fent-se el fatxenda.
Al pare li passava que no havia trobat feina i no l'havien acceptat com a carter; no acceptaven un inepte.
A la tarda, vaig arribar un xic tard a l'escola. Tothom em mirà amb despit i indiferència. Bé, tothom no. Un noi rodanxó, de cabells ondulats, fent posat d' estupor, em va saludar; era l'únic d' aquella classe de blancs que no em repugnava.
La nit era fosca com la gola del llop i la dama de la nit ja feia vigilància en el cel.
Vaig sortir a donar un tomb i vaig trobar l'Adrià Calvet, el noiet rodanxó que m'havia saludat a l'hora de classe.
-Rabindranath, d'on ets tu? -em va preguntar el meu únic company.
-Jo sóc de Dakar, la capital del Senegal i vam venir cap aquí, a Bellver de Cerdanya, per motius professionals dels meus pares.
El pare encara no ha trobat feina, però la meva mare sí. Ella treballa en una clínica de malalts de càncer; s'encarrega de portar el menjar als pacients, a les seves corresponents habitacions.
L'Adrià, com si no m'hagués escoltat, encara que jo sabia que ho havia fet, em va sorprendre dient-me:
-Et vull ajudar, vull que siguis el meu amic.
Jo em vaig emocionar i em van caure unes quantes llàgrimes. Ens vam abraçar afectuosament i ens posàrem a caminar per un llarg camí, tot fonent-nos en la foscor.

Jordi Campeny i Pujol
Primer premi de 7è d'E.G.B.
Col.legi Sant Josep

ETS UN MISSIONER A RWANDA I ET TROBES ENMIG DEL CONFLICTE. QUÈ FAS?

Assassinats, violència, morts, destrucció,... ¿per què aquestes paraules han d'aparèixer en el diccionari de l'actualitat?
Avui, els nens d'un orfenat i uns voluntaris de la Creu Roja, han estat assassinats, i els cadàvers trobats en un riu.
¿Per què diferents ètnies d'un mateix estat intenten eliminar-se mútuament?
Abans d'estar vivint aquest conflicte, mai no m'havia plantejat aquestes preguntes, ja que veia les guerres lluny de la realitat, però ara que estic vivint aquest enfrontament, me n'adono que els homes tot i tenint una intel.ligència superior a la dels animals, matem sense tenir un motiu, cosa que ells no fan.
Jo, una infermera, fa 20 anys que sóc a Rwanda. Des de petita havia sentit una mena d'atracció per ajudar a la gent del Tercer Món i després d'estudiar la carrera de medicina, vaig presentar-me a una organització de gent voluntària per anar a qualsevol país d'Àfrica. Després de fer els tràmits corresponents, em van destinar a Rwanda i a mi, em va semblar molt bona la idea.
Durant aquest llarg temps he trobat a faltar la meva antiga terra, però m'he adonat que ells, els rwandesos, són persones com nosaltres, amb unes tradicions i costums propis i amb ganes de ser cada dia millors. D'ells n'he après moltes coses i jo també els he ensenyat tot el que he sabut, però 20 anys ajudant-los a construir escoles, ponts, carreteres, a millorar el seu sistema de vida, etc. per res. Tots aquests somnis de fer sortir Rwanda del subdesenvolupament, s'han esvaït en un obrir i tancar d'ulls. Ara tot ha canviat. Els boscos verds plens de vida s'han convertit en cementiris on mils i mils de persones han estat enterrades; l'aigua transparent que baixava pels rius s'ha tornat vermella de sang; el cant dels ocells s'ha transformat en el soroll de les bombes en esclatar.... i viure aquí és un infern!
Oh no! Acaben de disparar contra una nena i l'han ferit, haig de salvar-la!
- Auxili, ajudeu-me, vull, vull, ai.....!
La petita s'ha mort. I, a qui l'importa això? Qui s'interessa per la falta d'una nena que no tenia res a veure amb el conflicte?
Ningú.
Jo, però no vull tornar a Catalunya; crec que és ara quan veritablement em necessiten.

La Neus Cuberta, primer premi de setè.

Veig que s'acosta un jeep amb les lletres de l'ONU. No sé si és una ajuda de menjar, medicaments,... però s'aturen davant meu i em pregunten:
- És vostè la infermera Maite Olivella?
- Sí.

- Agafi doncs les seves coses que la tornem a Catalunya. Allà estarà més segura.
- No. Jo em quedo. ¿Per què abandonar aquesta gent que tant estimo i aquest país que tant he adorat per uns conflictes entre dues ètnies?
El meu lloc ja no és a Catalunya: és RWANDA.
Giro l'esquena i sento el soroll del jeep cada vegada més lluny; mentre, en la cara d'un infant veig una tímida rialla d'esperança.

Neus Cuberta i Juncà
Primer premi de 8è d'E.G.B.
Col.legi Sant Josep

"AJUDA'M, TINC LA SIDA"

Ajagut al llit de l'hospital, es recordava a si mateix sis mesos enrera, abans que comencés aquell malson del que ja no es podia despertar.
Si algú li hagués dit temps enrera que podia agafar la SIDA s'hagués mofat d'ell. De fet era una cosa que feia força sovint, això de mofar-se dels altres.
Fill únic d'una família benestant de Barcelona, havia gaudit fins aleshores d'una vida fàcil, sense gaire entrebancs ni problemes.
Ara, per primer cop, entenia el perquè de la vida, però s'adonava massa tard, probablement, de la seva inconsciència.
El que havia de ser una prova rutinària per accedir a un càrrec important, va esdevenir l'inici del desgavell.
Va ser en aquell moment quan tot canvià.
Els amics li giraren l'esquena, el traïren, l'abandonaren i el miraren amb ulls despectius. I no els culpava; perquè estava segur que aquells ulls eren els mateixos amb què ell mirava els altres malalts.
Maleïa el dia en què començà les infidelitats a la seva muller, el primer dia que prengué droga de les agulles dels altres; ho maleïa tot: la seva imprudència i aquest món on estem encastats. Va ser a les portes de l'hospital on pronuncià les primeres paraules de submissió cap a una altra persona: "Ajuda'm, tinc la SIDA". Ara ja fa sis mesos d'això i no ha sortit més d'aquestes quatre parets.
La malaltia evoluciona ràpidament i la fase dels dolors comença a manifestar-se.
Les taques a la pell i el pes que ha perdut detecten el seu estat d'agudesa i encara que és conscient de la seva fi, no troba justa una mort com aquesta.
Sent la culpa com un pes damunt l'esquena i es pregunta quanta gent hi ha al món en les mateixes circumstàncies que ell.
Renuncia a una llista infinita de coses. Tot plegat per uns moments d'inconsciència i plaer.
Ara, només demana una mica d'amor, comprensió, conhort i a ser possible, una solució, coses que fins aleshores mai li havien estat negades.
Fase terminal: el cos fràgil lluita fins a l'últim moment. Agonitza.
Damunt el camastre roman un altre cos mort per una malaltia incompresa del tot.
La seva mare el plora des del llindar de la porta de l'habitació 503, mentre transporten el cos del jove cap al tanatori.

Dolors Pallarols i Hortal
Primer premi de F.P.

Nota: *No disposem de foto, ja que no va poder assistir al lliurament de premis.*

PIRATES A SANT HILARI

Sí, veïns de Sant Hilari, han tornat els pirates, els caçadors i els pescadors furtius.
Últimament sembla que l'esport preferit a les nostres contrades és el "furtivisme". Dic això perquè només cal adonar-se del que ha passat amb els ànecs que la societat de caça de Sant Hilari havia aviat a les instal.lacions de la depuradora; de 100 exemplars deixats anar, a hores d'ara en queden vuit, o potser menys avui.
També és de destacar la disminució dràstica de les truites que s'havien tirat al refugi i a la zona de vedat sense mort de l'àrea de la font Picant. Els pescadors i caçadors furtius fan estralls durant l'hivern, la primavera, l'estiu i la tardor, o sigui tot l'any, i per més escarni acostumen a fer-ho després de les repoblacions i a ple dia, encara que els agrada més actuar de nit, com el rapinyaires nocturns.
Tanmateix, les autoritats es desentenen d'aquest tipus de problemes i a més, les sancions a imposar en cas de ser enganxats, solen ser ridícules, d'aquesta manera es perjudiquen els interessos dels caçadors i pescadors que actuen com cal, mentre aquells fanfarronegen d'haver caçat o pescat més peces que un altre.

Davant d'aquesta situació, caldria que hi poséssim mà tots plegats perquè en cas contrari aquestes persones que realitzen actes vandàlics, a més de destruir els ecosistemes, malmeten un patrimoni que és de tots i perjudiquen els interessos de la col·lectivitat.

Josep Rotllant Moragas
Membre de La Gorga

ÉS POSSIBLE RECUPERAR "LA MIRANDA"?

En un poble sempre hi ha llocs i racons que tenen un simbolisme tot especial, per la raó que sigui, i el passeig de la Miranda n'és un per a Sant Hilari.
Encara recordo quan aquell indret era el balcó de Sant Hilari, el lloc on els caminants s'extasiaven davant la magnificència de tenir la Vall d'Arbúcies al davant i de teló de fons la silueta majestuosa del Montseny.
Eren altres temps, perquè fa anys que els hilariencs hem vist com uns pins es plantaren al peu d'aquest mirador han anat creixent enormement i ara ni el nom de Miranda no té sentit perquè aquell bonic paisatge ha quedat del tot tapat. Ara només ens resta recordar amb enyorança aquells temps en què el lloc es convertia en un centre de passeig de vilatans i estiuejants; que n'era de bonic! Al matí, a la tarda i fins i tot a les nits de lluna, es podien contemplar des d'aquells bancs de pedra, els cims del Turó de l'Home, de les Agudes o del Matagalls, o senzillament veure com el cotxe de la Hispano s'enfilava i serpentejava la carretera cap a la Pedra Llarga, cap a Sant Hilari.
Però un dia, el propietari de les feixes que hi havia sota el passeig hi va plantar pins –tal i com es fa a molts indrets un cop es deixen de treballar els camps–, uns pins que han crescut i crescut fins arribar al seu actual estat en què tapen des de fa uns anys tota aquella fantàstica panoràmica de la Miranda; ara no es veu res i el passeig ha perdut tot el seu encant.
Sembla ser que l'Ajuntament de Sant Hilari ha fet diferents gestions amb el propietari per a mirar si s'hi troba una solució, però fins ara no s'han obtingut resultats positius.
Tothom entén que els arbres són de propietat particular i que, si no hi ha un interès natural concret, l'amo pot fer-ne el que cregui més oportú; obligar a fer altra cosa seria evidentment una cacicada.
Però, no hi hauria forma de trobar alguna sortida? No es podrien podar ben enlaire i la fusta continuaria tenint el seu valor? No hi pot haver l'entesa de comprar els pins i pagar-ne més del seu valor real. Hi ha una sèrie de persones –amics de la Miranda?– disposats a fer el que calgui per a què es recuperi la Miranda sense que això hagi de suposar cap mena de perjudici per al propietari. Els hilariencs i també els estiuejants li restaríem molt agraïts de poder contemplar el massís del Montseny des de la Miranda, com abans.
En les darreres setmanes s'han produït uns petits incendis en boscos de les rodalies i els hilariencs hem demostrat un sentit de col·laboració extraordinari, perquè la presència d'homes i dones de totes les edats ha estat massiva al lloc del foc en qüestió de moments; això ha evitat una catàstrofe.
Potser seria un bon moment per a veure que tots ens hem de menester i ens hem d'ajudar i que a través d'un diàleg, d'un canvi d'impressions o d'unes negociacions es podria arribar a uns acords que satisfessin les aspiracions de les dues parts.
De moment, però, ens hem de conformar en no poder veure el Montseny des de la Miranda, com abans. Tant de bo que a no tardar tinguem la joia de poder dir el contrari, perquè seria senyal que s'hauria produït una entesa entre un senyor propietari i l'interès dels hilariencs i els estiuejants, amants de la bella naturalesa.

La Miranda, fa un grapat d'anys...

La Miranda, avui...

Joaquim Gibert i Rovira

Germandat de Donadors de Sang

DONAR SANG: UNA CONTRIBUCIÓ PER A MILLORAR EL NOSTRE MÓN

Enmig d'aquest món tan gran que ens envolta, i d'aquesta immensitat en què ens podem perdre, podem trobar una terra prou peculiar i significativa: Catalunya, la nostra terra. I en aquest país prou petit i eixerit, Catalunya, hi trobem la província de Girona, una província destacada en els índexs de donació de sang, així com també una de les seves comarques: la comarca de la Selva. Però, a més, dins d'aquesta rica zona existeixen múltiples poblacions que contribueixen a aconseguir que les xifres de donacions de sang siguin altes i que, per tant, puguem ser autosuficients a la província. Una d'elles és Sant Hilari: és el nostre gra de sorra.

I és que així és la nostra vida; hem de saber-nos fer un lloc enmig de tothom, de la resta de gent que configurem aquest món força atapeït. Un lloc on sapiguem fer feliç la gent amb qui estiguem, on tinguem un petit paper, el nostre paper, en la vida. Un lloc on la gent que ens envolta ens estimi i ens faci sentir bé. Ens faci sentir persones, que és el que som: persones mereixedores de respecte.

Persones amb sensibilitat, persones humils, modestes i també generoses. Totes aquestes característiques són les que, en el fons, ens fan ser més humans, és a dir, més persones. I una manera de contribuir-hi és donant sang. Un simple gest que no ens costa cap esforç. Per contribuir, a la nostra manera, a fer que el món continuï endavant, és el nostre granet de sorra. Perquè tots som persones i ens mereixem continuar essent-ho.

Bona Festa Major us desitgen els responsables de la Selva.

Josep Llopis i Maria Nicolau

LA PESCA A SANT HILARI

ACTIVITATS DE LA TEMPORADA

Durant el mes de febrer s'ha fet el curset de pesca amb mosca, llançament i muntatge de la mosca. El curset ha anat a càrrec dels dos monitors de la societat Jordi Tura i Francesc Parareda.

S'han fet tres concursos infantils de pesca de ciprínids –espècies diverses– al pantà de Susqueda. La finalitat d'aquests concursos és ensenyar a la mainada a pescar. El 31 de juliol de 1993 s'inicià la neteja de la riera d'Osor que finalitzà el 23 d'octubre i, com a fet feliç per la recuperació de la riera d'Osor, celebràrem la Festa de la Pesca amb sardanes, concert i gran ball al pavelló amb l'orquestra i cors de Jànio Marti. Font Vella es va fer càrrec de les despeses fins on la Societat no podia arribar.

Perquè el poble pogués veure el procés de recuperació, durant les dues últimes setmanes d'agost es va fer una exposició fotogràfica a l'entrada del cinema Tívoli. Les fotos eren dels fotògrafs locals: S. Bosch, J.Ma. Rovira, M. Sánchez, Ll. Rovira i J. Bayés.

Molta gent que no és dins el món de la pesca demana què volen dir els rètols que es troben a la carretera d'Osor i que diuen "Refugi de Pesca" i "Pesca controlada sense mort".

Un refugi de pesca és una zona de riu on és prohibit pescar per tal de protegir la fauna ictiològica. Podríem dir-ne, de forma més entenedora, "reserva" i normalment sempre es fan a les capçaleres dels rius perquè són els llocs on la truita va a fer la fresa –reproducció–.

La "pesca controlada sense mort" vol dir que són llocs on únicament es pot pescar amb mosca ortodoxa –amb cua de rata–. Els exemplars capturats han de ser retornats a l'aigua immediatament amb el mínim de danys; es fa després d'un refugi perquè els exemplars per a la fresa siguin més salvatges i de més qualitat.

La riera d'Osor és la primera riera de Catalunya que es recupera, i per veure els resultats obtinguts el passat 25 de juny de 1994 ens visitaren el delegat territorial del Medi Ambient de Barcelona, Sr. Enric Aulí, i del doctor J.L. Taberner, que mostraren un gran interès pels punts més conflictius a fi de poder arribar a una bona recuperació.

Donada la forta sequera que estem patint aquest any i les abusives preses d'aigua, tant per regar com per a l'aigua del poble, bona part de la riera de Mas Quintà ha quedat totalment seca; això ens ha obligat a què el passat 11 de juliol es comencés el trasllat de truites a llocs de més aigua, però malauradament moltes no han resistit la manca d'oxigen a l'aigua. El trasllat s'ha fet per etapes i ha durat més d'una setmana. L'aspecte de la riera és desolador per un poble famós per les seves aigües.

El Campionat de ciprínids que està celebrant la Societat de Pesca La Gorga al pantà de Susqueda, quan encara queden dos concursos per acabar, manté aquesta classificació:

1r) Pere Osuna	77.760 punts
2n) Àngel Colom	55.085 punts
3r) Isidre Obiols	51.750 punts
4t) Manuel García	51.305 punts
5è) Josep Masó	45.570 punts
6è) Hilari Miralpeix	43.065 punts
7è) Eduard Gómez	42.385 punts
8è) Josep García	41.230 punts
9è) Enric García Real	35.925 punts
10è) Jaume Feliu	34.100 punts

Recuperació de la Riera d'Osor

La baixa sensibilitat mostrada durant aquests darrers temps pels temes de conservació de la natura, ens havia deixat la riera d'Osor com un simple record d'allò que havia estat feia uns quaranta anys. La riera es va anar degradant fins esdevenir una riera altament contaminada, pràcticament una riera ja morta, i això va fer que comencés a utilitzar-se com un abocador incontrolat, cosa que la proximitat de la carretera feia especialment fàcil.

A partir de la inauguració de la depuradora, la Societat de Pesca La Gorga inicià la recuperació de la riera d'Osor.

Ha estat important, doncs, eliminar tots els obstacles contaminats que es trobaven en el curs de la riera, i així permetre que l'aigua torni a fluir lliurement. Només un curs d'aigua ràpid i continu pot garantir la supervivència de la truita, perquè n'és condició indispensable el manteniment de la fredor de l'aigua i la seva oxigenació. Per això s'han alliberat del llit del riu tots els arbres que hi havien caigut i els munts de branques i brossa que impedeixen la bona circulació de l'aigua.

Ha estat important facilitar l'entrada dels raigs de sol a la riera i per això s'han esporgat els arbres de la vora.

Per què s'han tret les branques? Doncs, perquè a les plantes subaquàtiques els cal la llum del sol per créixer; aquestes plantes són l'hàbitat natural dels insectes fluvials, i els insectes són l'aliment bàsic de les truites.

Altres problemes que produeixen les branques a la riera són la putrefacció de l'aigua i les grans retencions de sorra. L'ensorrament de la riera és el principal problema després de la contaminació de l'aigua. La sorra afecta la fresa o reproducció de la truita, no li deixa amagatalls, fa desaparèixer les gorgues i n'elimina els macroinvertebrats.

La neteja s'ha fet des de Sant Hilari fins al poble d'Osor, també s'han netejat els dos afluents principals: Mas Quintà i la riera del Soler. S'han tret més de 600 bosses industrials de deixalles de tota mena i unes 10 tones de ferralla (cotxes, neveres, rentadores, pneumàtics i un llarg etc.). Ha estat una tasca llarga, molt dura i no gaire agradable per a tots els professionals i voluntaris que hi han treballat. Ara la riera està en bones condicions perquè hi visqui la truita, i actualment estem treballant en un problema greu per a la riera, que és la sorra. Per tal de poder-la evitar tant com sigui possible, volem restaurar la presa de la Comtessa i l'antic llac de la Font Picant. Tenim el projecte fet per Rosa M. Busquets (enginyer tècnic forestal), i el consentiment del propietari, Sr. J.Ma. de Ribot, i també el permís de la Junta d'Aigües.

En Danés amb els senyors E. Aulí i J.L. Taberner.

La Finalitat del projecte és únicament aconseguir que les rescloses serveixin com a punts per a la retenció de la sorra. Es farà un bon accés perquè, una vegada estiguin plenes, baixant el nivell de l'aigua es pugui treure la sorra fàcilment de les preses i, així, evitar l'ensorrament de la riera.

Per a tot aquest procés de recuperació hem comptat amb el bon assessorament de l'Associació de Pescadors Conservacionistes de Catalunya (APC), del Departament del Medi Natural i de l'aportació bàsica de l'empresa Font Vella que ha aportat el finançament econòmic del projecte i ha mostrat un gran interès per a la recuperació de la riera d'Osor.

Josep Danés i Bosch
President de la Societat de Pesca "La Gorga"

EL MUSEU MUNICIPAL "GUILLERIES"

Des d'aquí voldríem informar-vos sobre quina és la situació actual del Museu Municipal Les Guilleries.

Com ja sabeu, és un museu de fauna i flora de les nostres contrades i està ubicat a la planta baixa de l'edifici de l'Ajuntament, i té el seu origen en una donació que va fer en Salvador Bosch l'any 1977.

Al llarg d'aquest període fins avui, diferents grups, associacions i persones interessades a nivell particular, de forma voluntària i altruista, han intentat prestar la seva col·laboració en la dinamització del museu.

L'any 1984 se'n va fer una reestructuració, que encara més o menys avui es manté. Ara les espècies d'arbres estan emmarcades i distribuïdes en dues sales; en una hi trobem les autòctones i en l'altra les espècies introduïdes per l'home.

Els diferents exemplars d'animals també s'han repartit entre les dues dependències; en una hi ha la fauna, classificada en vitrines segons les seves adaptacions al tipus d'alimentació: omnívors, caçadors de nit o de dia, rapinyaires nocturns o diürns, etc., i a l'altra ho estan segons l'hàbitat on viuen: bosc, prats, conreus, vora les cases de pagès, medi aquàtic, etc.

Nova col.lecció de fulles i fotos per al museu.

El Conseller d'Agricultura, Sr. Marimon. Visita el museu.

Un any més tard, i amb l'ajuda de l'ICE i d'altres organismes, l'Escola de la Natura les Guilleries va editar un fullet informatiu-didàctic i va elaborar unes fitxes de consulta, amb el llistat i les característiques de totes les espècies de la fauna i la flora que hi ha al museu. També s'hi instal·laren unes fotografies de diferents hàbitats de les Guilleries, fageda, roureda, perxada, cases de pagès, alzinar i medi aquàtic, amb els perfils de la fauna que hi viu.

El museu podem dir que ha passat per una fase d'un cert estancament, pel que fa a millores, limitantse a oferir bells exemplars d'animals i arbres en un local, i no gaire més. Actualment, ens complau comunicar-vos que un grup de gent voluntària està col·laborant en la seva actualització i modernització, d'acord amb una acció que ha endegat l'Ajuntament, encaminada a aconseguir que el museu sigui més útil i estigui més al dia.

Aquest grup de gent pretén donar un nou aire al museu, aconseguir que aquest tingui més vida i sigui més dinàmic. En aquesta línia us recordem que ja en la darrera festa major s'hi va fer una conferència amb àudio-visuals i una exposició de serps verinoses d'arreu del món. Pretenem i demanem que el museu s'obri a noves actuacions d'aquest tipus i a d'altres, sempre relacionades amb la natura.

En els darrers mesos s'està treballant en una remodelació de les actuals instal·lacions, que bàsicament consisteixen en:

- col·lecció de fotografies d'arbres monumentals de les Guilleries, amb algunes dites i refranys, fetes per un fotògraf professional,
- nova emmarcació de totes les espècies d'arbres amb les corresponents fotografies.
- nova retolació dels cartells, tot i mantenint la mateixa distribució de la flora i la fauna.

Totes aquestes despeses van, evidentment, a càrrec de l'Ajuntament i s'estan cercant ajuts als organismes competents.

De cara a promoure activitats vinculades amb la natura, estem projectant l'edició d'un fullet informatiu, que pot satisfer les demandes del turisme interessat en aquests temes –turisme verd–.

Segons les darreres notícies, sembla ser que hi haurà una nova ubicació del museu a la planta baixa de la cooperativa, avui propietat municipal, un local molt ampli que permetrà obrir noves possibilitats al Museu Guilleries.

Finalment us recordem que, durant l'estiu, el museu romandrà obert tots els matins de manera fixa i que es pot obrir a qualsevol hora demanant la clau a les oficines municipals o al guarda urbà de torn.

Des d'aquí diem que estem oberts a qualsevol iniciativa i col·laboració.

Volem un museu més viu i dinàmic i per això treballarem!

Comissió del Museu Municipal Guilleries

COSES DEL COL.LEGI SANT JOSEP

A la comunitat escolar massa sovint solament es té en compte la relació alumne-mestre, perquè es considera que només ells són els protagonistes d'això tan complex que en diem adquisició i domini dels processos d'aprenentatge.

Imaginem-nos per un moment que tots els mestres són grans professionals, que fan molt bé la seva tasca i, així mateix suposem que tots els nens i nenes tenen les mateixes capacitats intel·lectuals, actituds i aptituds. Afegim-hi també, que no hi ha cap aparell de televisió a la casa, si voleu... Bé, davant d'aquesta hipotètica situació ens tocaria dir que el rendiment de tots els alumnes hauria de ser força el mateix, i evidentment, deuria ser bo.

Esmorzar de la "Bicicletada Popular".

Ens trobem però, que el resultat no seria ni de bon tros el mateix en tothom, perquè ens hem descuidat d'un element o factor important, el de la participació dels pares en el procés educatiu dels fills. Veuríem amb sorpresa –i de fet ho veiem clarament en la vida quotidiana– com hi hauria moltes diferències, que serien atribuïbles, entre altres factors, a la funció que el pare i la mare, els dos, hi tenen.

Aquest tema, als pares encara els costa acceptar-lo de manera plena; no acaben d'assumir que tenen un gran protagonisme en la formació –utilitzo aquest concepte en un sentit molt ampli– dels seus fills. I això és així per diferents motius, per comoditat, per massa feina, per deixar-ho tot en mans de l'escola, per manca de temps i ganes, etc. De les conseqüències d'aquestes actituds, pares que ara tenen els nanos grans ens en podrien explicar unes quantes, però ells ara ja no són a temps de rectificar.

Massa vegades es deixa exclusivament aquesta tasca en mans de l'escola, i en aquests moments l'escola està enormement limitada en la seva funció, per causes ambientals, generacionals, familiars, socials, polítiques i dels tipus que vulgueu; elements que afecten el treball dels alumnes i dels mestres.

Des dels centres escolars, avui dia es fa una labor que cada vegada és més qüestionada, no sempre ben acceptada, i això la converteix en una tasca feixuga, difícil; i caldria que no ho fos tant pel bé de tots els que formen el centre.

Quan un està malalt, es posa a les mans del seu metge de confiança i a vegades curen més unes paraules ben dites i en el moment oportú, que moltes medecines. En el cas de l'escola, els pares haurien de fer quelcom semblant; és imprescindible tenir seguretat en els mestres, que s'encarreguen de la no fàcil feina de complementar la seva labor en la formació dels seus fills; si així fos aniríem millor.

Malauradament, a vegades els pares es desinteressen una mica del món del nen en l'edat escolar i ho limiten a una actuació quan hi ha una valoració acadèmica, que el mestre ha reflectit en un informe. Això provoca que quan es troben amb la pedregada al damunt –que pot ser per qualsevol fet conflictiu que per una o

Els de 5è i 6è a la neu.

altra causa afecti el fill dins l'escola– adopten una actitud favorable a ell. I es fa sense un adequat plantejament d'autoreflexió. En una paraula, se sol fer més cas de la seva versió, i els pares actuen només segons aquesta veritat, quan normalment s'haurien d'atendre les dues parts.

Faig una mica aquest suggeriment perquè seria convenient que ens adonéssim de la necessitat de canviar d'actitud, de variar el nostre comportament com a pares, i en sortiríem beneficiats els membres de la comunitat educativa i la societat.

Els pares solen manifestar que pujar els fills és complicat, que no hi ha temps, que fan el que volen... Bé, ja és bo que s'entengui que avui és més difícil que abans, però convindria cercar-hi solucions i ajudes; atendre més l'entorn escolar en pot ser una.

El nen, durant el curs escolar, passa més hores despert fora de casa que a casa, i d'aquestes la major part al col·legi, en contacte amb els seus mestres i els companys.

Heu pensat que el mestre pot conèixer més bé el vostre fill que vosaltres mateixos? Aquí és on volia arribar.

Ara, si parlo com a mestre, haig de manifestar que els professors del Col·legi Sant Josep estem molt contents de la resposta que els pares donen a la qüestió més amunt plantejada, la relació amb l'escola. Això demostra que la majoria ha entès que de la xerrada –que en diem tutoria– amb el mestre se'n pot treure un profit i pot aportar noves facetes que havien passat desapercebudes.

Hem de dir que a la majoria dels cursos l'assistència a la tutoria supera el 90% i que alguns pares hi passen més d'una vegada al llarg del curs; aquest és un bon senyal. No diré pas que sempre es resolguin els temes suscitats, però sí que ajuden en molts aspectes. Convé afegir que les tutories en uns cursos determinats són fonamentals per a un desenvolupament posterior del nen, sempre i quan hi hagi una coordinada actuació família-escola.

Per aquest cantó estem contents de la resposta de la majoria de pares i us encoratgem a què se segueixi en aquesta línia.

D'altra banda, i per a tractar temes més genèrics sobre la problemàtica dels fills, de l'escola, del comportament, etc. ja en aquest darrer curs el Col·legi Sant Josep ha iniciat el que se'n diu una escola de pares. Què vol dir? Doncs que uns senyors amb molta experiència en aquests temes, escolten el que diuen els pares, les seves inquietuds, i després els responen i els orienten; així de senzill.

Es va fer durant el mes de maig, en tres sessions, i es pot dir que malgrat que només hi assistiren quaranta pares, els resultats foren molt positius. Ho va fer un psicòleg, en Ramon Casadevall, que té una àmplia experiència en aquest camp, i hem de dir que ja ho tornem a tenir programat de cara al curs vinent.

Des del Col·legi Sant Josep, tant els membres de la Junta de Pares, titulars del centre, com el claustre de professors, considerem que quan més unitària i de conjunt sigui la tasca entre mestres i pares, més en sortirà beneficiat un tercer, el nen, que és el primer protagonista.

Sempre he considerat que val la pena perdre el temps amb, en i per als fills, que és la millor inversió que pugueu fer i d'aquí en sortirà un bon treball de futur. Això cal fer-ho ja ara, perquè més tard no hi serem a temps i ens en lamentarem.

Àngel Serradesanferm

Els de vuitè a Mallorca.

JA TENIM LA REFORMA A SOBRE

Fa uns mesos, l'administració ens anunciava que el calendari previst per a la reforma anava per llarg, que s'aniria implantant paulatinament i que en el proper curs només afectaria al cinquè curs d'EGB.

Ves per on que, segons les darreres notícies, els que actualment cursen 7è d'EGB, l'any vinent faran el 8è i en el curs 1995-96 entraran en el primer curs del segon cicle de l'Ensenyament Secundari Obligatori (ESO); en resum, s'hauran de quedar dos anys més al col·legi, fins als 16 anys.

En certa manera aquest fet suposa que es començarà la reforma pels cursos més alts, i, evidentment, més complicats. Us haureu adonat i comprovat que a nivell de carrer no han variat molt les coses després d'haver-se aplicat la reforma en els quatre primers cursos d'EGB, però en l'ESO és una altra cosa, són figues d'un altre paner.

Si fem una mica de repàs, sabem que fins a 6 anys tenim l'educació infantil, de 6 a 12, l'educació primària, repartida en tres cicles, inicial, mitjà i superior, de dos anys cadascun, i finalment l'ESO, també amb dos cicles de dos anys, 12 a 14 i 14 a 16.

S'elimina per tant l'actual bifurcació entre el BUP per un cantó i la FP per l'altre, i tots els alumnes hauran de cursar estudis al mateix centre fins als 16 anys, però, i això és important, es podran seguir camins diferents dintre del mateix curs. Si s'aprova, es treu el títol de Graduat en Educació Secundària, que permetrà seguir estudis, o bé en un nou Batxillerat de dos anys o en la formació Professional de grau mitjà, amb mòduls-2 de duració variable i amb continguts teòrics i pràctics.

Possiblement aquest sigui el gran repte de la reforma i la part més complicada, fer possible mantenir l'interès per l'estudi i el treball a nens i nenes que ara fan setè i que esperen amb candeletes abandonar el món escolar per diferents motius. Si la reforma permetés aconseguir això, s'hauria trobat la pedra filosofal del sistema educatiu.

Què canviarà?

A nivell del Col·legi Sant Josep tindrem noves dependències perquè ja s'ha adquirit l'edifici del davant de l'Ajuntament, hi haurà alguns mestres nous i sobretot, s'aplicarà un nou currículum, "nous programes", per entendre'ns. En el curs 1995-96 s'impartiran en l'ESO unes àrees obligatòries –desapareix el concepte clàssic d'assignatura–, però els alumnes podran triar matèries dintre les que el col·legi ofereixi i d'aquesta manera es pretendrà una important atenció a la diversitat de l'alumnat.

El Col·legi Sant Josep haurà d'atendre la demanda dels que volen seguir estudiant a través del batxillerat o dels que opten per fer-ho des d'una bona formació professional. Aquest és el repte.

De moment la junta i el claustre ha rebut amb esperança la proposta que el delegat d'Ensenyament de Girona, Sr. Vancells, va fer la setmana passada a la reunió del Consell Escolar Municipal.

Queda un any de coll per a preparar-ho i cal que tots, pares, mestres i alumnes, apleguem esforços per a treballar pel futur amb optimisme.

S'anirà informant convenientment, però ara més que mai convé anar a poc a poc i amb bona lletra.

Davantal del Butlletí del Col·legi de juny 1994

Àngel Serradesanferm

LA CAÇA A LES GUILLERIES

La problemàtica del món de la caça a Sant Hilari és força diferent de la de molts indrets de Catalunya i també de la de poblacions de la Selva o d'Osona. En aquestes darreres comarques, cultius de tota mena omplen els camps i aquí, desgraciadament, les cases de pagès han estat abandonades. Abans, al terme municipal de Sant Hilari hi havia prop de quatre-centes masies i actualment només en resta la mostra. La reconversió dels cultius de cereals tradicionals per pins de nadal en tots els quintars, ha suposat la pèrdua de moltes espècies de caça tradicional, especialment de la perdiu.

Un elevat nombre d'armes, moltes d'elles automàtiques, i el poc respecte d'alguns caçadors en limitar el nombre de captures –que moltes vegades converteix el caçador en assassí, perquè es limiten a matar i a llançar la peça, sense cap aprofitament– ha convertit els nostres vedats en grans espais sense vida, o solament amb alguns exemplars de senglar, i encara no masses.

Malgrat aquesta situació, hi ha una ferma voluntat per part dels caçadors d'aconseguir repoblar els nostres boscos amb diferents espècies; això es pot obtenir afluixant un xic la butxaca i amb una gran dosi de bona voluntat per part de tots.

És greu també l'enorme quantitat de depredadors, com guilles, genetes, gorges blancs, gats i gossos abandonats, visons originaris d'altres països, esparvers, miloques i altres espècies nocturnes. Si aquí hi sumem la prohibició de poder capturar i matar aquests animals, fa que la repoblació sigui una tasca difícil, però no impossible.

La repoblació s'ha de fer de moltes modalitats, si es vol arribar a alguna cosa positiva, però cal dir que el poc civisme d'alguns caçadors pot frenar la voluntat de la majoria; esperem que el seny s'imposarà.

És interessant que els nostres vedats hagin estat escollits per a realitzar-hi un estudi cinegètic sobre els senglars, per part del Departament de Ramaderia i Pesca de la Generalitat; esperem poder aportar tota la informació que sigui precisa per a poder portar a terme l'esmentat estudi i el seu desenvolupament.

Hem de girar el desencís que ha imperat en els últims vint anys, i fer que hi hagi una recuperació, any rera any, per a retornar al temps antic, on hi havia caça abundant; però això depèn de la voluntat dels socis.

Tant de bo que tinguem una bona propera temporada de caça, sense accidents ni incidents.

Societat de Caçadors "El Gamo"

Llar infantil Les Cent Fonts

L'ORDENACIÓ CURRICULAR DE L'EDUCACIÓ INFANTIL A CATALUNYA

Sovint el món de l'escola se circumscriu a l'edat en què els nens i les nenes tenen de quatre a cinc anys per amunt, quan ja sembla que es poden valer de sobres per ells mateixos. Es valora poc el que els infants puguin fer en un centre escolar en els primers anys de la seva vida, perquè tot es veu sota el prisma de què són petits, de què no entenen les coses... pobrets...

No cal dir que aquesta és una concepció errònia, ja que es pot afirmar que un nen o una nena serà el que durant els seus cinc o sis primers anys de vida, els seus mentors, pares i mestres, hagin volgut. Que errats que anem en pensar que el que cal fer en aquestes edats és guardar-lo... i ho solem deixar freqüentment en mans de les àvies o de persones alienes a la família –que per cert, ens mereixen tot el nostre respecte i estima–, per comoditat o per necessitats derivades del món del treball.

El fet de no prestar-hi la importància adequada pot arribar a ser lamentable, perquè els resultats de la qüestió seran evidents quan l'infant hagi arribat ja a l'edat d'iniciar la Primària; aquí la major part de la feina ja hauria d'estar feta.

Actualment això va canviant i la majoria de pares comparteixen la responsabilitat de pujar els fills amb alguna escola, amb un centre d'educació infantil que se'n diu ara, que aplega nens i nenes de 0 a 6 anys i aquest és el tema que voldríem tractar. Ho fem a través d'un comentari sobre la Llei de creació de centres escolars, del Departament d'Ensenyament de la Generalitat.

Al Decret 96/1992, 28 d'abril, s'estableix l'ordenació general dels ensenyaments de l'educació infantil, l'educació primària i l'educació secundària obligatòria a Catalunya.

El segon Capítol d'aquest Decret, fa referència a l'Educació Infantil i consta de tretze articles i un annex. A continuació en fem un petit comentari a fi d'ajudar els pares a comprendre la importància que té l'educació infantil de 0 a 6 anys.

Article 1: *"L'educació infantil comprendrà sis cursos i s'organitzarà en dos cicles de tres cursos cadascun, llar d'infants i parvulari, respectivament".*

Una etapa evolutiva estructurada en dos cicles. L'Educació Infantil abasta un període educatiu integrat. El desenvolupament dels nens és un procés en el qual és difícil delimitar moments clarament diferenciats i canvis sobtats, ja que aquests es produeixen de manera desigual entre els infants. El pas del primer al segon cicle en cap cas no ha de suposar un trencament. El desenvolupament de l'infant es fa sempre seguint una línia de continuïtat, en la qual cada període suposa canvis qualitatius respecte de l'anterior.

Article 2: *"Els centres d'educació infantil cooperaran estretament amb les pares o tutors, a qui correspon bàsicament l'educació dels infants, per tal de garantir la continuïtat educativa entre l'escola i la família".*

Col·laboració entre família i escola. En l'article 2 es menciona clarament quin és el sentit de la col·laboració del centre amb els pares: afavorir llur desenvolupament harmònic i fer possible que assoleixin les finalitats educatives de l'etapa. La família i l'escola, tenim un objectiu comú: col·laborar en la formació integral dels infants.

Entrada a la Llar Infantil.

Article 3: *"Al llarg de l'etapa de l'educació infantil, els infants hauran d'haver desenvolupat les capacitats següents:*

3.1. Progressar en el coneixement i domini del seu cos...

3.2. Assolir el grau de seguretat afectiva i emocional...

3.3. Comportar-se d'acord amb uns hàbits i normes...

3.4. Observar i explorar l'entorn immediat amb una actitud de respecte i curiositat per saber...

3.5. Discriminar, relacionar i retenir...

3.6. Establir relacions entre els objectes...

3.7. Representar i evocar aspectes de la realitat viscuda...

3.8. Comunicar-se i expressar-se de forma ajustada...

3.9. Conèixer signes d'identitat propis de Catalunya...".

L'Article 3 consta de nou apartats i fa referència als objectius generals de l'etapa d'educació infantil; aquests objectius expressen capacitats a desenvolupar en els infants i contemplen cinc grans tipus de capacitats:

1. Cognoscitives (intel·lectuals)
2. Motrius (moviment)
3. D'equilibri personal (afectives)
4. De relació interpersonal
5. D'inserció i actuació social.

Aquest objectius pretenen ajudar el desenvolupament harmònic de l'infant, atenent a les seves necessitats bàsiques d'ordre biològic, psicològic, afectiu, lúdic i social; facilitar el procés d'autonomia i de sociabilització de l'infant per fer-lo capaç de viure unes relacions estables afectives amb si mateix i amb els altres, i d'anar formant part activa d'una societat culturalment organitzada. I, finalment, afavorir en l'infant el desenvolupament de les seves capacitats de coneixement i d'interpretació d'ell mateix i de l'entorn, tot facilitant l'adquisició d'uns instruments d'aprenentatge.

Article 4. *"4.1. El currículum de l'educació infantil..."*

4.2. Els objectius terminals...

L'article 4 té dos apartats i fa referència al currículum d'educació infantil, el qual inclou els elements per a cada una de les tres àrees d'experiència: la introducció, la relació dels diferents tipus de continguts i els objectius terminals corresponents.

Els Continguts d'Aprenentatge: quan parlem de continguts estem parlant del "conjunt de formes culturals i de sabers seleccionats per formar part de les distintes àrees curriculars, l'assimilació i apropiació dels quals esdevé fonamental per al desenvolupament i sociabilització dels infants".

Els continguts d'aprenentatge són de tres tipus:

PROCEDIMENTALS: els procediments, relatius a habilitats, destreses, tècniques...

CONCEPTUALS: els conceptes, relatius a fets i sistemes conceptuals.

ACTITUDINALS: els valors, les actituds i les normes.

Article 5: *"El Departament d'Ensenyament establirà..."*

Aquest article ens diu que correspon al Govern de la Generalitat de Catalunya la definició del currículum de l'educació infantil.

Article 6: *"El català, com a llengua pròpia de Catalunya, ho és també de l'ensenyament. S'utlitzarà normalment com a llengua vehicular i d'aprenentatge de l'educació infantil...".*

L'article 6 té tres apartats i fan referència a "LA LLEI DE NORMALITZACIÓ LINGÜÍSTICA" a Catalunya.

A la nostra llar d'infants es respecten els drets lingüístics individuals de l'alumne d'acord amb la legislació vigent. La llengua catalana és emprada progressivament a mesura que els alumnes de parla castellana, la vagin dominant. Cal dir que els infants de parla castellana o portuguesa, que estan matriculats a la nostra escola, no tenen cap problema referent a la nostra llengua, ja que aprenen molt de pressa el català.

Article 7: *"Les àrees i els àmbits d'aprenentatge de l'educació infantil són:*

a) Descoberta d'un mateix.

b) Descoberta de l'entorn natural i social.

c) Intercomunicació i llenguatges.

d) Religió (voluntària).

– L'àrea de descoberta d'un mateix fa referència al coneixement de la pròpia persona i a la noció d'identitat que es construeix en interacció amb l'entorn.

– L'àrea de descoberta de l'entorn natural i social, té com a referència els elements, els espais, les condicions, les situacions i les relacions que formen part del context de l'infant i que incideixen en el seu desenvolupament.

Vista general de l'edifici.

– A l'àrea d'intercomunicació i llenguatges s'hi distingeix el triple objectiu de fer alhora una funció lúdico-creativa, una funció de comunicació i una funció de representació. I dins dels llenguatges s'hi treballen: el verbal, el musical, el plàstic i el matemàtic.

– A l'àrea de Religió, pel fet de presentar-la com una àrea autònoma i diferenciada de les altres que componen el currículum de l'etapa, no suposa que s'hagi d'oferir d'aquesta manera als infants. A la nostra escola tenim clar d'oferir-la relacionada o integrada amb les altres tres àrees o àmbits.

Article 8: *"Els equips docents dels centres elaboraran el Projecte Curricular...".*

Heus aquí uns dels articles claus del Decret, ja que expressa la primera i principal conseqüència del caràcter obert i descentralitzat del currículum establert pel Govern de la Generalitat.

Cada centre docent formularà el seu "Projecte Educatiu" que donarà coherència i continuïtat a l'acció educativa i inclourà els principis pedagògics i organitzatius propis del centre. Els professors elaboraran les programacions, respectant el Projecte Curricular de Centre.

Article 9: *"L'avaluació dels processos de desenvolupament i aprenentatge dels infants serà contínua i global...".*

Val la pena que precisem el significat d'aquests dos adjectius aplicats a l'avaluació.

– Amb l'avaluació contínua es pretén superar la relació "avaluació-examen" o "avaluació-qualificació", centrant l'atenció en altres aspectes que es consideren molt més d'interès per a la millora del procés educatiu. L'avaluació contínua té per finalitat: observar, interpretar i millorar els progressos dels infants, més que no pas "mesurar i classificar".

– L'avaluació global fixa l'atenció en el conjunt de les àrees d'experiència i aprenentatge i, en particular, dels tres tipus de continguts. L'article es refereix també a la finalitat que ha de tenir l'avaluació: "Adaptar l'ajut pedagògic a les característiques individuals i evolutives de l'infant i, en darrer terme, aportar elements per valorar l'assoliment dels objectius previstos". L'avaluació ha de millorar sempre l'acció educativa.

Article 10: *"Cada grup d'infants tindrà un tutor que vetllarà..."*.

Aquest article concreta de manera molt especial la figura del tutor i li assigna les funcions bàsiques següents:

– Prestar atenció individualitzada als infants.

– Seguir de prop l'evolució del grup.

– Coordinar l'acció educativa de tot l'equip d'infants.

– I vetllar per la col·laboració dels pares.

Article 11: *"A l'educació infantil es considera educatiu tot el temps que l'infant romangui en el centre..."*.

Totes les vivències, relacions i activitats que viu un infant de 0 a 6 anys, el marquen fortament i són educatives.

Article 12: *"Els projectes curriculars que elaborin els centres han de ser prou flexibles..."*.

Es refereix explícitament a la necessitat d'atendre la diversitat de situacions en què es troben els nens i nenes en els seus primers anys de vida. També són fonamentals la detecció i la intervenció precoç per a superar dificultats.

Article 13: *"Els alumnes NO PODRAN ROMANDRE UN ANY MÉS en qualsevol dels dos cicles de l'educació infantil..."*.

Aquest article ens diu que no té sentit parlar de fer romandre un any més l'infant en un dels cicles de l'etapa. En canvi, té sentit parlar de les modificacions curriculars necessàries per tal d'acollir tots els nens i nenes segons els seus ritmes d'aprenentatge i les seves capacitats.

ANNEX: L'annex inclou una introducció i la relació dels tres tipus de continguts, de cada una de les àrees, tot concretant els objectius terminals corresponents.

Tant de bo que tots els nens i nenes del món sencer, poguessin assistir a un "Centre d'Educació Infantil"

El nostre poble de Sant Hilari té un d'aquests centres d'educació infantil, legalment aprovat i autoritzat dins de la nova reforma educativa i té per nom LES CENT FONTS.

Això ha estat possible gràcies a l'esforç de la Titularitat, de l'APA, dels professors i de tots els pares en general.

L'equip directiu del centre
d'educació infantil
"Les Cent Fonts"

SANT HILARI I L'EIX TRANSVERSAL

Abans més sol que un presidiari
ara gràcies a l'Eix Transversal
el poble de Sant Hilari
ja té carretera nacional.

Amb tres quarts anirem a Girona
en menys temps serem a Vic
la corba llarga, perillosa i rodona
ja és història, és temps antic.

Comarca de la Selva que saludes
l'Eix, amb mar a rerafons
del Montseny et vigilen Les Agudes
cansat però, ja acabes les pulsacions.

Les muntanyes són foradades
perquè el cotxe pugui passar
han fet ponts a fondalades
i desmunts a l'alzinar.

Ai quin trànsit tan gros
de camions i furgonetes
la quietud i el repòs
ja han anat a fer punyetes.

Això és el progrés
ja res ens fa cap nosa
del dret i del revés
tot ho veiem de color rosa.

J. Brugués

LA PLAZA Y YO

Palabras me trae el viento
que acaricia la plazoleta,
yo las estoy recogiendo
y las guardo en mi libreta;
parecen venidas en sueño
de un relato imaginario
y quieren tenerme por dueño
en el pueblo de San Hilario.
Sentado en un antiguo banco
se oyen gritos de admiración
que chorros de agua van creando
hacia una misma dirección;
una vieja fuente de piedra
quiere hacer de tambor
y entre gigantes de madera
lanza su eco al sol.
Testigo es la primavera
que brota a su alrededor
y con sus flores quisiera
compartir esa labor;
feliz está entre las sombras,
pues la brisa quiso llegar
y hace palmas con sus hojas,
que dedica al manantial;
y el agua emocionada
queriéndola acariciar
sube al cielo su mirada
y después, las gracias da.
Alardea, plaza Gravalosa,
con orgullo y satisfacción,
que en tu fuente, mejor rosa,
queda libre el soñador.

Agosto 1993

Luis Ruiz

TEMPS DE LLEURE: COLÒNIES I CAMPAMENTS

A tothom li són necessaris uns dies de descans per deixar de fer aquelles feines diàries que ens ocupen la resta de l'any. A tothom, fins i tot als infants i joves. Ells també es mereixen aquestes vacances, però no vol dir que estiguin sense fer res.

Anar uns dies de colònies o campaments, poden emplenar aquest temps de lleure. Això és el que ha fet una colla de quitxalla de Sant Hilari, buscant, o bé el recer en una tenda de campanya o bé, sota la teulada d'una casa de colònies.

Han estat uns dies de convivència, on el joc i els tallers han estat la feina més important. Però les activitats fetes no han pas estat improvisades, ja que tenien una doble finalitat: educar aquests nens i nenes en el temps lliure, tot passant-s'ho bé, i seguir uns objectius marcats pel grup de monitors que les organitzava. Objectius centrats en els valors, que el mateix marc de convivència i la societat imposen.

Com cada any, fruit del treball del curs, els nois i noies de l'Agrupament Escolta "Als quatre vents" han dut a terme, del 25 al 30 de juny, en el terreny "El pas de l'aigua", de Llers de Cerdanya –Cerdanya lleidatana– el campament d'estiu. Ha estat una experiència en ple contacte amb la naturalesa, vivint els valors ètics de l'escoltisme. Enguany, les colònies parroquials han dut a terme la divuitena campanya d'estiu. Per la casa han passat un total de 180 nens i nenes distribuïts en tres tandes, de 3 a 6 anys, de 6 a 9 anys i finalment de 9 a 14 anys. L'equip de monitors ha estat format per vint-i-quatre joves. Aquests joves que s'han fet responsables de les tres tandes, aquest curs han fet un curset de premonitors organitzat per l'Escola de l'Espai de Girona i subvencionat per l'Ajuntament de Sant Hilari.

I per últim, volem agrair des d'aquestes pàgines a tots els monitors i els caps que duen a terme les colònies parroquials i les activitats de l'Agrupament Escolta "Als quatre vents", perquè sense la seva voluntària ajuda, no serien possibles ni aquests campaments ni aquestes colònies.

COJOP
Coordinadora de Jovent
de la Parròquia

De colònies, a Joanet.

PASSEIG FONT DEL CIRERER

(Dedicat a Ma. Teresa Sirera)

Mentre el sol bat a la plana
envaint-la de calor,
el feraç Montseny s'adorna
d'infinits tons de verdor.

Aigua no n'hi manca pas;
fresques fonts podeu trobar-hi
que abunden arreu, arreu,
fins al punt que a Sant Hilari
si algun dia us hi arribeu,
un passeig podeu trobar-hi,
no pas un simple carrer,
que du un nom tan expressiu
com és ara el que diu,
PASSEIG FONT DEL CIRERER

Salvador Gomis

RÀDIO SANT HILARI (107.3 F.M.)

"La Veu de Les Guilleries" - Emissora Municipal -

10è ANIVERSARI

Benvolguts amics,

Sembla que fos ahir però ja fa deu anys que vàrem iniciar la nostra primera emissió. Era el 25 de gener de 1984 i una sintonia, la "Nit de Llampecs" de "Los Relámpagos", anunciava a tots els oients el tret de sortida d'una nova emissora: Ràdio Sant Hilari.

Realment, quan mires enrere i fas o intentes fer un repàs de tot allò que ha succeït, t'adones de moltes coses, de persones, de fets, de músiques, de crítiques, de lloances, de malentesos, de voluntats, d'il·lusions...

Ara fa deu anys, les famoses veus del mal averany, donaven poc temps de vida a una iniciativa innovadora a Sant Hilari, com era la ràdio. I si d'alguna cosa n'estem satisfets, és d'haver vençut els auguris pessimistes. Ja portem deu anys!

En un principi érem poques les persones, al llarg d'aquests anys hem estat moltes més, si no ens falla la memòria, més de seixanta. Sense experiència, sense saber com funcionava una cosa així, però hem de dir que les ganes i la il·lusió de fer-ho bé, d'agradar a tots ha estat inalterable, com el primer dia; tenint sempre present que cada dia és el primer dia.

Molta i variada ha estat l'audiència, puja i baixa, en un moment o altre però sempre fidels a una emissora que és la vostra, la de casa. Volem escoltar els suggeriments i les queixes, ja que dins les nostres possibilitats podeu estar ben segurs que intentarem complaure les vostres preferències.

Esperem continuar mereixent la vostra confiança i gràcies en nom de tots els components de la ràdio.

I abans d'acabar, voldríem agrair de tot cor als que fan ràdio i, sobretot als que n'havien fet, a aquells que han passat per aquests micròfons, a tots plegats; la tasca realitzada, perquè d'una manera o altra han cregut en una cosa que els agrada: fer ràdio, la Ràdio.

Els "responsables" de Ràdio Sant Hilari.

En Toni Fogueras, el locutor més antic de la ràdio, rep una distinció.

Moltes gràcies. Això és Ràdio Sant Hilari.

Comissió de ràdio Sant Hilari

EL CURS DE LES NOVETATS

A la Secció de Formació Professional de Sant Hilari Sacalm, el curs 1993/94 ha estat un any de canvis importants. I els canvis comporten moments de tota mena: moments difícils, moments tensos, moments d'incertesa, moments d'equívocs, moments de rectificació i, per què no dir-ho, moments de satisfacció, moments de feina recompensada... Hem anat endavant. El curs 1993/94 ha estat un repte per al nostre centre ja que s'ha iniciat el segon grau de FP, fet que suposa la possibilitat que els alumnes acabin aquí els estudis d'ensenyament secundari i es plantegin, després, la possibilitat d'anar a la universitat. Mercès a l'inici de la FP2 el Departament d'Ensenyament ha augmentat les dotacions al nostre centre, sobretot en material informàtic, cosa que ha possibilitat la millora dels serveis als alumnes tant pel que fa a aprenentatge com a l'atenció acadèmica des de Secretaria.

Però, i de cara al futur?

Doncs amb l'ampliació dels estudis de FP es va creant la infrastructura bàsica per tal que, en el moment que es construeixi l'Institut d'Ensenyament Secundari, el canvi només sigui d'ubicació i ja hi hagi tota la xarxa d'administració i gestió instal·lada. Durant el curs 1994/95 s'impartirà quart i el curs 1995/96, a part de completar la FP2, segurament ja s'impartirà l'ensenyament secundari obligatori (ESO), la qual cosa repercutirà positivament en la nostra vila perquè els alumnes no hauran de desplaçar-se a cap altra localitat, almenys fins als setze anys. Tot això, hem de consolidar-ho. Cal que l'esforç de pares, alumnes i professors no hagi estat en va.

Secció de Formació Professional
Sant Hilari Sacalm

FOTOS QUE FAN HISTÒRIA

FESTA DELS VELLS

La festa dels avis al Saló del Tívoli ple de gom a gom l'any 52.

Sortida de missa de l'any 1.947, primera festa d'homenatge als avis.

En Jaumet presideix la comitiva dels avis l'any en què va morir; era el març del 1955.

GRUPS CORALS

El Cor "La Guilleria" a la Roca d'en Pla. Any 1911.

Cor "Som i Serem", any 1958.

FESTA MAJOR 1994
SANT HILARI SACALM
Setmana del 23 al 28 d'agost

ACTES RELIGIOSOS

DIJOUS, dia 25
Tarda, a 2/4 de 7: Repic de campanes per a anunciar la Festa Major.

DIVENDRES, dia 26
Matí, a les 12: MISSA SOLEMNE CONCELEBRADA. Farà l'homilia Mn. Narcís Costabella i Casas, rector de Santa Coloma de Farners. Els cants aniran a càrrec de la coral mixta "Els Nois Alegres".

DISSABTE, dia 27
Tarda, a les 8: Missa solemnitzada en sufragi dels difunts de la parròquia.

DIUMENGE, dia 28
Matí, a les 12: Missa solemne d'acció de gràcies aplicada a intenció del poble. Tindrà cura dels cants el Cor Parroquial. Les altres misses seran a les 10 del matí i a les 8 de la tarda, vespertina.

DILLUNS, dia 29
Matí, a les 8: Commemoració del martiri de Sant Joan Baptista, co-patró de la parròquia. Rés de laudes i missa de la festivitat.

ACTES POPULARS

DIMARTS, dia 23
Tarda, a 2/4 de 8: Al saló de sessions de l'Ajuntament, conferència i audiovisual sobre prevenció i tractament de les picades i mossegades dels animals verinosos de Catalunya, a càrrec de D. González, Director Científic del laboratori CEVA.

DIMECRES, dia 24
Nit, a les 10: Al Cinema Catalunya, representació de l'obra de teatre **SHIRLEY VALENTINE** interpretada per l'actriu **AMPARO MORENO**.

Nit, a les 12: CONCERT DE ROCK als Campaments.

DIJOUS, dia 25
Tarda, a 2/4 de 7: Al Cinema Catalunya, actuació de l'ESBART DANSAIRE MARBOLENY. (Acte patrocinat per FONT VELLA).

A la mitja part farà el PREGÓ DE FESTES-94 Jordi Roig i Cots, actor, presentador de TV i actor de doblatge. Seguidament hi haurà el lliurament de premis del concurs de cartells per a la portada del programa de festes. Un cop fet el lliurament, 1a MOSTRA-ESPECTACLE DELS CURSETS D'ESTIU DE DANSA, amb S. Córdoba, M. Molins i C. Pellicer. A continuació la coral "Els Nois Alegres" cantaran unes cançons.

Clourà l'acte l'ESBART DANSAIRE MARBOLENY.

Nit, a 2/4 d'11: Sortida de l'Ajuntament del **Correfoc** amb el grup TRASTÒBOLIS-TEATRE.

NOTA: Es prega no deixar cotxes aparcats i tapar les finestres dels habitatges amb cartrons en els següents carrers: Rectoria, St. Benet, Vic, pl. Església, Josep Ximeno, pl. Gravalosa i pl. Moragues.

Seguidament **BALL** a la pl. Josep Moragues amb els conjunts "CUA-CUA FAMILY" i LA GUAIANA-Ritme caribeny (Acte patrocinat per FONT VELLA).

DIVENDRES, dia 26
Matí, a les 8: Cercavila per anunciar la Festa Major amb el conjunt THE SANGLANS BAND.

Matí, a 2/4 de 12: Cercavila amb el conjunt XAROP DE CANYA, acompanyada pels gegants i caparruts i seguidament a la pl. Jacint Verdaguer ANIMACIÓ pel mateix conjunt. (Acte patrocinat per FONT VELLA).

Tarda, a 2/4 de 6: CONCERT DE FESTA MAJOR al pavelló d'esports per l'orquestra MONTGRINS.

Tarda, a les 7: AUDICIÓ DE SARDANES per la cobla GENISENCA a la pl. Jacint Verdaguer. La segona serà la del Ball dels Gegants.

Tarda, a les 8: Gran partit de **FUTBOL** entre **Club Esportiu Sant Hilari-Font Vella** (2ª Regional) **i Club Esportiu Hostalric** (Regional Preferent). Una hora abans hi haurà una preliminar entre els equips B i C de la categoria benjamí.

Entre les 9 i les 12 de la nit, recorrerà els carrers del poble LA TUNA de la Facultat d'Econòmiques de la Universitat de Barcelona.

Nit, a 2/4 de 12: GRAN BALL DE FESTA MAJOR al pavelló municipal amb l'orquestra MONTGRINS i el conjunt ETHEL I MALVAROSA.

Durant els dies 27 i 28 hi haurà una Fira de Mostres de tradicions populars catalanes a la Pl. Dr. Gravalosa, organitzat pel Grup Divulgatiu de Tradicions Populars.

DISSABTE, dia 27
Matí, a 2/4 de 12: Cercavila amb el conjunt THE SANGLANS BAND acompanyats pels gegants i caparruts. Seguidament TITELLES NAIP amb "**L'Arc d'Ulises**" a la pl. Gravalosa. (Acte patrocinat per FONT VELLA).

Tarda, a les 3: BAIXADA DE CARRETONS (Programes a part).

Tarda, a les 7: BALLS VUITCENTISTES per la Cobla-Orquestra EMPÒRIUM al passeig de la Font Vella.

Nit, a 2/4 de 12: GRAN BALL DE FESTA MAJOR amb la Cobla-Orquestra EMPÒRIUM i el conjunt de SANTI ARISA I LA TRIBU

Seguidament i acompanyats per les xarangues, esmorzar amb pa, botifarra i vi en un lloc sorpresa.

DIUMENGE, dia 28
Matí, a 2/4 de 12: FESTA DE L'ESCUMA amb el grup SARAGATA a la pl. Josep Moragues. Cal que la gent vagi vestida adequadament per a l'ocasió. (Acte patrocinat per FONT VELLA).

Tarda, a 2/4 de 7: AUDICIÓ DE SARDANES per la cobla GENISENCA a la pl. Josep Moragues; la segona serà la del Ball dels Gegants.

Nit, a 2/4 d'11: CASTELL DE FOCS D'ARTIFICI al camp de futbol a càrrec de PIROTÈCNIA EL DRAC. (Acte patrocinat per FONTDOR).

A continuació, a la pl. Gravalosa, **BALL AMB XARANGUES**. Hi haurà coca i moscatell per a tothom.

Les Xarangues passaran pels carrers i places de la vila durant tos els dies de la Festa Major.

NOTES:

A partir del dia 16, a les 9 del matí, es podran reservar taules per a les sessions de Ball al pavelló. Caldrà anar a l'Ajuntament per a reservar-les. Venda d'entrades anticipades a l'Ajuntament i a l'Oficina de Turisme.

PREU ENTRADA ANTICIPADA: 1.100 ptes.

PREU ENTRADA TAQUILLA: 1.300 ptes.

EXPOSICIONS:

Durant els dies de la Festa estaran exposats al Saló de Sessions els treballs presentats al concurs per a la Portada del Programa de Festes-94.

EXPOSICIÓ DE SERPS VERINOSES I ANIMALS EXÒTICS, a les sales del Museu Guilleries, dels dies 23 al 28 d'agost de les 11 a les 2 i de les 5 a les 10.

EXPOSICIÓ DE BRODATS FETS A MÀ pels alumnes de 7 a 14 anys de Maria Roquet al Casal dels Avis, els dies 26, 27 i 28 d'agost de les 6 a les 8,30.

EXPOSICIÓ DE PINTURES A L'OLI de Josep Casadevall, de Folgueroles, del 20 al 28 d'agost, a la Biblioteca de "La Caixa"

Els organitzadors es reserven el dret de modificar el programa si causes imprevistes ho motivessin.

Patrocina: AJUNTAMENT DE SANT HILARI SACALM.

Organitza: ÀREA DE CULTURA I FESTES DE L'AJUNTAMENT.

Carnestoltes al Pavelló.

Bateig del caparrut d'en Jaumet.

Noves cavalcades de Reis.

Arribada d'una cursa ciclista.

RESUM DE L'ANY

Aquestes pàgines volen ser una plasmació del que al llarg de l'any s'ha fet al nostre poble a través de les entitats i del propi Ajuntament. Per a que fos molt ben detallat faltaria que ens féssiu arribar les activitats que cada entitat ha portat a terme, ja que del contrari, sempre quedaran coses que passaran per alt; el mateix podem dir de les fotografies, perquè es publiquen les que es tenen.

1993

AGOST

- XVI Festival Internacional de Música de Sant Hilari:
  Actuació de V. Olexenko al piano, Sergi Alpiste, violí; i Albert Jiménez, piano.
  Trio Novalis, amb A. Ruiz, O. Lanza i C. Iglesias.
  Quintet, amb I. Guardia, Q. Roca, E. Valls i D. Chico.
  Solistes de cant, A. Comas, tenor; C. Puig, piano; C. García, soprano.
  Orquestra de Cambra de Barcelona dirigida per Gonçal Comellas.
  Conxita García, va ser escollida la millor "Jove professional" del festival de Sant Hilari ja que va obtenir la valoració més alta del cicle de Promoció de Joves Professionals, emmarcats dintre l'actuació del XVI Festival Internacional de Música de Sant Hilari.
- Festa de l'estiuejant, jornada dedicada a homenatjar alguna persona de la colònia estiuenca per la seva fidelitat a Sant Hilari. Va rebre la distinció el matrimoni C. García i Fca. Boix pels seus 45 anys de visita al nostre poble.
- Festes populars als barris del Petrinxo i del Serrat.
- 34 Concurs de Tallada de Troncs, amb destral, xerrac a mà i xerrac mecànic. Mostra de diferents oficis bosquerols.
- En Pep Permanyé i en Ramon Estiu, integrants de l'expedició gironina al Karakorum, fan el cim del Nanga Parbat de 8.126 m.
- Exposició dels treballs realitzats durant els cursets que s'han fet al Casal i que ha impartit M. Russiñol.
- Presentació del CE Sant Hilari a la segona regional, amb en Manolo Valle com a entrenador.
- Neteja d'un tram de la riera d'Osor a càrrec dels pescadors de Sant Hilari per aconseguir la repoblació de truites amb la col·laboració de diferents entitats.
- Excursions a diferents llocs del poble i dels voltants des de l'Oficina de Turisme.

Exposicions

- Brodats a mà de les alumnes de M. Roquet.
- Mostra d'art a l'edifici del balneari de la Font Picant.
- Dibuixos de M. Puig, I. Serrano i C. Juvanteny.
- Olis d'Enriqueta Calvet.
- Serps verinoses i animals exòtics a les dependències del Museu Guilleries.

Festa Major 1993

- Pregó de la festa per en Joan Domènec i Moner, escriptor i historiador.
- Actuació del grup Terra Nostra i de la coral Els Nois Alegres.
- Baixada de Carretons.
- Xarangues pels carrers i places de la vila.
- Fira de mostres de tradicions populars catalanes.
- Sardanes i Ball de gegants amb la Genisenca.
- Grups d'animació Sac de Gemecs, Titelles a la Carpa, amb la família Xiu-Xiu.
- Ball amb les orquestres Maravella i Gilles Pellegrin, i els grups Cimarron, Etiqueta Negra i Zeppelin.
- Castells de Focs Artificials.
- Cantada d'Havaneres amb el grup El Bergantí.

SETEMBRE

- Diferents actes a l'aplec de Santa Margarida de Vallors, amb una demostració de talla de troncs.
- I Aplec de la Sardana patrocinat per FONTDOR, amb les cobles Ciutat de Girona, Genisenca i Bisbal Jove. Estrena de la sardana Fontdor, de M. Tudela.
- Diada Nacional de Catalunya: Concert de música catalana amb l'orquestra Emporium. Ofrena floral de les entitats i actuació de la Coral Els Nois Alegres. Conferència sobre el General Moragues amb C. Llorens i A. Strubell.
- Lliurament de diplomes dels cursos de formació ocupacional a la Fundació Font Picant.
- Aplec a Vallclara, missa, ball de bastons, actuació del flabiolaire, J. Verdaguer "Roviretes", que va rebre un homenatge i cantada d'havaneres.
- Veredicte del 2n Premi Josep Moragues de recerca en humanitats i ciències socials.
- Festa Major del Pla de les Arenes, amb actes al Mas Cullell i als Cortals.
- Festa Major de Joanet.
- X Trofeu ciclista FC Barcelona, organitzat per la Unió Ciclista Igualadina, Gran Premi Canals Nubiola.
- Edició de Pàgines d'Informació Municipal, dedicades exclusivament a l'Escola d'Adults.
- Participació a la Fira de Sant Miquel d'Hostalric amb diferents productes de Sant Hilari.
- Exposició de pintura sobre teixit al Casal dels Avis.
- Festival de rock amb grups locals als Campaments.
- Publicació de *El Coso* de la Fundació Font Picant.
- S'inicia el Campionat de futbol de segona regional contra el Santa Pau.

OCTUBRE

- 1r Descens en bici mountain-bike al Pla de les Arenes organitzat per Ça-Calm Exprés. Hi participaren 151 corredors. Va guanyar l'A. Vidal i en P. Permañé fou 6è.
- Inauguració de l'escola de Belles Arts. Dibuix artístic, tècnic i pintura.
- Festa Major de Sant Miquel de Cladells. Missa, sardanes i ball amb els Argemí.
- X Festa de la Gent del Bosc, al Pla d'Arenes. Dinar de germanor i diferents actes amb la presència del conseller d'Agricultura Francesc Xavier Marimon.
- S'inaugura el primer tram de l'eix transversal a Osona (Gurb - Calldetenes).
- Jornades Gastronòmiques "Els fogons a la tardor" de cuina de muntanya als hotels de l'Associació d'Hostaleria.
- IX Volada d'estels i taller de confecció d'estels; xocolatada al Pla de les Arenes.
- Inauguració de l'Escola d'Adults, amb cursos de tall i confecció, graduat escolar, català, comptabilitat, anglès i formació bàsica.
- Festa de la recuperació de la riera d'Osor per la societat de pesca local La Gorga. Sardanes, concert i ball amb Janio Martí i orquestra.
- Es recullen deu tones de ferralla i deixalles en la campanya de neteja de la riera.
- 1r. Raid Mountain Bike Sant Hilari - Font Vella, amb diferents categories.
- Celebració del 53è aniversari de l'afusellament del M.H. Sr. Lluís Companys; salves, ofrena floral i projecció del film *Companys, procés a Catalunya*. Ho va organitzar ERC.
- Es comença la temporada de cinema al Cinema Catalunya, orientat bàsicament a la mainada.

NOVEMBRE

- V Marxa excursionista Camins de les Guilleries d'uns 40 quilòmetres.
- Festa Infantil de l'agrupament escolta "Els Quatre Vents", amb el grup d'animació Sa Cobla.
- L'ONCE "reparteix" 50 milions de pessetes a Sant Hilari amb el número 63.624.
- Aplec a Sant Andreu de Bancells, missa, berenar amb botifarra i castanyes.
- Ral·li de Catalunya-Costa Brava, guanyat per en F. Delecour; Kankunen guanya el títol del món.
- La farmàcia Broto rep una distinció de la Cambra de Comerç en reconeixement a la seva trajectòria professional, ja que existeix des de 1917.
- Castanyades als centres escolars del poble, al Casal i a Joanet.
- Lliurament dels premis del certamen literari escolar sobre la vida i obra de Lluís Companys amb la presència d'Àngel Colom, primer secretari d'ERC.
- Concert de sardanes i música catalana.

A.D.F.

En Joan Miralpeix i els de futbol 7.

Els petits a la Diada de Sant Jordi.

De colònies a Joanet.

La riera d'Osor abans de la neteja.

Inauguració de la plaça de l'Ajuntament.

Membres del grup de teatre "La Lluna".

De colònies al Mataró.

DESEMBRE

- Jornada sobre el cultiu dels arbres de Nadal organitzada pel Consorci Forestal de Catalunya per a tractar diverses qüestions sobre aquest cultiu.
- Mostra de felicitacions de Nadal i treballs manuals dels centres escolars de la població.
- Concert a l'església amb les corals Irubide, de Pamplona, i Amethysta, de Sant Hilari - Arbúcies.
- L'agrupació teatral local "La Lluna" va representar la farsa còmica *L'oncle Anton*, de J.B. Ripoll.
- Promoció de l'oferta turística "La Selva: de la Costa Brava a les Guilleries" a Barcelona, organitzat pel Consell Comarcal de la Selva.
- Festival de Nadal dels alumnes del Col·legi Sant Josep al cinema Catalunya.
- Concert de Nadal amb els Petits Cantaires i el Grup Instrumental a l'Escola de Música de Sant Hilari-Arbúcies.
- Un grup d'excursionistes locals va col·locar el tradicional pessebre a Sant Miquel de les Formigues.
- Il·luminació nadalenca de carrers i places de la vila i dels arbres de la Placeta. Pessebre artístic a la plaça de l'Església, obra d'en J.Ma. Xandri.
- La Coral mixta Els Nois Alegres canta la "Missa Pontificalis" a la Missa del Gall.
- Edició dels butlletins de la parròquia i del Col·legi Sant Josep.
- Trofeu d'hivern de Paintball, 1r Campionat de Catalunya.
- Edició de *La Veu*, òrgan d'expressió de la secció local d'ERC.

1994

GENER

- Eduard Xandri, fill de Sant Hilari, rep el diploma de l'Agrupació Catalana d'Entitats Artístiques com a reconeixement a la seva tasca d'artista i de promotor de l'art.
- Festa de les Noces d'or i de plata dels matrimonis de la població.
- Recollida de cartes per part del carter dels tres Reis, a l'Ajuntament.
- Noves carrosses a la cavalcada de Reis 1994, amb l'acompanyament de la cobla Genisenca.
- Actuació de la Coral Els Nois Alegres al Casal dels Avis, en el Concert de Reis.
- Festa del Patró Sant Hilari i de Sant Antoni.

FEBRER

- Font Vella, SA rep el premi sobre seguretat i higiene del grup BSN, guardó instaurat per a motivar i conscienciar sobre matèries de seguretat i higiene en el món del treball.
- ADENA i Font Vella s'uneixen per una campanya per a protegir el medi ambient. Fan una campanya educativa sobre l'aigua i el seu estalvi.
- Festa de Carnestoltes, amb en Pitu Carnestoltes i els The Sanglans Band, Grallers de Sant Bartomeu, xocolatada, ball i enterrament d'en Carnestoltes.
- Festa de la Candelera. Trobada dels batejats al llarg del 1993 i els seus pares i padrins.
- Dijous Llarder dels alumnes dels centres escolars.
- L'Ester Elias, del Col·legi Sant Josep, campiona de Catalunya de cros d'infantil femení escolar disputat a la Vall de Bianya.

MARÇ

- Pas de la Setmana Catalana de Ciclisme, amb l'alt de Sant Hilari catalogat de primera categoria.
- XX Concurs de cant d'ocells, pinsans, caderneres, passarells i verdums, organitzat per la Societat Esportiva d'Ocellaires.
- Inauguració de la plaça de l'Ajuntament, amb sardanes i refrigeri. Assistència d'autoritats.
- Concert a l'església amb les Corals Olabide de Vitòria, Clau de Sol, d'Arbúcies, i Petits Cantaires de Sant Hilari.
- Setmana esportivo-cultural del col·legi Sant Josep. Bicicletada popular, marxa, competicions esportives, sardanes, conferències, etc.
- A Vic, exposició-homenatge d'Eduard Xandri, en reconeixement a la seva tasca docent i a la seva producció pictòrica.

- Extracció de sang per la Germandat de Donadors de Sang de Girona.
- Sardanes a la plaça de l'Església per la cobla Genisenca.

ABRIL

- Via-Crucis Vivent de Sant Hilari. Amb tota una sèrie de millores que el fan cada vegada més interessant.
- Antoni Pladevall i Font, persona molt vinculada al nostre poble, ocuparà el lloc de Miquel Coll i Alentorn com a membre de l'Acadèmia de Bones Lletres. També ha estat distingit amb la Creu de Sant Jordi de la Generalitat.
- Campanya "Fem dissabte" per a fer neteja d'algunes zones de les rodalies del poble amb voluntaris.
- IX Concert de Sardanes Sant Jordi - Font Vella, amb la cobla Ciutat de Girona.
- Bicicletada de l'Escola municipal d'Adults.
- Cursa de 100 km en Mountain Bike, organitzada per Ça-Calm Exprés.
- Exposició sobre l'aigua a la comarca de la Selva, al saló de sessions, organitzada pel Consell Comarcal.
- Cursos de formació professional organitzats per Font Vella.
- Sant Jordi; Festa del Llibre i de la Rosa. Titelles Naip i actuació musical de Toni i Montse.
- L'Associació Guilleries present al Saló Expodidàctica de Barcelona.
- Cantada de Caramelles de Pasqua amb la Coral mixta Els Nois Alegres i Els Petits Cantaires.
- Cantada la nit de Pasqua de la coral Els Nois Alegres amb motiu del Dissabte de Glòria.
- III Mostra fotogràfica d'autors hilariencs a la biblioteca de la Caixa.
- Publicació de la revista *Trencaclosques* del col·legi públic Guilleries.
- Festa de la República organitzada per la secció local d'ERC: Sardanes amb la cobla Genisenca.
- Sardanes a la plaça amb la Cobla Ciutat de Girona.
- Arribada dels missioners de Sant Hilari i Santa Creu, Joan Ripoll i Manel Cornellà, que estaven des de feia molts anys a Ruanda.

MAIG

- S'aprova el pressupost municipal per un import de 436 milions.
- Aplec del Dilluns de Pentacosta a la Roca d'en Pla.
- L'equip juvenil del CE Sant Hilari queda campió de grup i aconsegueix l'ascens.
- Celebració del XVIII Concurs Literari Escolar Local.
- Inici dels cursets de sardanes als divendres vespre i dissabtes tarda, organitzats pel Grup Sardanista.
- Festa del XV aniversari de la coral Els Petits Cantaires i de l'agrupament Escolta Als Quatre Vents.
- Intercanvi de la coral Els Petits Cantaires amb la coral Olabide de Vitòria.
- Fogarons de Sant Isidre.
- Audició de sardanes.
- Publicació del *Diari de la Mostra*, òrgan de comunicació de la Mostra Catalana del Bosc i de l'Aprofitament Forestal, que es farà a Sant Hilari del 29 de setembre al 2 d'octubre.

JUNY

- 48è homenatge als avis. Cantades de Petits Cantaires i Nois Alegres. Missa i dinar de germanor. Certamen literari escolar sobre el tema dels avis.
- Aplec a l'ermita del Padró, amb missa, arrossada, jocs de cucanya i sardanes.
- Marxa a peu per les Guilleries organitzada per la Penya Barcelonista.
- Festa Major de Sant Joan:
- Acollida de la Flama del Canigó per encendre el foc de Sant Joan.
- Revetlla amb el grup Chapó.
- Concentració de gegants, sardanes, actuacions corals.
- Nou caparrut amb la figura d'en Jaumet del Flabiol, apadrinat pel Sr. Josep Arnau, president de la Diputació de Girona.
- Festa del Futbol Base, amb diferents torneigs entre equips de Sant Hilari, Arbúcies i Hostalric.
- Festes de fi de curs dels centres escolars de la població amb diferents actes i actuacions.

L'equip de bàsquet cadet femení.

Exposició de pintura sobre tela al Casal.

Concentració de gegants.

Grup de mainada a l'exposició sobre l'aigua a la Comarca de la Selva.

La riera d'Osor s'ha recuperat.

Guanyadors del XVIIIè Concurs Literari escolar local.

Baixada de carretons.

1r Aplec de la Sardana "Sant Hilari-Fontdor".

- Mostra de teatre infantil al cinema Catalunya amb grups dels col·legis Guilleries i Sant Josep, junt amb d'altres de diferents pobles de la comarca.
- Lliurament de premis del XVIII Concurs Literari Escolar Local.
- Eleccions al Parlament Europeu. S'hi presentava Guillem de Pallejà pels Verds.
- Campionat de Catalunya de Moto.
- Sardanes a la font del Parc amb la cobla Genisenca.

JULIOL

- L'ONCE reparteix cent milions del número 24.496.
- Festa al barri del pla del Campaner i cursa mundial d'ànecs.
- Festival Internacional de Música. Actuació de la Coral Els Nois Alegres dirigida per Marià Brugués.
  Escola de Música de Sant Hilari, amb S. Brugués, J.R. Llobet, A. Colomer, D. Vidal, E. Codinach i A. Miralpeix.
- Iª Festa de Benvinguda de l'estiuejant a Sant Hilari.
- Festa de Sant Cristòfol amb benedicció de cotxes i concurs d'embelliment de vehicles. Ball amb la Cobla Amoga. Sardanes.
- Xè Aniversari de Ràdio Sant Hilari, amb 48 hores de programació de cara al públic.
- Actuació de la Salseta del Poble Sec al pavelló.
- Exposició d'en Josep Ramon Solà a les sales de l'Hotel Ripoll.
- Sardanes cada dijous per la Cobla Genisenca.
- Projecció de la pel·lícula *Sra. Doubtfire* al cinema Catalunya.
- Tres hores T.T. al circuit dels Cortals.
- 24 Hores de Futbol Sala dins la festa de la Penya Barcelonista en el seu XXVI aniversari.
- Festa Major de Santa Creu d'Horta.
- Convocatòria del Concurs de Cartells per a la portada del programa de festes 1994.
- En Pep Permañé queda setè en el descens del Campionat Català de BTT.
- Dos petits incendis forestals als voltants del poble, ràpidament controlats.
- L'edifici de l'antic balneari de la Font Picant obre les portes com a restaurant i hotel.
- Font Selva, una nova planta embotelladora d'aigua al mercat.
- Exposició de manualitats elaborades per les senyores del Casal dels Avis.

AGOST

- XVII Festival Internacional de Música.
  Cicle de promoció de joves professionals.
  Corals: Irubide, Amethysta i Solistes de veu i vent, director A. Huarte i D. Vidal.
  Alexander Tsori, piano
  Oriol Espona, flauta travessera
  T. Borotan, arpa.
  Sankt-Peters-Trio
  Fiori Concertati
  Gala lírica
  M. Aparicio, mezzo-soprano
  C. García, soprano
  T. Comas, tenor
  C. Viña, barítion
  C. Puig, al piano.
- Festa de l'Estiuejant. Sortida, cafè-concert i homenatge als estiuejants que fa més anys que vénen a Sant Hilari.
- Sardanes cada dijous per la cobla Genisenca.
- Festa dels "Kintus" amb sardanes i ball per l'orquestra Tabaco.
- Festa popular del barri del Petrinxo.
- El grup de teatre local La Lluna representa l'obra "L'oncle Ton".
- Festa popular al barri del Serrat i a la plaça del Dr. Robert.
- II aplec de la sardana Sant Hilari-Fontdor, amb les cobles Ciutat de Girona, Cadaqués i Genisenca.
- Cursets intensius de dansa, aeròbic i manteniment.
- Dia de Ruanda, campanya per ajudar a cobrir les necessitats dels camps de refugiats ruandesos.

FOTRE, FOTUT:
UNS VERITABLES JÒQUERS LINGÜÍSTICS

JÒQUER.- (de l'anglès joker) m. En certs jocs de cartes, una carta a la qual es pot donar ocasionalment el valor de qualsevol altra carta.

Aquesta és la definició que ens dóna el diccionari de la paraula **Jòquer**, aquesta definició està relacionada, evidentment, amb el món del joc. Si la traspassem al món del llenguatge i, més concretament, al món dels verbs o dels adjectius, podríem concloure que un verb o un adjectiu jòquer és aquell verb o adjectiu que es pot utilitzar per substituir moltíssims verbs o adjectius. És el cas del verb fotre i de l'adjectiu fotut. Moltes vegades associem la utilització d'aquestes paraules a una manera de parlar grollera o de mala educació. El que sí que és ben cert és que són utilitzades per tota mena de persones, independentment del nivell cultural, sobretot en el llenguatge col.loquial oral.

Jo penso que no es tracta d'un costum groller ni maleducat, ja que es pot ser groller i maleducat utilitzant paraules considerades més fines. Crec que la grolleria depèn més que res del context i, sobretot, de la intenció amb què s'utilitzen les paraules. Per a mi no és res més que un costum no gaire bo i, fins i tot, malsà, des del punt de vista del llenguatge, ja que la nostra llengua té un vocabulari prou ric com per a no haver d'utilitzar sempre les mateixes paraules per enunciar un munt d'accions ben diferents les unes de les altres.

El diccionari ens diu que el verb fotre té molts significats o, millor dit, que s'utilitza per substituir altres verbs que signifiquen coses ben diverses, i ens diu el mateix de l'adjectiu fotut. D'això i, sobretot, de l'observació quotidiana de la utilització d'aquestes paraules podem concloure que es tracta, tal i com diu el títol, d'unes veritables paraules jòquer. Cada dia les usem per referir-nos a les coses més variades. Jo vull anotar-ne unes quantes, extretes de la conversa diària, i aconsellar la seva **"no utilització"** per tal d'enaltir la riquesa de la nostra llengua.

S'ha fotut escales avall
Ha caigut, ha baixat, ha rodolat...
Li ha fotut una plantofada
Li ha donat, li ha clavat, l'ha pegat,...
M'han fotut la cartera
M'han pispat, m'han agafat, m'han robat,...
M'han ben fotut
M'han enganyat, enredat,...
Estic ben fotut
Estic malalt, cansat, aixafat, no em trobo bé,...
Si no t'agrada, et fots
T'aguantes.
Fot els papers a la paperera
Llença, tira, fica,...
Tant se me'n fot d'això
Tant se me'n dóna, tant me fa, tant m'és, m'és igual,...
Vam fotre un gol sensacional
Vam marcar, vam fer, vam aconseguir,...
Aquest cotxe està ben fotut
Espatllat, avariat, fet malbé,...
Ha quedat ben fotut en veure'ns
Avergonyit, parat, astorat, sorprès
S'ha fotut els diners a la butxaca
Ficat, posat, se'ls ha quedat,...
Ha fotut un piló d'errades al dictat.
Ha fet, ha comès, ha escrit,...
Ni li fotis cas a en Joan
No li facis cas, no te l'escoltis, deixa'l estar,...
Fot el camp d'aquí
Marxa, ves-te'n, fuig, toca el dos...
S'ha fotut de cap a l'aigua
S'ha tirat, s'ha llençat,...
Tothom se'n fot d'ell
Se'n burla, se'n riu,...
Es va fotre tres plats de patates
Es va menjar, es va cruspir,...
Es va fotre un litre de vi
Es va beure, es va empassar...
Ja et fotria jo a tu, brètol
Ja t'arreglaria, ja t'escarmentaria
Ho fan per fotre'l
Per empipar-lo, per molestar-lo, per enredar-lo,...
Fotre! Quina garrotada
Renoi!, Òndia!, Caram!,...
S'està fotent de fàstic
S'està avorrint, s'està deprimint,...

Ara, fotre; ara, fotut. No em negareu que els estem utilitzant contínuament en la nostra parla diària: al bar, a la botiga, al futbol, al carrer, a l'escola,...A tot arreu. Cal que fem un esforç i que procurem utilitzar les paraules més adients per a cada situació. Tenim la immensa sort de disposar d'un vocabulari ric i variat. Fem-lo servir! La nostra llengua ens ho agrairà.

Xavier Colon i Auguet

OPINIÓ D'ERC

Aprofitem aquest programa de festes per explicar i fer una mena de valoració del que han estat aquests últims anys d'oposició dintre l'Ajuntament del nostre poble.

ERC ha demostrat en els darrers temps que té la voluntat, la capacitat i l'oportunitat d'esdevenir, d'aquí a no gaire temps, el relleu polític a Sant Hilari.

Hem desenvolupat la nostra feina, dintre de l'àmbit de les nostres possibilitats, en tres vertents.

Àmbit Local

- presentació de mocions a tots els plens.
- elaborar projectes de futur.
- informar al poble del que es cou dins l'Ajuntament.
- intentar que l'equip de govern realitzi una millor actuació urbanística.
- fer al·legacions al Pla General.
- presentar propostes de futur –vial de desenvolupament de les zones industrials–.
- portar a Sant Hilari diputats del Parlament de Catalunya.
- edició de *La Veu*, informatiu municipal hilarienc.

Homenatge a Lluís Companys.

Al Parlament d'Estrasburg.

Àmbit Nacional

- a la nostra secció hi tenim dos consellers nacionals.
- campanyes institucionals.
- concert Lluís Llach - Sangtraït.
- lluitar per a la independència de Catalunya.
- visita al Parlament Europeu.
- president comarcal.

Àmbit Cultural

- creació del concurs literari Font de Sacalm.
- xerrades i col·loquis.
- festa de la República (audició de sardanes).
- festa de Lluís Companys.
- Col·laboració amb totes les entitats.

ERC s'ha proposat presentar alternatives vàlides per a fer reflexionar l'equip de govern sobre qüestions importants del poble de Sant Hilari i que no es poden emmarcar dintre del context urbanístic, que és l'únic interès de l'actual Ajuntament. Potser tots estem una mica cansats de tantes obres i adquisicions municipals, quan al poble es viu una altra realitat, d'estancament industrial, comercial i turístic, i també d'empobriment cultural i social.

La secció local d'ERC a Sant Hilari desitja a tots els hilariencs, amics, afiliats i simpatitzants, una Bona Festa Major.

EL FUTUR A SANT HILARI

El Club Esportiu Sant Hilari - Font Vella ha consolidat, al notre entendre, una bona temporada en la qual les nostres pretensions eren modestes, ja que estrenàvem una nova categoria després de molts anys.

Quant al primer equip, la classificació final ens permet ser molt optimistes de cara a afrontar la propera i ser molt més ambiciosos. Com diu el nostre president de la junta directiva, seria molt bonic poder estar de nou en la categoria regional, com quan el Sr. Masferrer va ser també màxim mandatari d'aquest club.

Els juvenils, campions de grup.

L'èxit esportiu d'aquest any ens ve de la categoria juvenil, campions de lliga i per tant, ascens de categoria ben merescut, tant pel futbol realitzat com pel sacrifici i disciplina demostrats, valors indispensables en aquest esport. S'ha aconseguit amb una plantilla molt curta en nombre però molt gran en companyonia i respecte. Gràcies, nois, per les alegries que ens heu donat.

La resta d'equips, que aquesta temporada gairebé ens desborden pel nombre de jugadors des de cadets fins a futbol set, és una mostra de la bona promoció de l'esport del futbol a Sant Hilari, dirigida per persones que, desinteressadament, col·laboren amb un gran sacrifici. Gràcies a tots.

Estabilitat pressupostària: els clubs a nivell local es consoliden si mantenen un just equilibri entre les despeses i els ingressos, és a dir, no estirant més el braç que la mànega. De no ser així desapareixerien, ja que ningú no vol carregar-se amb tanta responsabilitat, i cal ser honest, perquè després no es poden complir els compromisos. Dit això, el CE Sant Hilari - Font Vella està en mans de les aportacions dels seus socis, simpatitzants i patrocinadors.

Enguany, de tots, n'estem molt contents tant per les aportacions econòmiques com per la presència als partits, ja que les dues coses van lligades si volem aconseguir èxits esportius. No voldríem passar per alt la bona col·laboració econòmica d'un patrocinador que gràcies a la seva aportació ens permet mantenir professionals dins del nostre club i així podem aspirar a fites més altes. Gràcies a tots.

Bones Festes!

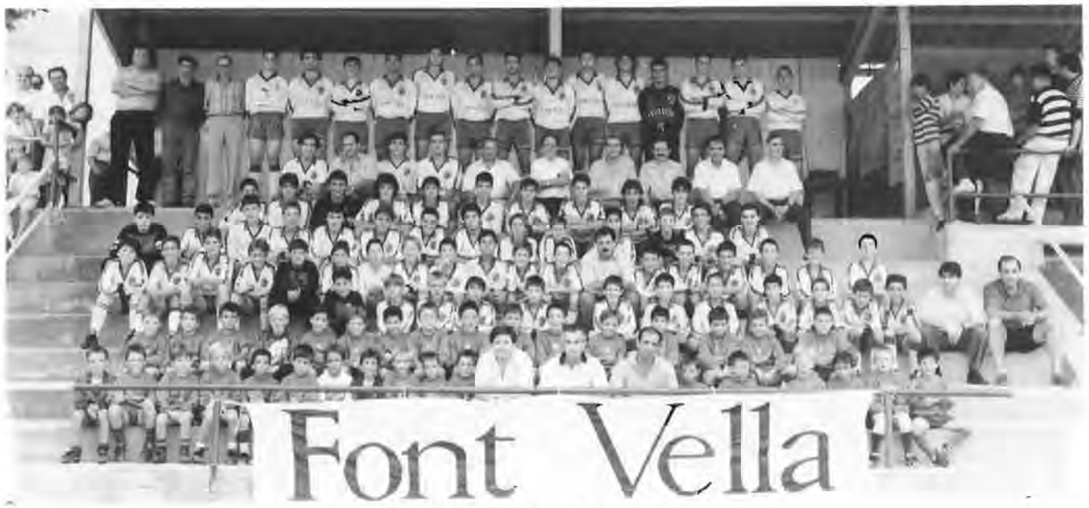

Tots els components dels equips de futbol de Sant Hilari.

La Junta Directiva

SANT HILARI EN UN CONTE DE PERE CALDERS

El matí del 22 de juliol passat, un divendres, la ràdio ens despertava amb la notícia previsible, però sempre inesperada, de la mort de l'escriptor Pere Calders Rossinyol, un dels millors narradors que hem tingut, sens dubte el mestre dels contes i de la narració breu.

Calders, home senzill, reservat, modest fins a l'extrem, que només havia sortit de l'anonimat quan el grup Dagoll Dagom popularitzà el muntatge *Antaviana* (1978), basat en narracions d'ell, era també una persona plena d'una ironia afable, que sovint reivindicava davant el pessimisme i el mal humor imperant, i una persona plena de sentit de responsabilitat en relació amb el seu país, un patriota. Així ho reconeixien les veus més autoritzades des de la premsa i els mitjans àudio-visuals.

D'altra banda, el públic més ampli l'havia pogut veure no feia pas gaire en un programa de Joaquim M. Puyal, on es va revelar autènticament com era.

Calders: l'home i l'escriptor

Fem cinc cèntims de la seva trajectòria literària i humana. Havia nascut a Barcelona el 1912. El 1929 entrà a l'Escola de Belles Arts, d'on sortí el 1934 titolat en dibuix i pintura. El 1932 ja havia entrat, gràcies al seu amic Avel·lí Artís-Gener *Tísner*, en el *Diari Mercantil*, catalanitzat de poc, on féu reportatges i comentaris artístics. També treballà aquells anys en els diaris *Avui* i *La Rambla*.

Pel que fa a la seva obra literària, el 1936 publicà el seu primer llibre de contes, *El primer arlequí*, i el 1937 la novel·la *La glòria del doctor Larén* (reeditada fa molt poc). Home implicat en la vida social i política del país, prengué partit i, arran de la Guerra Civil, tingué activitat militar en el bàndol d'aquí, cosa que no li impedí de continuar la seva obra artística i literària. El 1937 ell i Tísner entren a *L'Esquella de la Torratxa* com a ninotaires.

Calders escrivi de seguida narracions de guerra, com ara *Unitats de xoc*, on abocà la seva experiència en aquest terreny. Són també d'aquesta època el recull de contes *L'any de la meva gràcia* (finalista del premi Narcís Oller) i la novel·la *Gaeli i l'home de Déu* (que no es publicà fins el 1986).

L'exili subsegüent a la derrota de 1939 el dugué a un camp de refugiats de Prats de Molló. En va fugir i arribà a Tolosa de Llenguadoc, on retrobà Tísner i altres companys. Finalment s'instal·là a Mèxic, on havia de passar més de vint anys, fins al 1963, vivint del seu ofici de dibuixant, però sense abandonar la seva obra literària i promovent edicions catalanes. El 1942 es divorcia de la seva primera dona, amb qui havia contret matrimoni a Barcelona el 1935, i es casa amb Rosa Artís-Gener, germana de Tísner.

El 1950 Joan Triadú publica l'*Antologia de contistes catalans*, on ell apareix. A partir de mitjans anys cinquanta anaren apareixent a Barcelona els seus reculls de contes i narracions, *Cròniques de la veritat oculta* (1955, premi Víctor Català 1954), *Gent de l'alta Vall* (1957), *Demà a les tres de la matinada* (1959), i finalment *Tot els contes* (1968), ja després del seu retorn al país el 1962. Joan Fuster, assagista afinat i tallant, qualifica els seus contes de "textos d'una destresa magistral en l'alquímia de l'enginy i en la construcció literària".

Pel que fa a narracions d'un altre abast, les novel·les, esmentem la novel·la curta *Aquí descansa Nevares* (1967), i *L'ombra de l'atzavara* (1964, premi Sant Jordi 1963) i *Ronda naval sota la boira* (1966), novel·les llargues. Cultivà també l'assaig, la crítica, el comentari periodístic (últimament cada diumenge en el diari *Avui*), sobretot d'ençà de la seva publicació el 1978, any en què es publica *Invasió subtil i altres contes*. L'any 1984 publica *Tot s'aprofita* i el 1985 s'inicia la publicació de les seves obres completes a Edicions 62.

A més dels premis estrictament literaris, els anys vuitanta comença a rebre guardons per la seva trajectòria personal, de fidelitat a l'ofici i al país. El 1986 obté el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes i el 1987 el centre català del PEN Club el proposa per al Premi Nobel. El 1992 publica el seu darrer aplec de contes, *L'honor a la deriva*, i és investit doctor *honoris causa* per la Universitat Autònoma de Barcelona. El 1993 guanya encara el Premi Nacional de Periodisme de la Generalitat pels seus articles a l'*Avui*. Cal dir que aquests articles (fora del volum *El desordre públic*, de 1985) i d'altres que n'escriví en altres bandes haurien d'ésser aplegats i publicats, com reclamava Joan Triadú en la valoració urgent i nota de comiat a la premsa.

Calders reflectí sovint, entre altres aspectes de la vida diària, els costums i la vida de Mèxic, país que, com hem dit, l'acollí, i les peripècies dels catalans exiliats. Ell en retornà, amb el mèrit que significa reincorporar-se com ell ho féu a la nostra societat (com iniciar-se, que també ho va fer, en els mitjans informàtics, per exemple). La seva obra es mogué sempre en el marc de la narració curta i de l'article periodístic que ja hem esmentat més amunt. Sempre amb ironia, com s'escau en una persona que havia començat la seva carrera com a dibuixant. Ironia, humor, sàtira, distorsió de la realitat –"encreuament entre màgia i quotidianitat", deia amb motiu de la seva desaparició Joan Lluís Bozzo, de Dagoll Dagom–, aquestes han estat les seves cartes. Es tracta, d'una manera suau i penetrant, de capgirar les idees preconcebudes de la gent, fent veure l'altre costat de les coses. Sovint deia, però, que per molt estrany que semblés la major part dels contes eren inspirats en fets reals, en coses que li havien passat o que podien molt bé passar.

Un deliciós conte hilarienc

Doncs bé, Pere Calders ambientà un dels seus contes, per cert molt divertit, a Sant Hilari. No tinc la pretensió de descobrir res, però és possible que sigui agradable de recordar-ho ara, mentre el recordem a ell. El millor homenatge que es pot fer a un escriptor, viu o traspassat, és llegir-lo, no us sembla?

Es tracta del que porta per títol *Al bat de l'estiu (Esborrany de fulletó)*, un conte deliciós, que podria ésser perfectament escenificat. Ens narra les peripècies, exagerades i estrafetes (per això l'anomena fulletó) d'un jove que arriba a Sant Hilari –des de Barcelona amb tren fins a Breda i després amb autocar– a la recerca del seu oncle, instal·lat al balneari de la Font Picant, on descobreix el seu amor irresistible i on li encolomen un assassinat. El conte en qüestió és inclòs al recull *Tot s'aprofita*, publicat el 1984.

L'ús del món tancat i dels personatges arquetípics que hom pot col·locar en un balneari o sanatori ha estat a bastament emprat en literatura. Aquest és el cas, per posar un exemple universal, de *La muntanya màgica* de Thomas Mann. A la nostra literatura, d'ençà de la Renaixença, la cosa té també la seva representació, com a element literari i com a lloc d'inspiració i de creació. Pensem en Jacint Verdaguer anant a Caldetes o a la Garriga. Igualment Narcís Oller situa un episodi de *Pilar Prim* al balneari de Ribes de Freser. El Modernisme ho visqué encara més. Maragall visitava Caldetes per prescripció mèdica i s'hi inspirà de vegades. Apel·les Mestres freqüentà també Caldetes i la Garriga, on des del 1913 es feren representacions teatrals enmig del bosc. La Garriga acollí Eugeni d'Ors, que deixà escrites pàgines inspirades en la inactivitat de la vida balneària. Ja més recentment Joan Perucho, Jaume Fuster o Jaume Cabré.

Sant Hilari, no cal dir-ho, visqué l'esplendor de l'estiueig motivat per les aigües termals i acollí un ambient efervescent i ple de vitalitat, amb la publicació de diaris i tot (*L'Estiuada* i *Lliroia*). Si tornem, doncs, al nostre conte, podem dir que, al llarg de l'argument, s'hi retrata per damunt, però amb pinzellades ben vives el món d'aquells estiuejants. El ressò del Sant Hilari de l'"anar a prendre les aigües" va ser, doncs, prou intens o arribà a la seva coneixença perquè Calders el prengués com a escenari del conte, en lloc d'altres indrets també relacionats amb el termalisme, avui novament de moda. No seria pas estrany que Calders hagués passat algun estiu a Sant Hilari (com igualment a Tossa) i en conegués personalment els racons.

D'entrada l'oncle del jove atabalat del conte, ens diu, "hi anava cada any [a Sant Hilari], a dates fixes, que sempre coincidien astutament amb una part del seu estiueig, encara que ell parlés de la necessitat de tenir cura dels ronyons". Ell el cerca perquè li avali una lletra, cosa que l'oncle es resistirà a fer tant com podrà. En trobar-lo, "anava tot ell vestit de blanc i es pot dir que resplendia. Portava un barret de Panamà, d'un teixit de palma finíssim, i recolzava les mans en un bastó de puny de plata treballada. Pel seu volt hi havia unes quantes senyores de mitjana edat que el contemplaven amb adoració".

El pobre xicot no troba lloc al balneari i li indiquen una fonda del poble. "A la tarda el meu parent em va convidar a veure com prenia les aigües i després passejàrem pels voltants de la Font Picant...". Per fer-ho més real acompanyen l'oncle "un comerciant de Barcelona i un industrial de Sabadell".

No desvelarem pas els detalls de la història, que cal que cadascú llegeixi o rellegeixi amb calma, però sí que n'esmentarem un dels més divertits. En ple nus de l'acció l'oncle ha desaparegut, no diríeu mai on ha anat: a Santa Margarida de Vallors a collir vidalba!

I el final, a més del desenllaç de l'argument, no té desperdici per als amants de Sant Hilari, partidaris d'impulsar permanentment i amb força la seva faceta bal-

Estiuejants practiquen el tennis.

La Font Picant a principi de segle.
(Foto cedida per Dolors Feliu)

neària, el repòs, el silenci i les aigües: el jove s'hi ha trobat tan bé que demana de tonar-hi l'any següent. Decepció: és ple per tres temporades endavant! Quan l'administrador de l'hotel-balneari li suggereix de provar sort a Caldes de Montbui, el jove exclama: "No, sóc enemic de les provatures. Això, per a mi, s'ha convertit en un lloc de romiatge". Un autèntic eslògan per a la promoció de Sant Hilari com a valor segur en aquesta faceta del turisme.

En fi, és un conte amè i divertit, que mereix una lectura amb ulls d'hilarienc, coneixedor dels topants, per tal de fer-se'n més bé el càrrec i assaborir-lo més. Espero que sigui una agradable sorpresa per a uns i un feliç redescobriment per a d'altres. A més, és una bona ocasió per endinsar-nos en l'obra divertida i ocurrent de Calders, amb l'excusa una mica empipadora, però molt útil, que ha desaparegut. Entrem-hi per aquesta porta, que ens serà més fàcil i "homenatgem-lo", com dèiem abans, tot llegint. No ens farà cap mal, estigueu-ne segurs.

Diguem, per acabar, que s'havia dit, i tothom ho esperava, que Pere Calders publicaria unes memòries. Ell mateix les havia anunciades el 1991 sota el títol *Les meves amnèsies* i hom creia que podrien ésser molt reveladores atès el temps que li tocà de viure ila seva peculiar manera de veure les coses i de contar-les. Ell mateix, però, en feia broma en els contes i en les entrevistes. El seu conte *La fi* (de *Cròniques...*) precisament comença: "Per acabar les meves memòries, tinc la sort de poder anticipar alguna cosa, gràcies a la profecia que em va fer una gitana de Barcelona". Aquest és el conte en què parla de la seva mort atropellat per una bicicleta; els mots finals foren impresos en el recordatori que féu distribuir la família arran de la seva mort: "Aleshores jo, sense el pes de la carn, em sentiré deslligat de mans. I, si finalment resulta que n'hi ha, aniré al cel, on passaré una llarga temporada". Fins sempre, Pere Calders.

Narcís Figueras Capdevila
filòleg i professor de
l'IB Salvador Espriu, de Salt

EL BRESSOL BUIT

Les campanes toquen per un albat
amb dring penetrant, de soledat:
pel nen que s'ha mort.

La pena dels pares, no té consol,
vesteixen i senten un profund dol:
que destrossa el cor.

Mai més no veuran son petit fillet.
amb santa pau descansa, fosc i fred:
junt amb la dissort.

Dins la cambra, entra un raig de sol
que escalfa un petit trist bressol:
tot faltat d'amor.

La mare glateix anar-hi sovint,
suau camina, pensant en el nin:
no vol fer remor.

Mira sanglotant amb cruel recel,
veu la vànova, de color blau-cel:
i l'ofega en plor.

En el coixí, el nom del fill, brodat
per ella feliç, tot just l'any passat:
li creix el dolor.

Suaument, toca les robes fines,
al bressol s'hi veuen flors i joguines:
faltades de sort.

En el capçal, hi penja un retrat,
mostrant-ne el rostre de l'estimat:
un cruel record.

–Per què me l'han pres, la mare plany,
era tan formós, sols tenia un any–:
–és meu, Senyor–

Surt de la cambra, resa, camina,
veu el bressol buit, i la joguina:
tot és amargor...!

Nits, al seu lloc del llit de casada,
treu el braç, fent amorosa gronxada:
al bressol i la flor.

J. Fàbregas

LA MORT VIOLENTA A LA FORCA D'UN SENYOR FEUDAL DE SANT HILARI, EL 25 DE JUNY DE 1652 O LA DESVENTURA DE DÍDAC DE SARRIERA I DE GURB, BARÓ DE SOLTERRA

A principis de juny de 1640 la desastrosa política del Comte-duc d'Olivares, ministre del rei Felip IV de Castella i III de Catalunya-Aragó, va fer exasperar els catalans. Aquests, cansats de les polítiques imperialistes dels reis castellans i dels seus ministres i de les constants guerres, amb els gravosos allotjaments de soldats que havien de patir, es varen revoltar contra els representants reials, el dia 7 de juny de 1640, el famós dia del Corpus de Sang, que dóna inici a l'anomenada Guerra dels Segadors o de Secessió.

El malestar venia de mesos abans, a causa de les malvestats o abusos comesos pels soldats dels terços espanyols a molts indrets, en especial a Sant Esteve de Palautordera, a Palafrugell, a Riudarenes i a Santa Coloma de Farners. Fou en especial en aquesta darrera ciutat, on davant l'amenaça de cremar la població i la mort a sang freda d'un veí que es queixava pel fet, hi hagué una sublevació a principis d'abril de 1640, en la qual el poble amotinat va matar l'agutzil reial Miquel de Montrodon i els soldats que volien cremar la població. Tanmateix, això no va salvar la població de veure cremades, com a represàlia, 30 de les 250 cases que tenia.

L'inici de les segues, amb el desplaçament dels homes que deixaven a casa seva les famílies amb soldats allotjats, va donar origen a la guerra, que va explotar a Barcelona el dia de Corpus de 1640 i de la que en fou principal víctima el virrei Dalmau de Queralt, Comte de Santa Coloma –de Queralt–, el qual representava el rei de Catalunya.

No cal oblidar que per aquell temps Espanya no tenia un únic govern o no formava un sol reialme; el rei era rei de Castella, de Lleó, d'Aragó, comte de Barcelona, etc. No era rei d'Espanya, perquè aquesta no existia com a estat únic, sinó que era un conglomerat de reialmes amb lleis, corts i constitucions pròpies.

Els catalans, doncs, cansats del rei Felip IV, que era un inepte tant ell com els seus ministres o representants, li varen retirar l'obediència i en lloc seu escolliren com a rei Lluís XIII de França. Això tingué lloc el 23 de gener de 1641 i fou un acte de sobirania del poble o dels nostres representants, amb un sentit molt democràtic i de responsabilitat, que indica una maduresa política, segurament superior a l'actual.

El fet en si és bonic i exemplar, però els resultats no ho foren tant. El rei de França, ara també comte de Barcelona, no va vetllar pels seus nous súbdits i es volgué servir de Catalunya per atacar i afeblir el rei de Castella. En una paraula, que vàrem passar del foc a les brases.

Ben aviat a la gent del país se li va fer més dur el jou francès que el castellà i, com havia succeït alguns anys abans, molts pobles es varen aixecar amb protestes contra els abusos de les tropes franceses que estaven aquarterades. Els nostres arxius es troben plens d'aquestes queixes que indiquen que els francesos, en comptes de representar-nos i protegir-nos, ens tenien com uns vassalls més de la seva "Cristianíssima Majestat", el rei de França.

A principi de 1652, després de dotze anys de domini francès i de guerres continuades amb Castella sorgiren, dintre del país, algunes conspiracions per desfer el vassallatge amb França i retornar a l'obediència o unió dinàstica amb Felip IV de Castella. No es tractava d'una unió territorial sinó dinàstica; els estats de la Corona d'Aragó no estaven vinculats als estats de la Corona de Castella. A l'igual que Portugal, que pel 1580 s'havia unit dinàsticament a la Corona de Castella, ara se'n separà, tot i formar part de la Península Ibèrica, no s'hi ha unit mai més.

Per la primavera de l'any 1652 es va preparar una conjura per a retornar a l'obediència del rei Felip IV i fugir o trencar l'acatament al rei francès. Uns dels principals autors d'aquesta conjura foren Dídac Sarriera i Ponts i el seu germà Miquel.

Dídac era l'hereu de Joan II de Sarriera-Gurb i d'Oms, baró de Solterra i senyor de Sant Hilari, Argentona, Agel, Sora i Doscastells, el qual el 15 d'abril de 1624 va comprar la família Montcada-Cabrera el domini de la Vall d'Arbúcies i d'Espinelves.

Dídac, amb el seu germà Miquel i un notable grup de gent, propietaris, advocats, cavallers o simples terratinents de la part d'Osona, de les Guilleries, Berguedà i Ripoll, sobretot, varen intentar apoderar-se de la ciutat de Vic, per tornar a proclamar des d'aquí, el rei Felip com a Felip IV de Catalunya-Aragó.

Aquest fet era ja conegut i se'n parla al llibre *Sant Hilari Sacalm-Capital de les Guilleries*, d'Antoni Pladevall i Àngel Serradesanferm, 2a edició, 1986, pàgs. 80-82, però l'aparició d'una relació i romanço contemporani publicat recentment a *Monografies del Montseny/9*, Viladrau 1994, pàgs. 111-124, fa que aquí reprenguem el tema.

Els conjurats es varen fortificar a Viladrau, Arbúcies, Taradell i Sant Hilari, lloc on tenia la seva residència Dídac de Sarriera-Gurb. Aquí feren trinxeres i es fortificaren esperant que els arribés cavalleria castellana per a fer l'assalt a Vic.

Diu així l'informe coetani: *"Ab esta determinació tornaren a les trinxeras, a 20 d'abril 1652 ab alguna cuantitat de moneda, y entregaren part de ella en mans de don Diego Sarriera y de Gurb, senyor y habitant de Sant Hilari ab promesa del marquès de Mortara, quels enviaria la cavalleria per a 30 de dit mes; y, com per dit termino no arribàs, solicitaren ab repetits avisos la vinguda, offerint i assegurant moltíssims micalets, y fàcil la entrada o entrega a la ciutat de Vich"*.

Entre els dies 8 i 10 d'abril s'anaren concentrant els conjurats per diferents llocs del Montseny i tots es reuniren a la vila de Taradell, des d'on marxaren la nit del divendres dia 10 contra Vic. Però trobaren la gent de la ciutat avisada i després d'una petita batalla al carrer de Sant Francesc, on morí un home, recularen de nou cap a Taradell.

El dia 11, dissabte, els de Vic, partidaris encara de la causa o obediènica del rei francès, perseguiren els amotinats cap a Viladrau, on s'havien fet forts els Sarriera i els altres conjurats, junt amb en Regàs de Lliors, batlle d'Arbúcies. Això obligà els de Vic a recu-

lar, però es feren forts a la casa d'Espinzella: l'endemà ocuparen Taradell, plaça forta dels amotinats.

El diumenge dia 12 es faria l'atac definitiu. Els partidaris dels Sarriera, amb un grup de castellans que els ajudaven, refusaren donar la batalla i miraren de retirar-se a llocs més protegits per esperar reforços. El Veguer de Vic, amb el baró d'Alès i altres caps de les tropes lleials al govern francès anaren en persecució dels amotinats i entre el 12 i el 14 d'agost n'apressaren molts; a Olost, a Roda de Ter, a Osor, a Sant Hipòlit de Voltregà, a Sant Quirze de Besora, a Vidrà, i al Collsacabra. En Dídac de Sarriera i el seu germà Miquel foren presos al Collsacabra el dia 14.

Tot seguit foren portats a les presons de Vic, on hi estigueren un mes fins al dia en què se'ls féu judici. No hi valgueren de res les influències, visites, llàgrimes i molts passos que féu aquell mes la baronessa de Solterra, Cecília de Descatllar, muller de Dídac de Sarriera i més encara entre el dia 20, en què foren jutjats i condemnats a mort, i el dia 22, en què serien executats a la plaça pública del Mercadal de Vic. Els morts foren els dos germans Sarriera i sis altres dels conjurats, entre els que hi havia gent tan coneguda com l'Onofre Reixac i Francesc Angelats de Vic, en Baranera de Gurb i en Fontanells de Roda.

El senyor de Sant Hilari i els seus amics moriren com a traïdors d'una causa perduda, puix que el 12 d'octubre de 1652 la ciutat de Vic reconeixia de nou a Felip IV com a rei seu. Els qui pel juny moriren com a traïdors, a partir de l'octubre eren considerats patriotes i herois. Quatre mesos van del deshonor a la glòria.

Alguns anys més tard es premiaria la gesta del pobre Dídac de Sarriera, baró de Solterra, amb la concessió el 1671 al seu fill Joan III de Sarriera i Descatllar. Sobre aquests fets, un autor coetani, partidari com és lògic de l'estament governant va fer el romanço que transcrivim i en el qual hi traspúa el seu esperit partidista.

CANSÓ ALS CASTELLANS Y CATALANS,
QUE PENSAREN PENDRE LA CIUTAT DE VICH

Ab só feta de trompeta
Una cansó cantarém
Que ja com altre vegada
Ab molt solemne embaxada
Nos manarem, que callem.

La gran presa, ab antepresa
De Vich, la lleal ciutat,
Oireu, que fer volian,
Y trançada la tenian
De lleons, un gran ramat.

Viladrau, si nous desplau
De Montseny, un petit lloch
Prop de Sant Sagimon era
La mes vella llahonera
Qui traçaba tant mal joch.

Sant Hilari, gran armari
De damas y cavallers,
Gent de presumida resta
Pera celebrar la festa
Enramava los carrers.

En Arbucias, las astucias,
Que roqueras las pensa,
Un doctor de la Audiencia
Mort, ab molta violencia,
Verdaderas las trobá.

En Taradell, un aucell,
Que prest fará cloch, y piu,
Y en sa casa parant rams
Ab ensas, y bells reclams
Altres molts junta en son niu.

En estos llochs, ab mals jochs
la ruhina molt infel,
De tot Vich, ab gran matança
Dels bons servidors de França
Se tractaba mort cruel.

Aquí lleons, y bribons,
Que tots junts fan un partit,
De las trinxeras venint,
Anant, y tornant sovint
Ha temps que tenian crit.

Com á Judas, ab ajudas
De cavalls, y miquelets
An alguns que estaven dins
De Vich, traidorosos fins,
Los pactes tenian fets.

Els confian, y refian,
Y prometen, que paisans
A milanars desta terra,
Tots cansats, ja de la guerra
Junt ab ells mouran las mans.

Ja Mortara, no repara
Dar los cabos castellans,
Y que munten per Monseny
Los cavallers de poch seny,
Y fugitius catalans.

Ells muntaren, arribaren
En lo lloch de Viladrau,
Poc apres ab gran tropell
Entraren en Tarradell
Aquí sels girá lo dau.

La vinguda ja sabuda
De ministres diligents,
Á mussur de Sant Andreu,
Y regent, feren correu
Alçan batlles somatents.

Cridant arma, alarma, alarma,
Los de Vich vuit escuadrons,
Ordenats per la defensa
Animosos per ofensa
Hisqueren contra llaons.

Ab pujança, sens tardança
De cavalls, de infans armats
Alés, Sala, Tort pujaren
Sabut aço prest dexaren
Los de Taradell los prats.

Ells com sol, perque nols vol
Viladrua, molt admirats,
y fentne gran maravella
Prop la casa Despinzella
Se retiran espantats.

Tenint nova, ab certa prova,
Que de Alés nostre Patró,
ab gran gent en Taradell
Es entrat, tenint consell,
que Temen lo gran baró.

Y ab despit, cap á la nit
Ab pluja, broma y fosco
Los miquelets, y cavalls
Dividit per alts, y valls
Fugiren ab gran terror.

Ab la fosca, qui sembosca,
Qui fuig, y qui resta pres,
Los cavalls ab fuga vana
Per Osona, la gran plana
Passan fins á Lluçanés.

Ab alcans, ab gran avans
Del gran Baró son seguits,
Per lo rastre, per los fanchs,
Y dins torrents, y barranchs,
infamement son rendits.

Foren presos, per pagesos,
Per donas, y per pastors,
Y verense en tals apretos,
Que dexaren los coletos
Estos grans conquistadors.

Per tot sonan, y resonan
Los ecos dels encontorns,
De Gerona, De Manresa,
De la terra mes estesa
De campanas, crits, y corns.

Totom crida, fora mida
Ab grans crits, y grans clamors
Los quels cercan, los quels cassan,
Aquí son, pera quí passan,
Visca el Rey, muyran traidors.

Cada dia, ab alegria,
Tants ne portan dins de Vich,
De belitres, y perversos
De termes, y llochs diversos
Que per tans los noms no dich.

Sols sexorta, molt importa,
Sino seria mes mal,
Que rectos ab diligencia,
Fassan los de la Audiencia
Servir lo garrot, y pal.

De la terra sis desterra
Al cel lo traidor ques pren,
Be tindrem ab tal victoria,
Acabada la memoria
Dels mals efectes, Amen.

El text és prou eloqüent. No cal afegir res més sobre el caràcter, les maneres i les formes d'un bàndol i de l'altre.

Antoni Pladevall, historiador.

ESTIMABLE NOCHE Y DIA

Rojo se pone el cielo,
la noche está agonizando,
y la luna queda llorando
y se marcha sin consuelo.

Por aquella colina lejana
el sol juega al escondite
y al ser descubierto dice
ya no juego hasta mañana.

Las nubes, que son caprichosas,
al meterse entre sus rayos
le dicen palabras cariñosas.

Como fruto de los ensayos
juegan el sol y nubes locas
a pistoleros y caballos.

* * *

Rojo triste está el cielo,
cuando el día se ha marchado,
y una estrella que ha llegado
le dice adiós con un pañuelo.

Sollozando queda tras el velo
el amigo sol se ha escondido
la luna nueva que ha salido
intenta darle algun consuelo.

Me duelves otra alegría,
se escucha en un soplo de viento,
si no marchas, yo no estaría.

Soy un niño feliz y contento
que ve como duerme el día
bajo las luces del firmamento.

* * *

Cuantas veces en la vida
se para alguién a pensar
y deja su mente volar
viendo amanecer el día.

Ante esa nueva alegría
nada en canje puede dar
y al cielo decide rezar,
con amor, un avemaría.

No le puedes contradecir
cuando habla tu corazón,
si de veras, quieres vivir.

No quieras tener la razón,
que es sencillo ser feliz
a cambio de una oración.

Luis Ruiz
Septiembre, 1993

28 ANYS D'UN MISSIONER HILARIENC A RUANDA

ENTREVISTA A MN. JOAN RIPOLL I ROVIRA

Alimbau: – Tenim avui amb nosaltres el bon amic i compatrici Joan Ripoll i Rovira que fa 28 anys que viu i treballa com a missioner a Ruanda. Mn. Joan Ripoll i Rovira va néixer a Sant Hilari Sacalm, la vila de les cent fonts, fa 53 anys. Va treballar pastoralment com a vicari-mestre a Navarcles, després va demanar per anar com a missioner a l'Àfrica, concretament a Ruanda. Ha tornat a la seva terra perquè tenia emparaulada una intervenció quirúrgica urgent als ulls. Fa uns dies que l'han operat i ha restat a les fosques a casa de la seva germana petita l'Anna Maria, casada a Sant Martí Sarroca, i amb la germana gran, la Marta, que segueix la tradició dels seus pares en el ram de l'hoteleria, a Sant Hilari Sacalm.

Mn. Joan Ripoll amb una companya de les Religioses de Sant Josep, de Girona.

Hem de dir que enguany s'ha concedit el guardó més important, d'àmbit estatal, "El Príncep d'Astúries" als missioners i missioneres que vivien i treballaven a Ruanda en senyal d'admiració i reconeixement per la feina feta a l'Àfrica.

– Sabem que quan vas arribar a Espanya hi veies molt poc; que quan vas baixar de l'avió, anaves a les palpentes, segons testimoni d'una de les teves germanes...

Ripoll: *"Sí, és veritat. Anava perdent la vista de tal manera que ja no podia conduir el cotxe ni amb prou feines llegir. L'any passat l'oftalmòleg ruandès em va fer un diagnòstic equivocat. Vaig anar allargant fins que ja no vaig poder més. Jo tenia el bitllet de l'avió per al dia 9 d'abril, però no vaig poder marxar pequè el 6 d'abril hi hagué l'atemptat contra l'avió del president de Ruanda i va començar la matança tan forta, tan sanguinària, i en aquelles circumstàncies no vaig voler marxar, volia quedar-me a la missió, al costat de la gent de la meva parròquia en aquelles hores difícils. Però, deu dies després els meus superiors del Bisbat em van obligar a marxar i em digueren que allò podia durar. Que anés a guarir-me, que anés a operar-me quirúrgicament els ulls a Catalunya i que un cop guarit ja tornaria. Textualment em digueren: "Et necessitem aquí, però que hi vegis, que estiguis bo".*

Alimbau: Hom et va escoltar un diumenge al migdia per TV3 i vaig alegrar-me molt de sentir-te, quan vas parlar per línia telefònica des de Ruanda, perquè això volia dir que vivies, ja que molts temíem per la teva vida... Sé que tu i mossèn Manel Cornellà fill de la parròquia de Santa Creu d'Horta, nascut al Sobirà, tots dos missioners a Ruanda, vàreu donar una conferència a Sant Hilari, al Cinema Catalunya. ¿Quins foren els punts cabdals i el que us van preguntar amb més insistència?

Ripoll: "*Vàrem explicar la nostra experiència. Hi hagué molt diàleg. Les persones allí aplegades, com que ens coneixien, per tot allò que ens havia passat i succeïa en aquell estimat país. Recordo la pregunta d'una persona. Ens va dir:*

"Per què heu marxat de Ruanda?".

Jo vaig respondre: "La meva malaltia dels ulls..."

Mossèn Manel Cornellà va dir que: "Hi ha moments que estàs tan indefens que no pots fer res, que el millor és marxar per poder tornar-hi un dia i emprendre de nou la tasca i ajudar a aquella gent a refer el seu país malmès, com sol quedar després d'una guerra".

"A més, –continua mossèn Ripoll– *les emissores de ràdio constantment cridaven a les religioses que abansonessin Ruanda, i que tornessin als seus països d'origen... I aleshores, tots els missioners i missioneres vàrem fer l'opció, vàrem determinar tots junts de marxar. No podíem quedar-nos havent marxat totes les religioses. Hagués estat un disbarat.*

També recordo la pregunta d'una nena, que em va agradar molt. Em digué:

"Tu que has vist que han destruït tot el que has fet durant tants anys, no tens un sentiment de fracàs?".

Li vaig contestar –diu el missioner–: *"Tot allò que s'ha fet amb amor, sempre queda".*

En Joan Ripoll amb un grup de jovent de la seva parròquia.

(Són només dues preguntes-respostes del total de trenta-dues, emeses el diumenge 3 de juliol de 1994, des de les deu i deu de la nit fins a les onze, dins el programa de valors humans "Objectiu, l'home" de Ràdio Barcelona OM 666, SER Catalunya).

Josep M. Alimbau i Argila

MATRIMONIS QUE ENGUANY HAN CELEBRAT LES NOCES D'OR I D'ARGENT

ELS NOIS ALEGRES

Els Nois alegres
que canten tan bé
canten amb alegria
i amb el cor també.

Orgull és sentir-los
amb veus ressonants
que alegren les places
mentre van cantant.

Canten sardanes
i boniques cançons
que ens omplen de joia
i ho sentim dins del fons.

Els Nois Alegres
dignes de sentir
amb cants de cultura
i de bon camí.

Canten amb l'ànima
nostra llibertat
i visca la pàtria
que junts hem creat.

Aquests cants de glòria
tan bons d'escoltar
fins apaguen les penes
del bon català.

Ninetes, fadrines,
sortiu al balcó
que els Nois Alegres
us canten una cançó.

Són cants d'alegria
recança i amor
els sentim dintre,
dins el nostre cor.

Els Nois Alegres
amb un crit ben alt
davant la senyera
de nostra coral.

Els Nois Alegres
han estat i seran
la joia d'un poble,
poble triomfant.

Joaquim Fàbregas Parera

Welt-Cheftrainer
Leung Ting, 10. Grad

Europa-Cheftrainer
Keith R. Kernspecht, 8. Grad

EWTO-Zentrale Europa
Keith R. Kernspecht
D-6901 Schloß Langenzell

Director Tecnico de la OEWT
Victor M. Gutierrez
Am Langen Hein 34
5190 Stolberg
Alemania

ESCRIMA

L'escrima és un art filipí de lluita amb armes. Potser sona a complicat i fins i tot a arcaic, però fascina per la seva pasmosa facilitat i perquè és un sistema molt directe per a tot aquell que s'inicia en la pràctica d'aquesta modalitat. No és casual que l'escrima tingui un gran prestigi entre els i les que practiquen el Wuing Tsun.

L'escrima és el complement ideal per a totes aquelles persones que han satisfet les seves expectatives gràcies a la pràctica de la defensa personal sense armes i que volen saber ara la manera com els lluitadors d'Escrima, al llarg dels segles i amb armes senzilles o eines de la vida diària, han convertit en un infern la vida dels molt millors armats invasors espanyols.

També els que no estiguin iniciats en les arts de combat poden aprendre ràpidament com, amb unes poques i senzilles reflexions tàctiques, entrenament regular i una enèrgica actitud, poden arribar a dominar qualsevol amenaça potencial.

Un grup practicant l'escrima.

COGITO ERGO EWTO

LATOSA ESCRIMA

EL WING TSUN, ÉS QUELCOM NOU?

El WT té el seu origen a Xina. A l'inrevés d'Europa, allà no es va perdre la tradició de les arts de combat sense armes, després del descobriment de la pòlvora. El poble xinès va tenir ben present els aspectes beneficiosos que tenien per a la salut els seus pulcres exercicis i moviments, així com els aspectes filosòfics del combat; d'aquesta manera, va anar transmetent aquest art de generació en generació fins arribar als nostres dies.

Per a nosaltres, el WT és un art relativament nou. Fins no fa gaire anys era exclusiu dels xinesos. Donada la superioritat física d'altres pobles, tradicionalment agressors i invasors, aquestes capacitats, d'importància vital per a la supervivència, varen romandre en secret.

El WT, fa aproximadament uns 300 anys, va ser desenvolupat per dones, a partir de les arts de combat tradicionals, per aconseguir un sistema de defensa personal individual. Com que en aquells temps la Xina vivia en un permanent estat de guerra, es va produir el fet que les dones –en especial aquelles que fugien– fossin considerades com a peces de caça. Una d'aquestes dones, YIM WING TSUN, va donar el nom a aquesta manera de combatre. Des de llavors, el WT només va ser transmès i conegut en el si de les famílies i dels clans. El gran mestre YIP MAN, mort l'any 1972, va ser l'últim que va ensenyar WT exclusivament a alumnes xinesos. Aquest art de combat, actualitzat per LEUNG TING, deixeble avançat de YIP MAN, el practiquen en l'actualitat desenes de milers de persones a les escoles de WT que actualment hi ha a vint-i-nou països.

Practicants i dirigents en una trobada a Alemanya.

LA CASA DE CULTURA, UN REPTE PER A SANT HILARI

Als programes dels darrers dos anys es parlava de la construcció d'una casa de cultura, d'un edifici ubicat al bell mig del poble, a la Placeta, destinat a centre aglutinador i coordinador de les activitats culturals del poble. Al de l'any 1994 es diu que dintre d'un parell o tres de mesos es podrà fer la inauguració de l'esmentada construcció. Val la pena recordar les dependències que hi ha previstes: una biblioteca pública d'uns 250 m², una sala d'exposicions i usos múltiples, aules polivalents per a ferhi les classes de l'Escola d'Adults i les de Belles Arts, arxiu municipal, sales de reunions per a les entitats del poble i el seu arxiu corresponent, un local per acollir les instal·lacions de ràdio i televisió locals; amb l'avinentesa que en un moment determinat es pot canviar la funció de les aules o de les sales segons les conveniències.

Dit així sembla tot plegat molt fred, ja que és una mera descripció física del que en direm casa de cultura o casal cultural del poble i, evidentment, cal dir-ne quelcom més.

A l'encapçalament es parla de repte i realment ho és; serà responsabilitat de tots plegats que aquest edifici es converteixi en un dels més emblemàtics i significatius de Sant Hilari. Tot dependrà del dinamisme que generi i això és un compromís de tots els hilariencs, que l'hem de convertir en la "nostra" casa de cultura.

Entre altres coses s'hi pretén instal·lar un punt d'informació juvenil, una biblioteca infantil i es volen recollir totes aquelles iniciatives que puguin repercutir en la millora de la vida cultural del poble.

Es vol que sigui un inici, un inici d'una trajectòria que hem d'anar fent plegats, perquè és evident que farà la seva feina i funció, o sigui acomplirà els seus objectius, si entre tots ho volem i ens ho proposem. Ha de ser un lloc de trobada, de coordinació i posterior execució dels projectes i les inquietuds culturals de tot tipus de la gent de Sant Hilari, sense cap mena de distinció.

Aquest podria ser el moment de començar un període de retrobament de totes les persones que es mouen en tot allò que en diem cultura. Cal deixar les capelletes i mirar de cercar una millor unió de totes les entitats. Al poble en tenim moltes, que promouen actes i coses, però no sempre hi ha relació entre elles i normalment hi ha un limitar-se a complir dintre el seu camp i uns desentendre's de la feina tant o mes entusiasta i efectiva.

Si ens aconstumessim a treballar més de conjunt no es perdrien tantes pistonades en va i es treuria un més gran rendiment de tot el que es fa, o com a mínim s'hi involucraria més gent del poble.

També diem que la casa o casal de la cultura serà un termòmetre que ens retratarà una mica tots.

S'aprofita aquesta pàgina per a convidar totes les entitats locals i els hilariencs i hilarienques de totes les edats, que participin en aquest ambiciós projecte, tot aportant idees, suggeriments i tot allò que es cregui oportú en aquest bonic pla que s'enceta per a Sant Hilari. La casa de cultura té les portes obertes per a tothom, des d'ara mateix, perquè s'entén que és l'òptima manera que sigui un niu de cultura per a tothom. El seu futur està en mans de tots i només cal que comencem a caminar.

Façana principal de la Placeta.

Part posterior vista des de l'edifici de la Cooperativa.

SERVEI DE BENESTAR SOCIAL COMARCAL
La Selva

SERVEIS SOCIALS D'ATENCIÓ PRIMÀRIA

Si...

...ets altruista i et vols comprometre

... vols potenciar i afavorir la solidaritat

... vols millorar la qualitat de vida a la comarca

... tens més de 16 anys

Pots...

... relacionar-te i col·laborar amb persones que comparteixen els teus interessos

... donar un cop de mà a qui més ho necessita

... treballar amb col·lectius d'infants, gent gran, disminuïts, minories ètniques i d'altres

T'oferim:

– L'oportunitat d'ajudar altres persones.

– L'ocasió de formar-te com a membre de la xarxa de voluntaris de la comarca de la Selva.

– La possibilitat de desenvolupar les teves pròpies capacitats oferint un servei a la societat.

Ara... ... fes-te Voluntari

Si hi estàs interessat pots omplir una fitxa d'inscripció que trobaràs o bé a les oficines municipals o al CAP de Salut, on l'hauràs de fer arribar. Des dels Serveis Socials ja ens posarem en contacte amb vosaltres.
Si vols més informació, adreça't als Serveis Socials de Sant Hilari.

Des dels Serveis Socials d'Atenció Primària a Sant Hilari aprofitem per informar que a partir del mes de juliol s'ha incorporat al servei un nou professional: l'educador social.

Aquest professional es dedica a treballar amb la infància i adolescència de la població, informant, assessorant i donant suport en les inquietuds que es plantegin.

L'equip de serveis socials actualment està format per la treballadora social i l'educador social.

Us recordem que la manera d'accedir a aquest servei és demanant hora a les administratives del Cap de Salut de Sant Hilari.

Telèfon 87 22 02

Des dels Serveis Socials d'Atenció Primària de Sant Hilari us desitgem una bona festa Major 1994!

GRUP DE TEATRE LA LLUNA – (ABANS, NOIS ALEGRES)

(El perquè del canvi de nom)

Creiem oportú aprofitar l'avinentesa que ens brinda el programa de festes per assabentar-vos del motiu pel qual ara ens anomenem GRUP DE TEATRE LA LLUNA i abans ens dèiem ELS NOIS ALEGRES.

Som més o menys els mateixos components que fa catorze anys, encara que amb un funcionament independent, hem compartit el nom de la coral local ELS NOIS ALEGRES, una de les entitats més antigues i arrelades a la nostra vila. Ens hem vist obligats a prendre aquesta decisió del canvi de noms per efectes legals, ja que no podíem tenir estatuts propis, perquè aquest nom està registrat des de fa molts anys. Hem escollit el nom de "La Lluna", inspirats en la nit, tal i com la tenim gravada en el nostre logotip i perquè creiem que la lluna és un símbol de la nit, que és quan fem els assajos i acostumem a representar les nostres obres.

Una imatge de la darrera obra "L'oncle Anton".

Fet aquest aclariment, volem comentar-vos que, seguint el costum de cada any, per Nadal vàrem estrenar l'obra còmica *L'oncle Anton*, que també hem representat aquest estiu. Actualment estem preparant, conjuntament amb l'Agrupació Farners de Santa Coloma, *La Marieta cistellera*, i val a dir que ho fem amb molta il·lusió perquè és una obra de força envergadura. Tenim pensat representar-la a finals de setembre a Santa Coloma, per la Festa Major, i a Sant Hilari la faríem durant les festes de Nadal.

Només ens queda agrair l'estima que ens veniu demostrant i desitjar-vos una bona Festa Major.

La Junta

DIBUIX

L'aire és lleu i endormiscat, mandrós, d'una tebior agraïda i angoixosa alhora. El rei dels astres, altiu, imponent, domina amb dits càlids tot l'esguard; només la verdor dels arbres li fa burla, i es dibuixen mil siluetes ombrívoles sobre el camí.

Laura avança d'esma. Ha après a caminar pel viarany estret i rocallós que enfila cap aquell rierol humil i oblidat on sovint vé a abocar-hi el seu endins. S'asseu a la grisenca pedra, i escolta llargament el mormoleig de l'aigua: s'hi mulla els peus, i aquella fredor intensa la conhorta, li esclarissa els pensaments. Però avui la Laura no juga amb l'aigua. Duu un dolor intens i difícil dins del pit que la socava. Els ulls de vellut fosc, de negre atzabeja, no s'endinsen al cel, no llueixen. La mirada és fonda i opaca, com l'ànima. S'ajeu sobre l'herba humida, i calladament, flueixen les llàgrimes.

Ell se n'ha anat. Li ha deixat el cor mossegat, la tendresa inflamada, la pell amarada de somnis i carícies per encetar... i se n'ha anat. Sense mirar-la. Sense una besada. En silenci. Com se'n va la nit. Només un paper sota la porta; – quatre paraules buides i covardes.

A poc a poc, Laura s'asserena. Ja no sanglota, i el silenci dels vençuts la guanya. Asseguda a prop del rierol, rebrega pausadament un paper. El deixa lenta i fràgilment sobre l'aigua, i amb defallença, contempla com s'allunya, corrent avall, i és com un dibuix juganer que s'escapa entre les pedres, impassible, un dibuix que se'n va, se'n va, se'n va... I li estripa el cor.

Dolors Cruz i Rech

"EL BALL DE SALÓ" A SANT HILARI

Podem dir que el nostre poble, tradicionalment, ha estat molt "ballador". Els que ja hem arribat a la quarantena, recordem molt bé els anys daurats del turisme en aquestes contrades, quan la temporada d'estiu durava tres mesos, de mig juny a mig setembre. A la Piscina de Villaret els diumenges, a les revetlles, i en general els dies festius, s'hi feia ball, començant pel ball "vermut" del migdia, dedicat sobretot als estiuejants, a més del ball de tarda, acompanyat per unes sardanes i fins i tot, ball de nit, tot a la mateixa jornada. També, durant algun temps, en plena temporada d'estiu, tant en dies festius com en dies feiners, hi havia ball amenitzat per l'aleshores popular "RITMO SACALM", l'únic conjunt orquestral "local" que fins al moment hem tingut a Sant Hilari.

Per la Festa Major, per norma, actuaven dues orquestres de renom: La Principal de la Bisbal, que ja era un habitual i que actuava tots els tres dies, ja que estava considerada la millor orquestra del moment.

Com a anècdota recordem que els músics, en estar ocupats tots els establiments de la vila, havien de dormir en cases particulars, sovint del mateix carrer de la Piscina.

Malauradament, tot això es fou difuminant, al compàs d'una davallada del turisme al nostre poble.

Durant la resta de l'any, en el desaparegut Cafè Tívoli, també hi havia un ball molt arriat, exceptuant els temps de quaresma. Gairebé cada diumenge a la nit teníem sessió amb orquestres, conjunts i cantants de la màxima actualitat, i qualsevol celebració es complementava amb un bon ball. Recordem entre d'altres, la festa dels matxos (Sant Antoni), diumenge i dimarts de Carnestoltes, la diada de Pasqua, la festa del Treball (1 de maig), la festa de la Pubilla, la festa dels Torners, la festa dels Paletes, la festa dels Quintos, la segona Pasqua, l'elecció de Miss Colònia estiuenca, etcètera. En moltes ocasions la sala s'omplia de gom a gom i, per tal d'aconseguir més espai, fins i tot treien uns finestrals per improvisar un altre escenari, i així feien un "mano a mano" dues orquestres, una a cada punta de sala.

Els millors cantants i artistes desfilaven a Sant Hilari; recordem, entre d'altres: Antonio Machín, Ramon Calduch, Josep Guardiola, el Dúo Dinámico, germans Calatrava, els "Tres Sudamericanos", els Mústangs, els Sírex i un llarg etcètera. Tot això fins que arreu s'imposaven les discoteques, en detriment del ball de saló.

Amb el pas dels anys, tots sabem que el país i els costums canvien però, malgrat tot, creiem que Sant Hilari encara és un dels pobles on el ball de saló hi està més arrelat, i es realitzen cap a una mitja dotzena de sessions de ball diguem-ne "oficial", afegint-hi els balls que poden organitzar els restaurants, o en festes d'algun barri. A més, últimament sembla que torna a sorgir una afecció cap a aquest ball, fins i tot algunes parelles joves volen arribar més enllà d'una discoteca, i intenten aprendre a ballar un ball, diguem-ne més clàssic. Aquesta inquietud, no l'hem palpat únicament a Sant Hilari, ens consta també que ja fa temps en altres indrets s'hi fan cursets de balls de saló. Al nostre poble, promogut per un grup de parelles, durant aquests dos anys s'han fet diferents cursets, encara que per a un nombre de parelles limitat, però obert a tothom i a totes les

edats, els quals han tingut molt bona acceptació. Els que hi participen comencen amb els primers passos, i els que ja tenen més nivell el poden millorar, perquè a més de passar estones divertides sempre s'hi aprèn.

Esperem que la gent s'engresqui i que es pugui continuar fent nous cursets, amb gent animada i disposada a passar-s'ho bé d'una manera sana i divertida amb la pràctica del ball de saló.

Que passeu una bona Festa Major!

La Colla del Ball

SANTA PENJADA, GRUP DE ROCK DE SANT HILARI

Santa Penjada és un dels grups de rock que hi ha a Sant Hilari, format per uns quants joves, units pel cas de fer música i perquè gaudeixen fent-la.

És a principi de març de 1992 quan en Pere i l'Esteve decideixen tirar endavant aquest grup; això vol dir que es posa en marxa i que comencen les primeres hores d'assaig i la creació dels primers temes. Al cap de poc temps s'hi afegeix en Jordi. El que fou primer bateria en Josep Rotllant, hi va col·laborar de manera important, fins arribar a la formació actual, composta per:

- Josep Molas, que va entrar al grup en substitució del bateria citat anteriorment i també fa de cor
- Jordi Rotllant, baix i cor
- Esteve Vilarrassa, guitarra solista i rítmica
- Pere Vilardell, guitarra solista, rítmica i veu

L'estil *Santa Penjada* és força variat i hi domina una manera de fer molt personal, a través d'un tipus de rock-ràpid-melòdic que surt de la fusió de diferents estils musicals. Als components del grup els agrada escoltar RAMONES, BAD RELIGION, MOTOR HEAD, BLACK SABBATH, STONES, BLACK CROUSES, JOHNNY WHINTER, entre molts d'altres i és per això que poden tocar des d'una senzilla balada fins al rock més dur.

El grup s'estrenà el maig de 1993 a Arbúcies i durant la resta de l'any va realitzar actuacions a Sant Hilari –ressaltant l'ASTUNKIKI–, Anglès, Breda, Arbúcies, Santa Coloma i tan aviat ho ha fet a l'aire lliure com en espais tancats.

Durant aquest any 1994, destaquem l'actuació a la sala NEXUS, de Vic, i també han actuat al SELVA ROCK-94, SORROCK-94, a Hostalric, i a la festa de fi de curs del Col·legi Públic de Sant Hilari. En el decurs de l'any tenen previst anar a diferents poblacions on encara no han pogut actuar mai.

El grup en plena actuació.

El conjunt sempre ha rebut el suport del públic, en especial del jovent de Sant Hilari. En aquests moments el grup està satisfet de la seva tasca desenvolupada fins aquests moments, encara que reconeix que es poden millorar ostensiblement les coses i cap a aquest camí es treballa.

Per acabar, i això és el més important, Santa Penjada actuarà al Moll de la Fusta de Barcelona, dins el marc de l'EXPO-CULTURA-94, organitzada pel Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, el proper dia 13 d'octubre a la tarda-vespre, i faran de teloners d'en Jaume Escala.

Òscar Fernández

SANT HILARI DE SACALM

D'un bell indret de fresca fondalada
surt l'aigua a doll que vos deurà guarí
digau-me a on es eixa aigua benaurada
que jo la vull per mi.

Des del Montseny al Pla de les Arenes
lliscant avall trobareu lo camí,
digau-me a on es eix bàlsam de mes penes
que jo lo vull per mi.

Viladrau, Breda, Vich, Santa Coloma,
muntanya amunt en frondós serpentí,
diagau-me a on es la flaira d'eixa aroma
que jo la vull per mi.

Esclat de benaurança i de bellesa
vos sopte, entre boscúrias, un jardí,
digau-me a on son les flors d'eixa devesa
que jo les vull per mi.

Xamós poblet vos don una abraçada
vos acull rialler com lloc diví,
guardau-me aqueix somrís i eixa arribada
que jo los vull per mi.

Ja hi som! Menesterós d'eixa aigua pura.
Ja hi som! De llunyes terres vianant.
Ja tens aprop de tu l'aigua que cura,
ja tens no lluny de tu la Font Picant.

Assedegat bé prou d'eixa bonança
d'eix doll de gràcia i de frescor de gel;
i a cada glop hauràs una esperança
com aquell qui deu prompte entrà en lo Cel.

Oh! Manantial d'eixa aigua miraclera
que brolles nit i dia sens dar fi;
la malura no tinc, la deixo enrera,
i retorno content sense sofrí.

Agustí Torrent Coma

Agraïm profundament la col·laboració de totes aquelles firmes industrials i comercials que ajuden a fer possible l'edició d'aquest programa.

NOTA: Aquesta llista de COL.LABORADORS està feta amb tota bona voluntat. Acceptem que hi hagi errors però són totalment involuntaris i demanaríem que aquests es comuniquessin a l'Ajuntament per tal d'esmenar-ho en propers programes de festes. S'entén per col.laborador aquell que paga una quota i, per tant, surt al programa de Festa Major.

AGÈNCIES DE VIATGES
Hispano Hilariense 20 15 40
Rossell 86 80 79

ARQUITECTES
Isabel Font 86 20 41

ARQUITECTES TÈCNICS
Josep Mª Labara 86 93 06
Maria Cerver 86 93 06

ASSEGURANCES - AGÈNCIA
A. Glòria Sala 87 21 66
A. Miquel Suy 86 88 33
A.C.A. J. González 87 21 75
Francesc Vilabella Güell 86 81 82
Mapfre - G. Assegurador 86 90 15

BARBERIES
Josep Mª Rovira 86 87 55
Perruqueria Josmay 86 93 48

BARS
Bar "El Grèvol" 86 80 58
Bar "El Toc" Franckfurt 86 80 11
Bar Boada 86 83 38
Bar Club 86 80 43
Bar Cristo 86 91 52
Bar del Serrat 86 81 74
Bar Fèlix 86 88 18
Bar Florida 87 21 48
Bar Granja Tivoli 86 80 42
Bar L'Espelma 86 91 76
Bar Montseny 86 80 70
Bar Pacheco 86 80 87
Bar Torrent 86 83 69
Cafè Centre 86 84 84
El Cau 86 91 76
Franckfurt La Selva
La Cabanya 86 81 17
Ludoteca "El Glaç" 86 92 07
Taverna d'en Mallol 86 83 25

BÀSCULA
Ll. Juanhuix Juanhuix 86 88 14

CAIXES DE CARTRÓ
Embalatges Salvador 86 87 75
Manipulats La Selva 86 80 51

CARNISSERIES I CANSALADERIES
Àngels Homs Valls 86 82 92
Can Barnet 86 87 47
Can Micalic 86 83 38
Cansaladeria Porta 86 80 29
Enriqueta Collbatallé Gros 86 82 67
Jaume Masó Rosquellas 86 88 37
Joaquim Valls Bonet 86 42 11
Jordi Puig Boada 86 81 41
Marià Casas Clopés 86 90 47

CENTRES D'ENSENYANÇA
C. Rdes. M. Immaculada Concepció 86 81 15
Col.legi Públic Guilleries 86 87 29
Col.legi Sant Josep 86 81 46
Escola de Formació Professional 86 93 58
Escola de Música de Sant Hilari 87 22 22
Escola Natura Guilleries 86 91 27
Llar infantil "Les Cent Fonts" 86 80 61

COMESTIBLES
A. Aguilera 86 87 30
Àngels Homs Valls 86 82 92
Autoservei "Tandy" 86 80 49
Ca la Noemi, fruits 86 87 90
Can Boiró 86 81 33
Casa Mimó 86 80 82
Dalmau Boada 86 83 38
Joan Torres, Dietètica 86 89 42
Joan Valls Juvanteny 86 82 02
Joaquim Valls Bonet 86 82 11
Josep Andreu Clopés - Bodega 86 87 10
M. Bayés Serradesanferm 86 81 74
Maxor 87 22 37
Pernils Lafuente 86 85 87
Ramon Molas Mollfulleda 86 83 12
Rotllant 86 82 47

COMPRA-VENDA DE COTXES
Garatge Guilleries - Citroën 86 88 73
Taller Antoni Fauria - Renault 86 82 35
Taller Casas Güell - Opel 86 80 95
Taller Montseny 86 84 64
Taller Trima - Seat 86 83 28

CONFITERIES
Cal Forner Nou 86 80 39
Fornés 86 80 85
Pastisseria Duran 86 81 14
Pastisseria Fuguet 86 80 21
Pastisseria Malet-Torrent 86 93 08
Torrent - Ca l'Enric 86 80 04

CONSTRUCTORS D'OBRES I PROMOTORS
Antoni Brugué 86 87 48
Antoni Juvanteny 86 91 08
Cèsar Lahoz 86 87 92
Construccions "La Selva" 86 93 15
Construccions Germans Miralpeix, S.L. 86 85 07
Construccions J. Roura 86 85 72
Construccions Joan Carrillo 86 92 93
Construccions Lucfersa 86 92 43
Construccions Sant Hilari, S.A. 86 83 19
Francesc Rojas Escobar 86 90 16
Germans Prat ..... 86 85 50 - 86 92 25
Jaume Collbatallé Rotllant 86 90 12
Jordi Lahoz 86 92 58
Josep Vilà 86 92 56
Ll. Verdaguer 86 91 18
Malvi - Pujol, S.A. 86 89 29
Obres Molist Muntalt 86 87 18
Promotora Hilarienca 86 80 70
Promotora Sant Hilari 2000, S.L.
Salvador Bosch Planchart 86 82 55
Salvador Busquets 86 89 17

CONSULTORIS DE BELLESA
Àngels Suy 86 86 87
Carme Dalmau 86 84 70
Elvira Carrasco
Matilde Soler Tarrats 86 82 65

ELECTRODOMÈSTICS
Botigues Rossell - Expert 86 80 79
Casa Fauria 86 82 57

J. Vilamala 86 93 14
Porcel (Reparacions) 86 87 42
R. Fauria Miralpeix (Watt's) 86 81 24
Ramon Planiol 86 88 93

ENTITATS BANCÀRIES

Banco Popular Español 86 81 75
Banesto 86 82 25
Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona 86 80 23
Caixa de Girona 86 89 00
Caixa Penedès 86 93 50

ESPECTACLES

Cinema Catalunya 86 81 46
Club Villaret 86 80 89

ESTANCS

Can Castellà 86 80 05
Ramon Mimó Planas 86 80 52

FABRIQUES D'EMBOTITS

Disbonporc 86 80 63
Embotits Guilleries, S.A. 86 81 08

FARMÀCIES

Ramon Broto Twose 86 80 98
Xavier Muntalt Brugués 86 90 48

FERRETERIA

Camó-Ridorsa "Can Jombo" 86 83 08

FINQUES

A.C.S.A. 86 80 70
Díseny de llars, S.A. 86 80 41
Finques Sant Jordi, S.A.
Fuari 86 82 75
Immobiliaria i construccions Sant Hilari 86 83 19
Immobles Sant Hilari 86 93 41
Juvé, S.A. 86 80 50
Noves llars, S.A.
Promotora Hilarienca, S.A. 86 80 70
Promotora Sant Hilari 2000, S.L.

FERROS FORJATS I ALTRES

Art Català 86 82 91
Ganiveteria La Forja - Vila 86 83 44
Joan Cerver Coll 86 80 62
Miquel Soler Tornabells 86 82 99
Serralleria d'alumini A. Sanz
Serralleria Solà, S.L. 87 21 57
Taller Nou, C.B. 86 81 98

FLEQUES

Cal Forner Nou ..... 86 80 39 - 87 21 07
Can Castellà 86 80 52
Panificadora

FOTÒGRAFS

Amadeu 86 81 14
Fina 86 90 70
Rossell 86 80 79

FUSTERIES I MOBLES

Andreu, S.L. ..... 86 88 90 - 86 83 49
Bellmoble, S.A. 86 81 86
Cuines "Eilin" 86 87 28
Fusteria Pujol 86 87 28
Idea 86 90 99
Joan Jumbert Solé 86 87 66
Joan Masó Pla 86 86 75
Joan Muntalt 86 90 99
Miquel i Rovira 86 82 48
Moblandreu, S.L. ..... 86 90 29 - 86 83 49
Mobles Font 86 81 02
Vidal Llopis

FUSTES

Fustacalm 86 83 50
Fustes Sant Hilari, S.A. 86 87 89
Sara Corren 86 84 81

GARATGES

Casas
Hospitalet 86 81 40
Parquing 100xhora 86 81 60

HOTELS, HOSTALS, FONDES I RESTAURANTS

Cal Sastre 86 81 63
Can Cames "La Brasa" ..... 86 80 46 - 86 91 39
Els Cortals 86 87 95
Fonda Rita 86 80 09
Hostal Brugués 86 80 18
Hostal Canals 86 82 36
Hostal del Grèvol 86 80 58
Hostal Fugarolas 86 80 38
Hostal Isidre 86 80 48
Hostal Mª Verdolet 86 81 06
Hostal Mimó 86 80 22
Hostal París 86 80 19
Hostal Torras 86 80 96
Hotel Suizo 86 80 00
Residència Roma 86 80 09
Restaurant "Ca la Marta" 86 89 19
Restaurant "L'Isard" 87 22 33
Restaurant "La Bàscula" 86 88 14
Restaurant "La Pedra Llarga" 86 87 16

GRÀFIQUES

Gràfiques Offser, S.C.P. 86 87 75
Impremta Johil 86 80 15

JARDINERS

Jardineria Masferrer-Aguilera 86 80 68

LAMPISTES I MANYANS

Instal.lacions Carreras 86 81 43
Jaume Pallarols Bruguera 86 81 64
Joan Campeny 86 88 65
Joan Moner 86 88 93
Josep Vilamala 86 83 07
Lampisteria Inseny, S.L. 86 81 04

LLENYA

Jaume Valls 86 87 16
Lluís Juanhuix 86 88 14
S. Cornellà 86 82 65

LLIBRERIES

Esports Joan 86 80 10
Rossell 86 80 79

MANANTIALS EN EXPLOTACIÓ

Font Selva 17 80 15
Font Vella 86 82 50
Fontdor 86 86 91

MATERIALS DE CONSTRUCCIÓ

Guilleries 86 81 44

MECÀNICS

Antoni Fauria - Renault 86 82 35
Cayo, S.L. 86 82 66
Garatge Trima 86 83 28
Josep Malet Torrent - Motos 86 90 38
P. Vilardell - Radiadors 87 21 56
R. Fauria (Electricitat automòbils) 86 81 24
Ramon Fauria - Motos 86 61 19
Taller Casas-Güell - Opel 86 80 95
Taller Guilleries - Citroën 86 88 73
Taller Moca 86 80 84
Taller Montseny - Peugeot 86 84 64

MERCERIES I CONFECCIÓ

Can Joan Ridaura 86 87 52
Confeccions Artola 86 81 77
Confeccions Masnou 86 81 53
Dolors Rotllant
Goriot
Merceria "Nova" 87 21 91
Temari 86 82 08

METGES

Joan Torres, Naturista 86 89 42
Òptiques Sant Hilari 86 93 23

OBJECTES DE REGAL

Botigues Rossell 86 80 79
Cardona-Moriscot 86 91 45
Casa Fauria 86 82 57
Esports Joan 86 80 10
Jordi Roura
Watt's 86 81 24

PERRUQUERIES

Carme Cullell 86 84 34
Carme Ramon 86 83 35
Cecilia Rosquellas 86 81 43
Conxita Rosquellas 86 89 24
Elvira 86 83 20
Isabel Sorroche 86 89 92
Louan 87 21 50
Mª Àngels Suy 86 86 87
Maria Estragués 86 87 99
Mensus 86 80 20
Montserrat Mas 86 89 97
Rosa Maria 86 89 49
Rovira 86 85 08
Styl 86 82 70

PEIXATERIES

Congelats i pesca salada Alcira 86 80 64
Peixateria Esperança 86 81 47
Peixos "Pere" 86 83 11

PINTORS

C. Juvanteny 86 91 25
J. Jiménez 86 91 82
Miquel Cullell 86 83 73
Pintors "La Selva" 86 93 20
Teodoro Arteaga 86 88 04

POLLERIES

Autoservei Centra 86 80 49
Joaquim Valls 86 82 11
Rotllant 86 82 47

SABATERIES

Calçats Comas 86 89 80
Calçats Masó 87 21 66
Calçats Pilar 86 87 88

SERRADORES

Salvador Fontané Plenacosta 86 87 98

TAXIS

Taxis Guilleries 86 84 57
Taxis la Selva 86 86 64

TÈXTIL

Tèxtil Sacalm 86 91 36

TORNERIES

Angel Ripoll, S.A. 86 82 75
Art Roura 86 83 16
Artesania Danés, C.B. 86 87 97
Artesania Teixeira 86 91 16
Artidisma, S.L. 86 82 14
B.R. Producció 86 87 25
Debric Sant Hilari, S.L. 86 81 12
Fiam, S.C. 86 81 72
Francesc Gol Busquets 86 88 39
Fustorn, C.B.
Indústries Joaquim Ripoll 86 88 00
Indústries Puigderrajols, C.B. 86 82 14
Indústries Solà 86 88 55
Intermoble, S.A. 86 88 75
Lindenart, S.L. 86 81 00
M.D.C., S.A. 86 87 25
Manufactures Sacalm 86 80 08
Salvador Auger 86 81 55
Torneria Batlle, S.L. 86 81 45
Torneria i mobles Font 86 82 68

TRANSPORTISTES

Aguaràpit, S.A. 87 21 27
Autocars Jordi Barba 875 10 38
La Hispano Hilariense, S.A. 20 15 40
M. Sabiote 86 89 77
Miralpeix 86 83 40
Transports Arborueda, S.L. 86 90 83
Transports Coll 86 89 24
Transports Corominas 86 88 27
Transports Floriach 86 81 44
Transports Hospitalet 86 81 40
Transports Josep Elias 86 83 75
Transports Maria Moragas
Transports Massaneda 86 90 11
Transports Ricard Moragas i fills 86 90 94
Transports Ros 86 80 27
Transports Ruíz-Ruano 86 92 94
Transports Solà 86 87 93
Transports Solé 86 83 74

VARIS

Adm. de Finques Francesc Vilabella 86 81 82
Alimentació J. Mollfulleda 86 84 64
Ambulàncies Guilleries 86 84 57
Autoscola Sant Hilari
Autoscola Vial-2 ..... 86 88 38
Comercial Màiquez 86 91 28
Estació Servei Faca, S.L. 86 81 68
Excavacions Germans Pagès, S.L. 86 90 06
Floristeria "Sant Hilari" 86 80 64
Floristeria Glòria Sala 87 21 66
Fusteria Jumbert 86 87 66
Gimnàs J. Royo Km-26 ..... 42 04 98
J. Estragués (compra-venda de patates) 86 80 69
J. Valls Juvanteny (patates i cereals) 86 82 02
Joieria Gràcia 87 21 76
Montse Vila (serres) 86 89 99
Palmes i palmons Canals 86 89 81
Parcosa, S.L. 86 89 85
Pastes alimentàries Canigó 86 80 33
Perfumeria i drogueria Can Torrent 86 82 88
Pinzells Guinart 86 85 88
Plantes Masó 86 87 93
Quim Busquets "Envernissador" 86 82 70
Rellotgeria i joieria Breix 86 80 57
Rostisseria "La Teca" 86 89 08
Rostisseria Rosa 86 87 45
Tapisseria Cuberta 86 83 33
Tapisseria J. Nuri
Vivers Tortadès 86 87 30

VINS I BEGUDES

Bernabé Hernández 86 84 71
Bodega Andreu Roig 86 87 10
Carbòniques Masó 86 82 67
Joan Valls Juvanteny 86 82 02
Magatzem Duran - J. Mimó 86 80 80
Representacions Donadeu 86 81 88

BUTLLETÍ D'INFORMACIÓ MUNICIPAL

En aquestes pàgines pretenem assabentar de les realitzacions que s'han portat a terme al llarg de l'any per iniciativa municipal.

Des de l'Ajuntament es considera molt important que, davant les moltes interpretacions que es donen a vegades sobre temes que afecten els hilariencs, aquests acudeixin a les oficines de la Casa de la Vila per a recaptar tota aquella informació que creguin oportuna.

Sovint la informació no fidedigna i inexacta, acaba tornant-se desinformació, i d'aquesta manera es crea confusió.

Acabem aquestes pàgines amb una documentació gràfica i escrita sobre el que ha de ser l'Eix Transversal de Catalunya, via de comunicació que ha de marcar l'inici d'una nova etapa per a Sant Hilari.

PRESSUPOST 1994

En el ple del dia 19 de maig es va aprovar el pressupost per l'any actual, que puja a un total de 436.572.492 pessetes, suposa un increment del 8% respecte al de l'any passat.

Les inversions pugen a 211.187.993 pessetes, que suposen un 50% del pressupost i afectaran el tema dels carrers del poble, enllumenat, compra de terrenys del passeig Font del Cirerer, rehabilitació de places i carrers del nucli antic, la cooperativa, etc.

INGRESSOS

I –	Impostos directes	100.900.000
II –	Impostos indirectes	15.500.000
III –	Taxes i altres ingressos	128.944.347
IV –	Transferències corrents	91.272.362
V –	Ingressos patrimonials.	2.003.036
VI –	Alienació inversions reals . . .	8.105.984
VII –	Transferències de capital . . .	64.846.763
IX –	Passius financers	25.000.000
	TOTAL	436.572.492

DESPESES

I –	Despeses de personal	79.275.000
II –	Desp. en béns corrents i serveis	121.773.277
III –	Despeses financeres	6.905.889
IV –	Transferències corrents	9.620.974
VI –	Inversions reals	211.187.993
IX –	Passius financers	7.809.359
	TOTAL	436.572.492

DISTINCIONS A ESTABLIMENTS ANTICS

La Cambra de Comerç, Indústria i Navegació de Girona convoca distincions a establiments antics de la seva demarcació, amb el propòsit de reconeixement públic i institucional a llur antiguitat i continuïtat. Aquesta és la normativa:

– La Cambra de Comerç, Indústria i Navegació de Girona distingirà amb un reconeixement especial la trajectòria d'antiguitat i continuïtat de les empreses de la seva demarcació. La quinzena edició d'aquesta convocatòria es regirà d'acord amb les normes següents:

1a. Seran distingides amb un diploma totes les empreses comercials, industrials o de serveis establertes a la demarcació de la Cambra de Comerç, Indústria i Navegació de Girona que es trobin al corrent de pagament de la quota de la Corporació i que acreditin que en el decurs de l'any 1994 compleixen el 50, 75 o 100 aniversari de llur activitat mercantil.

2a. També es distingiran les empreses que acreditin més de 75 anys i més de 100 anys d'existència i que no hagin obtingut la distinció amb motiu dels aniversaris esmentats.

3a. La prova s'haurà de fer mitjançant l'aportació de documents relatius a l'inici de la vida de l'empresa. Els documents no hauran d'oferir dubte sobre la seva autenticitat.

4a. L'Activitat de l'empresa haurà de continuar essent actualment la mateixa de l'inici o una de similar dintre del mateix sector d'acord amb els canvis motivats per l'evolució del temps.

5a. No influirà en la decisió el fet d'haver-se traslladat l'establiment a un lloc diferent de l'inicial, sempre que ambdós es trobin dintre dels límits de la demarcació territorial de la Cambra.

6a. Les documentacions, acompanyades del NIF de l'empresa i d'una breu explicació escrita, hauran de ser aportades a la Cambra de Comerç, Indústria i Navegació de Girona, Gran Via de Jaume I, 46, fins al dia 30 de setembre de 1994.

7a. La decisió sobre els establiments a distingir serà presa per un jurat compost per directius de la Cambra i experts en documents històrics. Qualsevol circumstància no prevista serà resolta inapel·lablement pel propi jurat.

8a. El lliurament de les distincions tindrà lloc durant les Fires de Sant Narcís de 1994 a Girona.

Si algun establiment es troba en aquesta situació pot consultar la documentació que calgui a l'arxiu municipal, des d'on se li facilitaran les dades que es tinguin.

ADQUISICIÓ DE VEHICLE

Degut a les desfetes provocades per un accident, l'Ajuntament es va veure amb l'obligació de donar de baixa el vehicle Renault furgoneta GE-2981-V model F-G.

Com que per a les brigades de manteniment era imprescindible el vehicle, es va acordar d'adquirir una altra furgoneta Renault model R-4-F-G matrícula B-9060 SH per un import de 200.000 pessetes.

CONVENI ENHER

D'acord amb el conveni subscrit entre l'Ajuntament i l'empresa ENHER, aquesta ha presentat la declaració referent als ingressos fets durant l'any 93 i es va aprovar la liquidació tributària corresponent de 2.899.434 pessetes.

Així mateix ENHER haurà de reservar la quantitat de 1.449.717 pessetes per a destinar-la a obres de millora de la xarxa d'interès públic a convenir amb l'Ajuntament.

PASSATGE CARRER XIMENO

Des de sempre hem vist com hi havia un tros de camí que anava des del carrer Ximeno a la riera de Villacrosa, avui tapada.

Actualment i degut a la remodelació de tot el tram de carrer que passa per sota l'esmentat curs d'aigua, es veu la necesitat de donar accés a aquest petit carreró que és de propietat particular.

Després de diversos contactes amb els propietaris s'ha arribat a un acord i la senyora Maria Fornés cedeix 30,16 metres quadrats i els propietaris Josep i Remigi Fradera cedeixen 137,11 metres quadrats.

A no tardar hi haurà un nou vial peatonal que facilitarà l'enllaç entre el carrer Ximeno i la nova plaça de l'Ajuntament, i traurà un racó que no tenia utilitat pública.

COS DE BOMBERS MUNICIPAL

Sant Hilari disposa d'un cos de bombers voluntaris que atén les necessitats que, motivades pels incendis, es produeixen a la població i als boscos de la zona. Alguns d'ells ja fa vint-i-cinc anys que presten aquest servei i per això varen rebre un senzill homenatge fa unes quantes setmanes. Aquests bombers són en Lari Miralpeix i en Jordi Rossell, a qui desitgem que puguin col·laborar en aquesta feina molts anys més.

SENYALITZACIÓ

Després de molt insistir als organismes competents i allà on ha calgut, s'ha aconseguit que el nom de Sant Hilari figuri a l'autopista, a la sortida propera a Sant Hilari com és Hostalric. D'aquesta manera es facilita el camí a aquelles persones que per alguna o altra raó han de fer cap a Sant Hilari.

MILLORES A LA PLACETA

La Placeta s'havia convertit darrerament en una zona molt enfangada quan plovia força i en un niu de pols quan feia temps que no ho feia i s'hi feia qualsevol activitat. Es va treure un gruix de 10 cm de sorra que es podia considerar pols i se n'hi ha posat 10 cm de gresa, degudament compactada. La situació ha millorat considerablement.

Al mateix indret s'han repintat tots els bancs i s'han tornat a col·locar aquells jocs infantils que s'havien malmès fa uns mesos.

ADQUISICIÓ D'UNA FINCA PER A FUTURA PLAÇA

El municipi de Sant Hilari, amb l'aplicació de la normativa urbanística, ha aconseguit terrenys d'ús públic, derivats de les zones de nova urbanització, però aquests s'han anat centrant en les àrees més perifèriques del poble.

Això ha motivat que el nucli antic, o sigui els carrers del nucli històric, hagi quedat congestionat i mancat d'aquests espais de què s'han dotat altres zones del poble i d'aquí que l'Ajuntament es proposi cercar possibles solucions a l'actual situació.

Dintre d'aquesta línia cal anotar-hi la creació de la nova plaça i zona pública de darrera l'Ajuntament. Després de les oportunes gestions s'ha aconseguit un espai que ha de revitalitzar una mica aquesta esmentada zona de l'interior de la població, perquè es convertirà en centre d'importants activitats, com pot ser el mercat del diumenge, per exemple.

Són poques les possibilitats que té el poble d'aconseguir extensions d'aquest tipus al centre i els responsables municipals han cregut que valia la pena adquirir uns terrenys que estaven en venda, situats entre el carrer de la Rectoria, el passeig de la Font del Cirerer i al darrere de les cases dels carrers del Sagrat Cor i Sant Benet (des del pont de la benzinera fins al carrer de la Rectoria). Han passat a l'Ajuntament per adquisició directa i la seva superfície aproximada és d'uns 4.000 m².

Com es pot veure en el plànol adjunt, són uns terrenys que vénen a complementar els que s'han adecentat fins ara i que han de ser una futura plaça i aparcament. En un principi també tindran una assignació similar, perquè serviran d'aparcament, per instal·lació d'atraccions durant les festes, complement del mercat setmanal, etc., però a la llarga, fins i tot podrien tenir altres finalitats, perquè s'hi podrà edificar en part, si convé.

L'actual Consistori considera convenient fer adquisicions d'aquesta índole de cara al futur més immediat del nucli antic i de tota la població en general.

Un cop adquirits els terrenys com a futur espai públic i mentre no hi hagi un projecte definitiu d'ordenació, s'ha cregut oportú adequar-lo provisionalment de forma que ja pugui ser d'ús públic.

S'hi han fet obres de replè i esplanació i una rampa d'accés a la carretera que ja serviran per a l'ordenació definitiva. També s'hi ha fet un recol·lector d'aigües i s'ha asfaltat l'accés des del carrer de la Rectoria.

AJUDES

L'Ajuntament de Sant Hilari ha donat 425.000 pessetes com a aportació al servei comarcal de transport de discapacitats al Consell Comarcal.

CAMÍ DEL BOSC DE FONT VELLA

Abans de la construcció de les actuals naus industrials de l'empresa Font Vella es podia passar per un camí públic que enllaçava el passeig de la Font del Cirerer (font del Pic) fins a la mateixa Font Vella i formava un bell indret per a tots aquells que volien anar-hi passejant.

En augmentar el volum edificat de l'empresa, el camí es va malmetre i va perdre el seu itinerari tradicional.

El camí passà a ran de nau i la gent s'havia de desviar cap a la dreta per anar a parar altra volta a la carretera asfaltada.

D'aquesta manera es perdia un camí de bosc d'ús públic i, evidentment, l'Ajuntament ha intentat que es pugui utilitzar de nou de la manera que millor s'assembli al traçat antic.

Després de diverses gestions ara es pot dir que s'ha aconseguit perquè l'empresa ha aplanat el tram de darrera la planta i l'ha acondicionat degudament. El camí que enllaça el començament del 14 d'abril fins al mateix manantial de la Font Vella es pot fer novament; en la part final cal passar una esplanada de l'empresa, però hi ha un pas de vianants que el facilita, així com també una adequada senyalització.

Aquest és un camí que aconsellem als visitants perquè és bonic i perquè permet evitar la trobada dels vehicles pesats.

Camí del bosc a la Font Vella.

GUALS
(Reserva d'aparcament de vehicles)

Es recorda a tots els titulars de llicència de Gual permanent que, a més de pagar la corresponent taxa anual, han de tenir col·locada la placa oficial, on hi figura l'escut de l'Ajuntament de Sant Hilari i el número de llicència.

Qualsevol altre model de placa no subministrat per l'Ajuntament no té validesa i permet la lliure ocupació de l'espai d'aparcament.

La Policia Municipal retirarà totes les plaques de la via pública que no reuneixin les condicions expressades i es donarà de baixa la llicència.

CONCURS PORTADA PROGRAMA DE FESTES 1993

S'hi presentaren un total de 29 obres que pertanyien a 22 autors i cal destacar-ne la bona qualitat en general.

El jurat estigué format per: I. Font, I. Serrano, M. Fauria, J. Escolà i A. Serradesanferm, i va donar el següent veredicte: 1r Premi: J. Vila Belmonte. 2n Premi: P. Solergibert Fauria. Accèssit J. Ma. Vila Bassols.

El guanyador va obtenir un premi de 25.000 pessetes i va ocupar la portada del programa de festes de l'agost 1993.

AVÍS

Es fa saber que queda vacant la plaça d'encarregat del Bar del Casal dels Avis. La persona que estigui interessada en ocupar el lloc pot presentar la demanda a la Secretaria del mateix casal, on se l'informarà de les condicions.

L'últim dia per a presentar la sol·licitud és el primer de setembre.

DES DE L'ESCOLA D'ADULTS

L'Escola de Formació Permanent d'Adults és una eina útil al servei d'aquells nois i noies, homes i dones que, independentment de l'edat i formació, volen millorar la seva cultura. Al llarg dels cursos es van assolint uns objectius, que han consolidat de manera clara i contundent aquella iniciativa que va néixer fa un grapat d'anys com a "Escola d'Adults". Enguany s'han fet cursos de:

– tall i confecció; anglès a diferents nivells; català a diferents nivells; formació bàsica; graduat escolar; comptabilitat; català bàsic per a catalano-parlants.

Dins l'escola de Belles Arts els cursos han tractat el dibuix artístic i tècnic i la pintura. En total hi han participat uns 150 alumnes, destacant l'elevat nombre que ha fet anglès i català.

Els resultats ens encoratgen a seguir i a augmentar aquesta tasca i per això estem oberts a tots els suggeriments i iniciatives que es creguin oportunes, ja que han de repercutir en la millora de la cultura dels nostres ciutadans.

Curs de Graduat Escolar

Hem acabat un nou curs i és l'hora de fer-ne balanç.

A començaments de l'octubre passat, uns trenta alumnes es disposaven a iniciar un camí que els donaria l'oportunitat d'obtenir el graduat escolar. No tots han arribat a bon port; alguns van abandonar el trajecte poc després d'haver-lo encetat; d'altres van arribar un xic més lluny, però la seva voluntat també va fer figa. I uns altres han seguit fins al final, amb la constància i la responsabilitat que haurien de tenir tots els alumnes. És aquest últim grup el que ha fet que aquest hagi estat un curs especial; que nosaltres hàgim detectat unes immenses ganes d'aprendre, d'escoltar, d'intervenir i de formar-se culturalment. I d'aquesta manera, fer classes és tot un plaer.

Aquest any han hagut d'examinar-se a la població d'Anglès. Els resultats han estat justos, que vol dir equilibrats amb el rendiment de cada alumne al llarg del curs.

Volem recordar que les oportunitats per obtenir el Graduat escolar s'aniran reduint a mesura que la reforma es vagi implantant. Per això us volem encoratjar, a tots aquells que no el teniu, a treure profit d'aquests cursos que organitza l'Ajuntament.

Diuen que la història es repeteix; així doncs, per l'octubre tot tornarà a començar: nous alumnes i un grapat de mesos que cal aprofitar.

Àngels Aguilera
Sole Solanas
Júlia Gol

L'OPINIÓ DELS ALUMNES

Les classes de graduat escolar organitzades per l'Ajuntament de Sant Hilari són una bona solució per aquells que no el tenen i desitgen tenir-lo. Aquest any, a més d'aprendre, hi ha hagut molt bon ambient entre tots, fins i tot hem aprofitat per a fer alguna escapada i conèixer-nos un pèl més bé.

J.R.
(17 anys)

Les classes de Graduat Escolar d'aquest any han estat una experiència molt positiva a nivell personal, ja que, a més d'aprendre, m'he relacionat amb gent de diferents edats.

Pel que fa al professorat, ha estat d'un nivell molt acceptable, ja que en moltes ocasions han hagut de tenir molta paciència amb tots nosaltres.

Però per a poder aconseguir el graduat, hem hagut de treballar de valent durant tot el curs. Tot i això, encara molts hem de tornar-hi al setembre, ja que exigeixen un nivell molt elevat.

V.P.
(30 anys)

ZONA VERDA DEL CARRER PAU PICASSO

En el programa de l'any passat es publicava la intenció i el projecte d'urbanització dels terrenys situats a la zona propera als carrers Pau Picasso i Antoni Tàpies com a resultat de la urbanització de tots aquests terrenys.

Darrerament, a més d'ampliar-se'n la superfície amb uns terrenys que arriben fins a tocar les cases dels carrers de l'Hospital, s'hi han fet diversos treballs d'esplanació, murs de contenció i plantació d'arbres.

També està prevista la plantació de diferents espècies arbustives, amb la intenció que arribi a ser un petit parc botànic d'arbusts.

COOPERATIVA

L'edifici de l'antiga Cooperativa la Unió Obrera de Sant Hilari Sacalm, situat a la plaça Dr. Robert, ha estat adquirida per l'Ajuntament. Després que els locals hagin passat per moltes vicissituds al llarg de la seva història, actualment s'ha arribat a un acord amb els socis actuals perquè passin a ser propietat municipal.

No és pas aquest el lloc per a fer un estudi a fons del que va ser i suposar la Cooperativa per a Sant Hilari i els hilariencs, però fora bo que els estudiosos furguessin en el passat i ens en fessin cinc cèntims.

Un cop acabada la Guerra Civil, l'any 1939, la Cooperativa va ser dissolta i les seves dependències serviren per altres activitats no vinculades a les que s'havien fet abans del conflicte bèl·lic. El cop va ser mortal perquè mai més no aixecaria el cap aquell esperit col·lectiu d'unió, d'ajut i de col·laboració entre la gent amb poques possibilitats econòmiques del poble. Aquell edifici, aixecat amb l'esforç de molts hilariencs de classe humil, s'anà deteriorant de manera progressiva.

Amb el temps va convertir-se en un edifici de tothom i de ningú. De ningú perquè durant molts anys els seus propietaris no en pogueren fer l'ús que volien, i de tothom perquè s'hi recollien moltes activitats i entitats. Va ser el cau dels Escoltes, el lloc d'ensenyar sardanes, i assajar corals com Els Nois Alegres, fou escola de Belles Arts, escola de Formació Professional, sala d'exposicions, magatzem dels armats, etcètera. En la dècada dels seixanta fins i tot es tornà a obrir com a cooperativa comercial i s'endegà el servei de bar en la planta primera, però res no era com abans; l'any 1977 es tornava a tancar. El darrer i més recent intent va ser l'obertura comercial dintre del grup Cooperatives de Consum Catalunya, però l'intent no va reeixir i els locals comercials tancaven definitivament les seves portes amb préstecs en entitats bancàries dels quals no es podien atendre els rebuts.

La solució semblava que podia venir per una nova obertura dels locals comercials, però les dificultats de tot tipus n'impediren la seva realització.

L'Ajuntament de Sant Hilari, des de fa anys ha tingut interès en què l'emblemàtic edifici passés a ser propietat de tot el poble. També val a dir que la compra per part de l'Ajuntament podia paliar la difícil situació financera de l'entitat, perquè els deutors eren els socis com a institució.

S'iniciaren diferents gestions en aquest camí, per a mirar si els socis, a través de l'assemblea, estaven disposats a vendre els locals al poble per intentar ampliar l'espai dedicat a activitats de lleure i cultura, o al que es cregués més convenient; sempre pensant en que tindrien un ús públic i mai privat com alguns insinuaven.

Aquest interès s'incrementà en aconseguir-se la construcció de l'actual Casa de Cultura Municipal ubicada a la Placeta, ja que pel darrera, els dos edificis es toquen i es podria arribar a crear un ambiciós projecte d'equipaments culturals per al poble de Sant Hilari.

Malgrat que les negociacions passaren per diferents fases amb més o menys entesa i dificultats, podem dir finalment que els locals de l'antiga Cooperativa segueixen formant part del patrimoni del poble de Sant Hilari, evitant així que un local amb tant de simbolisme passés a mans forànies i fos producte del mercat immobiliari.

En el ple de la Corporació del dia 16 de setembre de 1993, s'acordà la compra a la Cooperativa de Consum Unió Obrera, SCCL de Sant Hilari, de la finca situada a l'antiga plaça del Peix, o del Dr. Robert números 3 i 5, per un import de 11.016.824 pessetes, més les despeses que origini la transmissió.

Dels acords que es varen signar, en destaquem els que ens semblen més importants:

PRIMER: L'Ajuntament es fa càrrec de diverses despeses de deutes pendents de la Cooperativa amb companyies de proveïdors, honoraris de liquidació i altres costos fins a un sostre màxim d'1.200.000 pessetes, a justificar.

SEGON: S'aproven al mateix temps les següents condicions a les quals se sotmet la present adquisició:

a) L'Ajuntament de Sant Hilari haurà de destinar les finques adquirides a finalitats culturals, d'ensenyament, de lleure o de benestar social.

b) En la denominació oficial de les finques, sigui quina sigui la seva destinació, sempre s'hi conservarà el nom de "Cooperativa".

c) Independentment de l'assignació que es doni a l'edifici, se'n conservarà la façana actual, sempre que tècnicament sigui factible i no suposi un sobrecost desmesurat en relació amb el projecte d'obres que es presenti.

d) L'Ajuntament de Sant Hilari reservarà, dintre les finques i en ús exclusiu per a la Cooperativa Unió Obrera SCCL a efectes solament de seu social d'aquesta entitat, un local d'un mínim de 15 m^2 i un màxim de 20 m^2 útils, aproximadament, sempre en funció del que resulti del projecte de distribució de l'edifici.

L'immoble està ubicat en un solar de 9.742 pams quadrats i el poble de Sant Hilari es pot congratular de l'acord a què s'ha arribat i del gest que han tingut l'actual junta i l'assemblea de socis.

PROJECTE D'URBANITZACIÓ, REHABILITACIÓ I REASFALTAT DE DIVERSOS CARRERS DEL NUCLI URBÀ (FASE II)

L'Ajuntament va aprovar la segona fase de rehabilitació i reasfaltat de diferents carres del poble com són: Sagrat Cor, tram carrer Rectoria, Passatge c/ Josep Ximeno (Can Guasch), carrer Rocosa, tram carrer Montseny, tram carrer Mn. Palà, tram carrer del Serrat, tram carrer Dos de Maig, tram carrer Jaume I, carrer Lliroia, prolongació c/ Gaudí.

Per qüestions diverses se n'ha fet una agrupació basada principalment en el tipus d'obra a realitzar, ja que la situació d'una o altra zona és molt diferent.

Per tant, alguns d'aquests trams ja s'han realitzat i en canvi d'altres no es portaran a terme fins d'aquí a uns mesos.

El pressupost d'execució material de les obres és d'uns catorze milions de pessetes.

Nova il.luminació a l'entrada del poble.

I JORNADA SOBRE EL CULTIU DELS ARBRES DE NADAL

Per primera vegada es va fer una jornada d'aquest tipus, per a tractar sobre el cultiu dels arbres de Nadal a Catalunya, com a una alternativa d'ingressos per a les zones de muntanya i comentar la crítica que de manera gratuïta es desencadena en l'opinió pública per aquest fet.

Les Guilleries és la primera zona d'Espanya productora d'arbres de Nadal, ja que en surten més de mig milió cada any.

Els assistents anaren sobre el terreny per a visitar diverses plantacions, estudiar les espècies i les tècniques de reforestació mixtes amb els arbres de Nadal.

Hi assistiren el president del Consorci Forestal de Catalunya, Sr. Massaneda; el president honorari de la mateixa institució, Sr. Garolera; el president de l'Associació de Cultivadors de Catalunya, Sr. Ramon Masferrer, entre altres personalitats i propietaris relacionats amb la producció d'arbres de Nadal.

ADJUDICACIÓ DE L'EXPLOTACIÓ DE L'ESTACIÓ DEPURADORA

Examinades les propostes presentades per al servei d'explotació, manteniment i conservació de la depuradora, l'Ajuntament va adjudicar el concurs a l'empresa OMS IBÈRICA SA, amb subjecció al plec de condicions tècniques i administratives vigents prèviament aprovades. Aquesta feina suposa un cost de dotze milions si hi tenim en compte també tota la despesa d'energia elèctrica.

CANVI DEL MERCAT

En un principi semblava que el canvi es podria fer immediatament, però s'han estudiat tota una sèrie de situacions conjunturals i ha semblat que la decisió es prendria de manera definitiva dintre d'uns mesos.

S'ha tingut en compte:

– que al mig de l'estiu no era el moment, perquè qualsevol modificació com aquesta vol un període d'adaptació.

– que durant l'estiu són més necessaris els aparcaments al centre del poble.

– la necessitat d'ubicar les parades de la propera festa major allà on seria el lloc d'aparcament de camions i vehicles particulars.

– que en acabar l'estiu és possible que ja s'adjudiquin les obres del nucli antic, que pot suposar una distorsió de la situació actual.

I finalment, a darrers de setembre hi haurà la fira forestal i encara no s'ha fet una exacta distribució de les zones que s'han de menester per acollir la quantitat de visitants que es preveu.

Aquestes han estat les consideracions que s'han tingut presents a l'hora de prendre la decisió d'ajornar el canvi d'ubicació del mercat, que possiblement es farà en el darrer trimestre de l'any.

En unes properes pàgines d'Informació Municipal s'informarà puntualment de com i quan es farà el trasllat.

EMISSORA MUNICIPAL

Per aconseguir una adequada cobertura i unes prestacions òptimes per a la ràdio municipal es va contractar el subministrament i instal·lació d'un equip d'alta freqüència amb un transmissor de 200 W i un quadre de característiques bases de l'equip.

El pressupost és de 1.635.795 pessetes i s'ha encarregat el subministrament i la instal·lació a l'empresa LINK Comunicacions SA.

BRETOLADES

A Sant Hilari, com en molts altres pobles i ciutats, també es produeixen actuacions que res tenen a veure amb el civisme, l'educació i la millora de la convivència i el viure entre els mateixos habitants del poble.

És fàcil veure senyals de circulació arrencats, papereres xafades, arbres trencats, vidres d'ampolles pels carrers i un llarg etcètera només pel sol fet del plaer de destruir.

Els qui ho fan haurien de pensar que són béns de tots plegats i que el que costa reposar allò, ho podríem dedicar a alguna altra cosa. Dintre les colles que se solen formar de jovent, seria bo que hi hagués un esperit de reflexió abans de cometre aquests actes.

OBRES AL CENTRE D'ASSISTÈNCIA PRIMÀRIA (CAP)

Darrerament s'ha habilitat un nou consultori –local per a metge i per a infermeria– a les dependències del CAP.

L'Ajuntament té al seu càrrec el manteniment del centre, i també paga el servei d'assistència social i el de ginecologia.

De cara als primers mesos de l'any 1995 està previst que s'hi podrà fer el servei de rehabilitació perquè els malalts no s'hagin de desplaçar. S'ha adquirit el compromís de què es disposarà dels locals adequats i de tot el material necessari que sigui adient.

L'Ajuntament, des dels inicis del funcionament del CAP, ha fet tot el que ha cregut necessari per a què tingui un bon funcionament i està disposat a seguir en aquesta mateixa línia.

Un altre aspecte és que amb els mitjans que es consideren necessaris i amb el personal qualificat adequat, el funcionament sigui del tot correcte i satisfaci tots els usuaris del Centre d'Assistència Primària de Sant Hilari.

DESAFECTACIÓ I ALIENACIÓ FINCA RECTORIA

Per a poder implantar el futur ensenyament secundari (ESO) dintre la reforma del sistema educatiu, el col·legi Sant Josep s'ha vist amb l'obligació de precisar de més espai físic del que fins ara tenia.

Fets els contactes oportuns amb els veïns colindants i davant la impossibilitat de poder-hi adquirir terrenys, o bé per un excessiu preu o per negativa a vendre, l'Ajuntament va atendre la demanda de l'Associació de Pares de Família de Sant Hilari per aprovar i declarar la desafectació de la finca de domini públic situada al c/ Rectoria, 10.

Es va aprovar per tant l'alienació de l'esmentada finca per un import de 8.105.984 pessetes, quantitat que ja ha estat ingressada a les arques municipals.

En un principi aquest immoble havia d'anar destinat a satisfer les necessitats de diferents entitats de la localitat per a poder desenvolupar les seves activitats, però creiem que les mateixes podran ser de sobres ateses amb les noves edificacions de propietat municipals com són la casa de cultura, l'edifici de la cooperativa i l'antiga escola de belles arts. Per altre cantó, amb la desafectació es possibilita que el Col·legi Sant Josep disposi d'adequades instal·lacions per a impartir l'ESO.

ACORD SOBRE LA LLEI DE NORMALITZACIÓ LINGÜÍSTICA

1. Mostrar la nostra més ferma convicció que la Llei de Normalització Lingüística és plenament constitucional.

2. Mostrar el nostre suport al Parlament de Catalunya com a Institució amb competència legislativa en matèries que la Constitució Espanyola i l'Estatut d'Autonomia preveuen de titularitat exclusiva de la Comunitat Autònoma de Catalunya.

3. Mostrar la nostra total adhesió a la Llei de Normalització Lingüística que l'any 1983 va resultar del consens parlamentari.

4. Mostrar el nostre rebuig per les campanyes interessades contra aquesta Llei que, durant onze anys de vigència, s'ha consagrat com un bon instrument en favor de la normalització del català, com una garantia per als drets lingüístics de tothom i com un factor bàsic de promoció de la convivència entre els ciutadans.

5. Mostrar el nostre suport a les converses en curs entre el Govern de la Generalitat i les principals forces polítiques catalanes, destinades a definir objectius de consens per a una nova etapa en la normalització del català.

REMODELACIÓ, ADEQUACIÓ DE SERVEIS I PAVIMENTACIÓ DE LES PLACES DE L'ESGLÉSIA, VERDAGUER I DELS CARRERS JOSEP XIMENO I MONTSOLÍS

Bàsicament es tracta que aquesta zona del poble recuperi la seva funcionalitat urbana tot respectant i potenciant, en la mesura que això sigui possible, el seu interès històric.

La imatge del nucli històric de Sant Hilari, presenta alguns primers símptomes de degradació ambiental, més palesos potser en la plaça del Dr. Robert, però també presents en la de Verdaguer, i amb menor força a la de l'església.

Això respon a diferents causes, que procurem sintetitzar:

– L'estat de les infrastructures, especialment el mal estat de les voreres i el paviment de les places. La imatge negativa dels cables elèctrics o de telèfons, penjant per les façanes, i travessant les places sense cap ordre. Dels braços encastats a les façanes, sense respectar ni tan sols la façana de Can Rovira...

– El poc nombre o la manca total d'elements de mobiliari urbà, com bancs, papereres, jardineres, cabines, etc... quan no la seva disposició en el recinte i el seu disseny, que impedeixen una correcta utilització dels espais.

– El tancament d'alguns comerços o el seu desplaçament cap a la zona de l'eixample, l'existència de locals en planta baixa buits i d'alguns solars sense edificar, etc.

PLANTEJAMENT DE L'ACTUACIÓ

En les conclusions de l'apartat anterior, s'han apuntat algunes de les causes determinants de la degradació ambiental, que s'observa en l'entorn del nucli històric.

Amb la remodelació i millora que es planteja en aquest projecte, es pretenen eliminar o corregir alguna de les causes de deteriorament apuntades (nova pavimentació, mobiliari, eliminació de cablejat aeri), però és evident que d'altres, escapen a les possibilitats d'una actuació aïllada.

Tanmateix, la construcció d'aparcament en el perímetre de la població, com per exemple el de darrera l'Ajuntament; la zona de vianants dels carrers de Vic i de Valls ja realitzada, i la prevista d'altres carrers (Vernis, de la Rectoria...); alguns aspectes urbanístics com la regulació dels colors de les façanes i parets exteriors dels edificis i tanques, endegats per l'Ajuntament, han de contribuir decididament a la millora del nucli antic.

Les obres que s'inclouen en aquest Projecte d'Urbanització afecten les places de l'Església, i Verdaguer, la totalitat del carrer Josep Ximeno, el carreró Balmes i de l'Església fins a la seva entrada a la plaça del Dr. Robert. Darrerament se n'ha exclòs el carrer Montsolís, que es pensa fer en una altra fase juntament amb el carrer Vernis i la plaça del Dr. Robert.

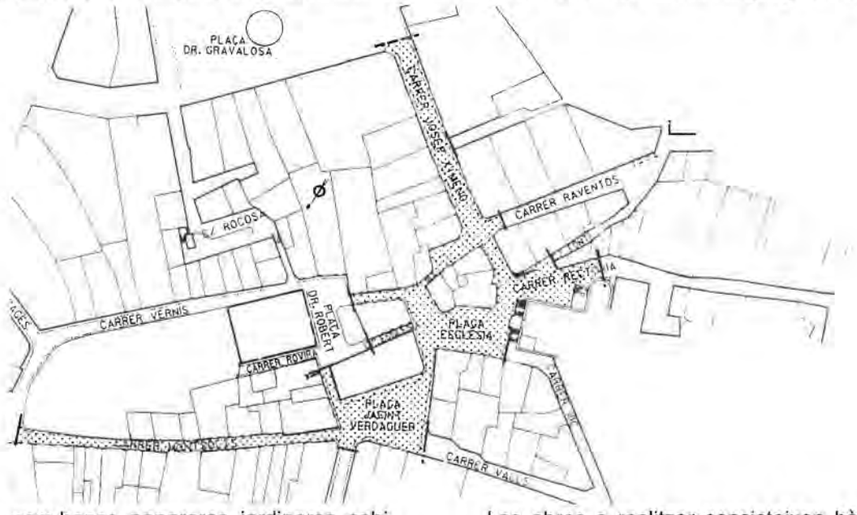

Les obres a realitzar consisteixen bàsicament en esplanació –arrencada de vorades, voreres i paviments, rebaix, compactat, etc. clavegueram, abastament d'aigua totalment refet, soterrament de línies elèctriques, enllumenat, d'acord amb les característiques de les places i els carrers, soterrament de línies telefòniques, pavimentació amb peces prefabricades de formigó de diferents mides i colors i finalment dotació de jardineria, bancs i altre mobiliari urbà.

El projecte és de l'arquitecte Enric Masana, i el pressupost d'execució material de l'obra passa de setanta milions. Es calcula que els veïns hauran de pagar un 20% de l'obra i la resta anirà a càrrec entre la Generalitat i Ajuntament.

Les obres podrien començar un cop acabat l'estiu, quan Arquitectura i Habitatge hagi adjudicat l'obra.

LOCAL PER AL JUTJAT

Actualment els aspectes administratius del Jutjat de Pau són portats per funcionaris del mateix cos judicial i són qui fan els tràmits i les diligències pertinents. Fins ara ho feien a les dependències municipals cedides per l'Ajuntament al Jutjat, però, degut a la manca d'espai físic adequat per a portar a terme aquesta feina, s'ha optat per llogar els locals on abans hi havia l'antic dispensari, al carrer de la Rectoria, i així poder atendre millor els assumptes judicials.

Tanmateix, tot el que faci referència a registres civils, com són naixements, defuncions, matrimonis, etc., es continuarà portant des de les oficines de l'Ajuntament.

Noves dependències del jutjat, el nou jutge.

CANVI DE JUTGE

El càrrec de jutge de pau en un poble com Sant Hilari té una duració de quatre anys, segons la Llei orgànica 6/1985 d'1 de juliol del poder judicial i la Llei 38/1988 de 28 de desembre de demarcació i de planta judicial.

En el segon semestre de 1993 acabava, per tant, la missió de l'actual jutge, en Joaquím Torrent i Sabatés, que amb encert ha dirigit els afers judicials locals.

L'Ajuntament en el ple del dia 15-7-93 va aprofitar per escollir un nou jutge, així com per proveir la plaça de jutge suplent, que no estava coberta en aquest darrer temps.

Per majoria, varen ser escollits pels esmentats càrrecs en Joaquím Gibert Rovira i en Ramon Donadeu Torras respectivament, davant la candidatura d'en Marcel Rigalós Vila i d'en Josep Puig Pujol.

Agraïm la gestió del jutge cessant i l'esforç que durant aquests quatre anys ha dedicat a facilitar la convivència entre els hilariencs.

RECTIFICACIÓ DEL PADRÓ D'HABITANTS

	HOMES	DONES	TOTAL
Població de dret a 1-1-93	2.488	2.393	4.881
Altes	84	69	153
Baixes	52	40	92
Població de dret a 1-1-94	2.520	2.422	4.942

Com es pot veure, ha augmentat la població en només una cinquantena d'habitants, i és a causa bàsicament dels moviments migratoris, perquè si tenim en compte el moviment natural de la població, el creixement s'acostaria al 0 (34 naixements i 32 defuncions).

També s'hi han enregistrat més de 30 persones que, per omissió, no hi estaven inscrites.

El que podem constatar és que darrerament hi ha hagut un augment d'empadronaments de persones d'altres nacionalitats.

PROGRAMA LABES (Laboratori d'empreses) COMARCA DE LA SELVA

Durant el mes d'octubre s'iniciarà a Sant Hilari Sacalm i a altres poblacions de la comarca, un programa de formació i animació econòmica, patrocinat pel Consell Comarcal i financiat pel Fons Social Europeu anomenat LABES (laboratori d'empreses). En concret, el nostre municipi serà la seu d'una acció específica de foment del turisme alternatiu, a través d'un programa de formació i d'activitats de sensibilització, adreçades tant a joves que volen treballar en aquest sector, com a professionals interessats a obrir noves línies comercials de caràcter innovador.

El criteri general del programa girarà entorn a la idea que la planificació i la programació són els eixos bàsics per a l'èxit en qualsevol activitat. És a dir, preveure i avançar-se al futur. Les característiques més importants de la formació són: sessions teòriques i pràctiques, seguiments individualitzats, tutories permanents i consultories realitzades per experts.

Altres accions incloses dins el programa LABES són:

– Detecció, formació i assessorament d'emprenedors.
  Aquesta secció es durà a terme al municipi de Santa Coloma de Farners.
– Formació i assessorament per a la gestió de petits comerços i explotacions artesanes. Aquesta acció es durà a terme als municipis de Blanes i de Lloret de Mar.

CLOENDA DE LES JORNADES TÈCNIQUES DE L'ASSOCIACIÓ DE DEFENSA FORESTAL (ADF)

Es varen desenvolupar set jornades tècniques al llarg de tres mesos a diferents llocs de Catalunya. En aquestes jornades s'ha acordat delimitar les competències en l'extinció dels incendis forestals, s'ha optat per la creació d'estructures d'ADF per comarques o massa forestal i s'han debatut tota una sèrie de qüestions que tenen plantejades les esmentades associacions (ADF).

A Sant Hilari es va fer la trobada de cloenda amb la presència d'unes vuit-centes persones que representaven les 213 ADF que hi ha actualment a Catalunya.

Hi assistí el Conseller d'Agricultura de la Generalitat Francesc Xavier Marimon, que es va comprometre a potenciar les ADF perquè assumeixin un paper important en la defensa de la natura a més de la prevenció d'incendis forestals. També manifestà que l'ajuda a les ADF passaria a ser de 150 milions enguany i que cada una rebria mig milió per municipi a més de les ajudes que calguin, sempre que l'ADF presenti un pla de previsió o treball que es consideri viable.

Al llarg de l'acte, que es va fer al cinema Catalunya, es plantejaren la necessitat de canvis de mentalitat dels pagesos a l'hora d'evitar el perill d'incendis, la situació d'aïllament en què estaven les persones que treballen i viuen al bosc i altres aspectes relacionats amb la problemàtica que el món del bosc planteja.

En acabar els parlaments hi hagué un dinar de germanor al pavelló d'esports per a tots els participants i per aquelles persones que estan directament vinculades en les tasques forestals, ja siguin propietaris o jornalers.

Hi hagué també una exposició de maquinària agrícola i forestal i una exhibició d'oficis relacionats amb les activitats del bosc.

ARBRES DEL 14 D'ABRIL

Suposaven un gran perill, principalment en dies de fort vent o neu, ja que les branques es podien trencar fàcilment. També n'hi havia que tenien el tronc podrit, uns eren morts del tot i altres ja no hi eren, havien estat arrencats per algun altre motiu.

Va semblar que un arbre adequat que s'hi podia posar era el til·ler de jardí que és el que s'hi pot veure ara plantat.

També s'han plantat catalpes a la plaça de l'Ajuntament.

ELECCIONS AL PARLAMENT EUROPEU

El dia 12 de juny hi va haver la convocatòria electoral per escollir els representants al Parlament Europeu.

A Sant Hilari els resultats foren els següents:

Núm. d'electors censats	3.729
Núm. de votants	1.788 (47,94%)
Vots en blanc	11
Vots nuls	8
CiU	1.082
PSC-PSOE	339
PP	124
ERC-ACC	144
IU-IC	42
GV	6
PCPE	8
FORO i CDS	3
Els verds (CEC)	5
Ruiz Mateos	5
HB	2

Cal destacar el triomf de Convergència i Unió i la poca participació dels ciutadans de Sant Hilari en aquests comicis al Parlament Europeu.

CESSIÓ DE TERRENYS

El Pla General estableix l'afectació corresponent de terrenys de la zona verda situada entre els carrers Pau Picasso i de l'Hospital, part propietat de la senyora Campderrós.

L'esmentada senyora ha cedit els terrenys que van des de l'acabament de la nova zona d'ús públic situada al final del c/ Picasso, fins al c/ de l'Hospital, exceptuant-ne un solar de 21,5 m de façana del c/ Hospital per 18 m de fondària. D'aquesta manera s'amplia el patrimoni de terrenys municipals destinats a zona verda.

XVIII CONCURS LITERARI ESCOLAR LOCAL

En el decurs del mes de maig i als locals del Casal d'Avis es va portar a terme el XVIII Concurs Literari Escolar Local entre els alumnes de 6è, 7è, 8è d'EGB i els de Formació Professional de la població i que puntualment organitza l'Ajuntament de Sant Hilari.

Els resultats foren els següents:

6è d'EGB

Tema "Inventa't un diàleg entre dos personatges del bosc".

1r Elisabet Moragas Arjant, del Col·legi Sant Josep

2n Jordi Bach Company, del Col·legi Públic Guilleries.

3r Miquel Carreras Artigas i Lluís Pagès Pons, del Col·legi Sant Josep.

7è d'EGB

Tema: "Sóc un/a nen/a negre/a en una escola de blancs".

1r Jordi Campeny Pujol, del Col·legi Sant Josep.

2n Sandra Andreu Vilà, del Col·legi Sant Josep.

3r Cristina Javierre Barnils, del Col·legi Públic Guilleries.

El jurat d'aquests dos cursos estava format per: Fina Jou Carreras, en representació del Col·legi P. Guilleries; Maria Frigola Estragués, del Col·legi Sant Josep, mossèn Joan Coma, Júlia Gol Jiménez i Lluís Puigdemont Reverter.

8è d'EGB

Tema: "Ets un/a missioner/a a Ruanda i et trobes al mig del conflicte; què fas?

1r Neus Cuberta Juncà, del Col·legi Sant Josep.

2n Laura Aguilera Rojas, del Col·legi Públic Guilleries.

3r Roser Frigolé Pujol, del Col·legi Sant Josep.

Formació Professional

Tema: "Ajuda'm, tinc la sida".

1r Dolors Pallarols Hortal.

2n desert.

3r Mireia Pérez Crous.

En aquests cursos actuaren de jurat: Francesc Danés Andreu, Carme Timoneda Gallart, Anna Puigdemont Reverter i Fina Milà Mallofré i Mireia Colon Bosch, aquestes darreres en representació dels col·legis Públic Guilleries i Sant Josep respectivament.

Els premis consistien en llibres i trofeu i varen ser lliurats durant la celebració de la II Mostra de Teatre Infantil que a nivell de comarca es va fer als locals del cinema Catalunya.

Els primers premis, com sempre, surten publicats en l'edició d'aquest programa de festes-1994.

CONDICIONAMENT DEL PARC DE LA FONT DEL SASTRE

La Font del Sastre és una urbanització, amb ús de segona residència, ubicada al nord de la població, amb bona connexió amb aquesta, tant per vehicles com per camins de vianants i bicicletes.

En aquesta urbanització l'Ajuntament és propietari de terrenys de cessió obligatòria i gratuïta, amb bones vistes sobre el poble i el massís del Montseny, lloc idoni per a l'execució d'un parc, d'ús esportiu i d'esbarjo.

Actualment l'Ajuntament té el projecte de fer-hi un parc forestal. S'aprofitaran les zones d'arbres que ja hi ha actualment i s'hi plantaran tot un seguit d'arbres autòctons de les nostres terres.

En un principi es faran esplanacions i terrasses i una xarxa de nous recorreguts per a vianants, juntament amb una adequació dels camins ja existents; afectaria una superfície propera a les cinc hectàrees.

ACONDICIONAMENT DEL PARC DE LA FONT DEL SASTRE

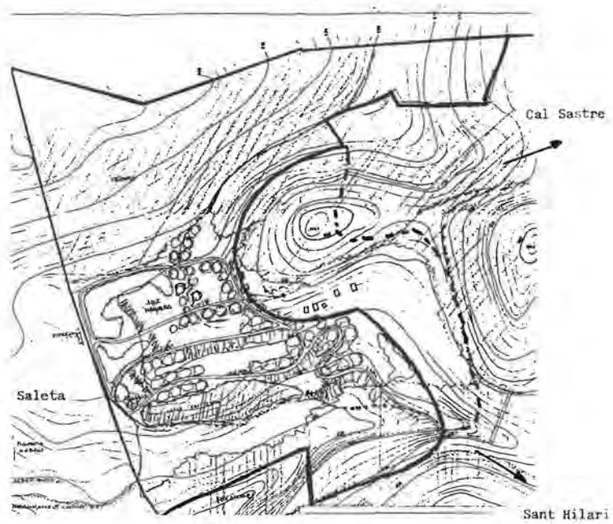

línia d'actuació

camins previstos

TELÈFONS D'URGÈNCIES

Oficines de l'Ajuntament: **86 81 01** i **86 89 76**
Fax de l'Ajuntament: **86 89 76**
Caserna Guàrdia Civil: **86 80 32**
Servei d'ambulàncies municipal: **86 81 23.** També es pot trucar al **86 84 57,** que és un servei privat d'ambulàncies (Ambulàncies Guilleries).
Ambulàncies de la Creu Roja: **86 04 04** (Arbúcies)
Farmàcies: R. Broto: **86 80 93**
X. Montalt: **86 90 49**
Pavelló d'esports: **86 89 89**
Parròquia: **86 82 22**
Oficina de Turisme: **86 88 26**
Dispensari municipal: **87 22 02 – 87 22 03**
Ràdio Sant Hilari: **86 83 87**
En cas d'incendi cal trucar als números de l'Ajuntament, al **085**.
Darrera la porta de la Casa de la Vila hi ha un aparell d'alarma.
Serveis de grua: Trima: **86 83 28**
Montseny: **86 84 64**
A. Fauria: **86 82 31**
Guilleries: **86 88 73**
El Turó: **86 81 44**
Policia Municipal: 86 81 23

AVISOS

Aquelles pesones que estiguin interessades en l'**adquisició de solars o parcel·les** per edificar, se'ls recomana que abans de fer cap tracte s'adrecin a les oficiones de l'Ajuntament, on se'ls informarà de la qualificació urbanística del solar o parcel·la que vulguin comprar.

S'informa que cal tenir present que en totes les cartes i trameses adreçades a Sant Hilari s'hi ha de fer constar el **Codi Postal,** que és el 17403, juntament amb el nom del municipi, tal com s'indica: "17403, Sant Hilari Sacalm".

El **telèfon d'urgències** per a la nit és el **86 81 23,** el qual és atès permanentment per la Policia Municipal.

ABOCADOR DE RUNES D'OBRES

Per evitar que es llencin runes a qualsevol lloc i per facilitar als contractistes l'abocament de material procedent d'enderrocs o d'obres semblants, s'ha habilitat una zona als afores de la població.

És situat prop de la masia de les Clotes, a uns quilòmetres de la població, i està convenientment senyalitzat. Cal recalcar que no s'hi permet el llançament d'altres objectes i materials que no siguin els abans esmentats, ja que per això ja hi ha un servei de recollida a domicili de manera gratuïta.

Els contractistes locals tenen el consentiment per abocar-hi, i esperem que en general ho facin de manera correcta.

CARRERS D'ACCÉS A LA NOVA PLAÇA DE L'AJUNTAMENT

Simultàniament a les obres de construcció de la plaça de l'Ajuntament, s'ha portat a terme la urbanització dels dos carrers que hi han de donar accés, un que enllaça el carrer de la Rectoria amb la plaça i l'altre que ho fa pel passeig de la Font del Cirerer, en la cantonada del Tívoli. D'aquesta manera s'ha acabat tot el conjunt de l'obra i es completarà la nova xarxa viària.

En el tram que fa referència al carrer de la Rectoria, s'ha aconseguit eixamplar-lo amb la finalitat de donar-hi un millor accés.

CURSOS DE FORMACIÓ - BEQUES FONT VELLA

L'Empresa Font Vella, SA organitza diferents cursos dintre el Pla anual de formació del personal. Són una manera de poder millorar la qualificació professional dels treballadors i abasten actuacions que es consideren prioritàries en un futur immediat.

A través de l'Àrea de Cultura de l'Ajuntament, s'ha aconseguit que FONT VELLA, SA permeti que joves de la població s'hi puguin inscriure i ho fa amb la concessió d'unes BEQUES.

Durant el que resta de l'any 1994 s'han previst els següents cursos:

OCTUBRE: Electricitat Bàsica (curs de 50 hores)

NOVEMBRE: Microinformàtica (20 hores) (Lotus, Symphony)

Normes per a inscriure's:

– Ho poden fer aquelles persones d'ambdós sexes que tinguin el títol de FP en mecànica, electricitat o experiència en aquests camps.

– Les places són limitadíssimes i s'atendrà un rigorós ordre d'inscripció.

– Les classes s'impartiran a les instal·lacions de FONT VELLA SA.

– Els que realitzin el curset rebran el diploma corresponent.

Sobre els cursos a realitzar en els propers mesos, se n'informarà oportunament.

Aquests cursos són organitzats per FONT VELLA SA amb la col·laboració de l'Àrea de Cultura de l'Ajuntament.

Obres de remodelació del carrer de la Rectoria.

REVISIÓ DEL PLA GENERAL

La revisió del Pla General, de la qual ja se'n parlava al darrer programa de festes i en un "Pàgines d'Informació Municipal", ha anat seguint els passos que ja allà es tenien previstos.

Efectivament, després d'analitzar els suggeriments que es varen presentar després de la publicació dels treballs de redacció, es varen consultar els tècnics corresponents i els enginyers de camins de diferents organismes i el Servei d'Urbanisme de Girona; es va arribar a l'esquema de revisió, que fou portat a l'aprovació inicial en el ple celebrat el 23-12-93.

Posteriorment es va obrir un nou període d'exposició pública d'un mes, per a què tothom pogués tornar a donar la seva opinió en forma d'al·legació.

Un cop estudiades acuradament les al·legacions per part de l'Ajuntament i els serveis tècnics corresponents i fetes les propostes d'acceptació o desestimació adients, s'ha arribat finalment a l'aprovació provisional pel ple de l'Ajuntament en data 9-6-1994.

Darrerament s'ha tramès tota la documentació que figura a l'expeident al Servei d'Urbanisme de Girona, que l'ha analitzat, n'ha informat i l'ha tramès a la Comissió d'Urbanisme de la que se n'espera l'aprovació i dictament definitius.

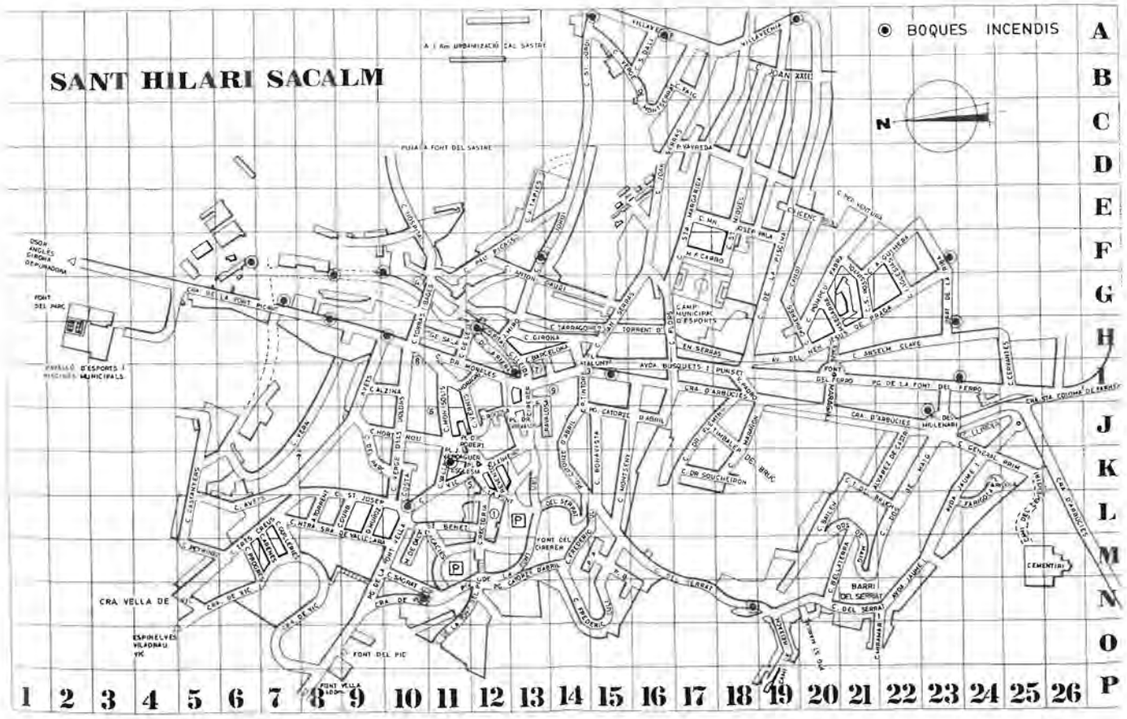

Distribució de les boques d'incendi al poble.

LA MOSTRA CATALANA DEL BOSC I DE L'APROFITAMENT FORESTAL A SANT HILARI SACALM

Dies 30 de setembre, 1 i 2 d'octubre

El proper setembre es compliran 5 anys de la signatura de l'acord entre el President de Languedoc Rousillon i el Conseller d'Agricultura, Ramaderia i Pesca de la Generalitat de Catalunya, en el que es manifesta la voluntat de promoure i organitzar una manifestació conjunta sobre el bosc i la valorització forestal.

Els organitzadors de la Mostra i de les "Journées Franco-Catalanes de la Forêt et du Bois" han estat sempre fidels a l'acord signat i any rera any (a Formigueres i a Santa Coloma) s'han anat celebrant les trobades.

Enguany la Mostra es celebrarà a Sant Hilari Sacalm on les Jornades Tècniques, les exposicions, les demostracions i els intercanvis acostaran una vegada més els professionals de les dues vessants del Pirineu.

L'APROFITAMENT FORESTAL

La maquinària forestal amb les novetats tecnològiques més avançades, serà present a la Mostra Catalana-94. Un ampli espai (cobert i a l'aire lliure) serà destinat a l'exposició de material especialitzat en l'explotació forestal.

- Eines de tall, maquinària manual i accessoris.
- Podadores.
- Instrumental per a desemboscar.
- Vehicles forestals.
- Equips de seguretat.
- Equips de fumigació.
- Material per a extinció d'incendis.
- Instruments per a la medició forestal.
- Equips de radiocomunicació.
- Productes fitosanitaris.
- Enginyeria i gestió.
- Planters.

El Consorci Forestal de Catalunya, el Centre de la Propietat Forestal i els Empresaris Forestals estan especialment interessats a conèixer el contingut de l'exposició.

EL BOSC: ALTRES USOS I BENEFICIS

Per tal de donar resposta a la gran creixent demanda d'utilització dels boscos pels usuaris del lleure, la Mostra Catalana-94 ha preparat, juntament amb les Jornades una àmplia exposició d'infrastructures i serveis per a l'obtenció de beneficis complementaris en els boscos: equipaments per a l'esport del bosc (caça, pesca, vehicles de dues rodes, instal.lacions de descens, escalada, aventura, etc..).

La utilització del Bosc

Atès que els col·loquis i l'exposició aniran especialment adreçats a propietaris, empresaris forestals i promotors d'explotacions d'esports i de lleure, la Mostra Catalana-94 té en projecte un programa d'activitats i d'exposicions informatives destinades als visitants no professionals, però usuaris del bosc, per tal d'explicar normes de comportament, divulgar les possibilitats de gaudir dels boscos, remarcar els punts d'interès a descobrir tot preservant el medi i respectant els interessos particulars. La Mostra Catalana-94 pretén, dins del seu àmbit, mostrar a l'opinió pública el bosc amb tota la seva complexitat, problemàtica i importància social i refermar els llaços de cooperació entre les dues Catalunyes i d'altres indrets que tenen un interès comú pel món forestal. Els boscos de Les Guilleries seran un marc incomparable per acollir els interessats a conèixer la millor manera d'aprofitar les moltes possibilitats que ofereix el bosc.

LA FUSTA: NOUS PRODUCTES

La Mostra Catalana 94 vol ser la plataforma de presentació i promoció dels nous productes derivats de la fusta:

- Fustes tractades (impregnades)
- RTI (Roll Tornejat Impregnat)
- Fustes encolades (taulers...)
- Suro per a la construcció (aïllaments...)
- Conglomerat sense cola.
- Per a aplicacions de la construcció, en la decoració, en parcs infantils, àrees ajardinades, mobles (Portes, finestres, taules..), parquets, tancaments d'espais públics, platges, etc...)

Aquesta exposició donarà suport pràctic a les Jornades "Fusta i Construcció II" que sobre aquestes temàtiques tindran lloc a Sant Hilari durant la Mostra Catalana-94.

Es convocarà a tots els arquitectes que treballen per als municipis de Catalunya que, de forma col·lectiva i organitzada pels Consells Comarcals de Catalunya, assistiran a les Jornades i a les demostracions pràctiques presentades pels productors de Nous Productes de la fusta que exposaran les seves darreres innovacions a la Mostra.

ARBRES DE NADAL

Antics terrenys de conreu en zones de muntanya són avui dia àrees productores d'arbres de Nadal. Aquestes explotacions de Masjoanis, Excelsa... no tant sols donen ocupació a molta gent durant tot l'any, sinó que són beneficioses com a fre d'erosió natural en conreus abandonats.

Tradicionalment, a les Guilleries s'ha donat molta importància a la Silvicultura. Prova d'això, ha estat la creació d'una nova espècie d'avet, l' Abies Masjoanis, que és fruit del creuament d'Abies Pectinata i Abies Pinsapo.

Els cultivadors d'arbres de Nadal Associats de Catalunya disposaran, a la Mostra Catalana-94, d'un ampli espai per a mostrar totes les espècies que es cultiven, com l'Abies Nordmanniana, la Picea Excelsa, les ja anomenades Abies Masjoanis i Pinsapo, juntament amb la Nobilis i la Grandis d'entre d'altres. També explicaran (amb visites als cultius) el procés de producció i comercialització dels arbres de Nadal que durant les festes nadalenques duen un tros de natura a les nostres llars.

TALLADA DE TRONCS

Sant Hilari Sacalm té una gran tradició en l'organització de concursos de tallada de troncs. L'agost de 1993 es va organitzar el 34è concurs. El concurs de 1994 s'organitzarà dins la Mostra Catalana del Bosc i de l'aprofitament forestal.

Per al concurs-94 es convidarà participants de la Catalunya Nord, País Basc, Navarra i Catalunya Sud per tal que puguin mostrar la seva habilitat i fortalesa al costat dels participants de les Guilleries, amfitrions del concurs.

El concurs tindrà proves en totes les modalitats: amb destral (individual i per equips), xerracs mecànics de totes les cilindrades; xerrac a mà i alguna altra modalitat que l'organització crearà especialment per aquesta trobada.

L'organització del concurs-94 ja està treballant per tal que els premis per als concursants tinguin un caràcter excepcional.

L'EIX TRANSVERSAL: UNA CARRETERA INTEGRADORA

Els divendres són els dies més adequats per aturar-se a reflexionar sobretot el que s'ha fet durant la setmana, tancar-la, i procedir a la planificació de les properes. Va ser divendres passat quan em van sol·licitar, mitjançant un escrit, la meva participació per a parlar, una vegada més, dels avantatges que ens reportarà l'Eix Transversal i, en concret, del seu pas per la població de Sant Hilari Sacalm.

Primer de tot, us haig de dir que estem construint un dels eixos més importants de la xarxa bàsica de carreteres de Catalunya. En efecte, una de les dificultats principals de la nostra xarxa de carreteres ha estat sempre la manca de comunicacions transversals, fet que propicia que, molt sovint, per anar d'una banda a l'altra del territori, s'hagi de passar per l'entorn de Barcelona.

L'Eix Tranversal, com a xarxa bàsica de carreteres de Catalunya, dóna suport al trànsit de pas i alhora comunica les terres de Lleida i les comarques del centre de Catalunya amb Osona, la Selva i l'anomenada "anella Girona-Costa Brava" que connecta les comarques esmentades amb les zones costaneres.

Un altre dels objectius d'aquesta ruta és servir de punt d'unió entre moltes poblacions que, si bé geogràficament eren properes, fins ara es trobaven distanciades en no disposar d'una via de trànsit amb les condicions i característiques que requereix una societat moderna.

Són molts els pobles i les ciutats de Catalunya que es veuran, a partir d'ara, units de manera directa, passant l'Eix per la vostra població.

L'Eix Transversal aportarà, a més, un suport al reequilibri territorial, possibilitant un increment de l'activitat econòmica de les comarques que travessa, les quals gaudiran d'unes facilitats de comunicació que són la condició necessària per al desenvolupament econòmic.

Parlem de xifres, no ens deixem confondre pels números. Començarem per dir que la distància entre Vic i Girona és de 57 quilòmetres –no oblidem que Sant Hilari Sacalm es troba al centre– la inversió global en aquest tram serà d'uns 24.600 milions de pessetes. Les previsions de la traça recullen la construcció d'enllaços cada tres o quatre quilòmetres, la qual cosa dóna entitat a la idea principal d'aquesta ruta: la millora de les connexions de l'Eix amb la resta de la xarxa de carreteres.

Els estudis sobre trànsit –real i induït– per al proper quinquenni inclouen la possibilitat d'un fort increment de desplaçament de vehicles de l'eix costaner cap a l'interior –es podria arribar fins als 15.000 solament entre Vic i Girona– i, a més, cal tenir present que la distància entre Lleida i Girona es reduirà a 35 quilòmetres pel fet de no haver de passar obligatòriament –com fins ara– per Barcelona.

RESPECTE AL MEDI AMBIENT

Haig de dir que, molt abans que la normativa europea sobre l'obligatorietat de la realització d'estudis d'impacte ambiental en obres públiques, la Direcció General de Carreteres ja aplicava als seus projectes el conjunt d'aqueixa reglamentació. Els nostres estudis fan una valoració de l'impacte de les obres, alhora que s'estudien les possibilitats d'aplicació de les mesures correctores per minorar "el mal visual i estètic" que es pugui produir. El Departament de Medi Ambient de la Generalitat aprova la declaració d'Impacte Ambiental que recull les mesures correctores adoptades, afegint-n'hi –si calgués– unes altres de noves. Concretament al tram de què parlem, el cost econòmic de les mesures aplicades arriba a 3.600 milions de pessetes, mesures que consisteixen, bàsicament, en la construcció de sis túnels, cinc viaductes i passos per a la fauna.

La conclusió que podem obtenir d'aquest repàs realitzat a l'Eix Transversal, és que existeix un desig integrador i de progrés del conjunt de la població de les comarques que travessa i el lloable anhel de la població de Sant Hilari Sacalm de participar en aquest corrent i ser-ne una part essencial.

Sr. Eduard Alabern i Valentí
director general de Carreteres
de la Generalitat de Catalunya

L'EIX EN IMATGES

ÍNDEX

	Pàg.
Salutació	3
Pregó de la Festa Major 1993	4 a 8
Per què?	9
Què és això que en diem intel·ligència? - Batecs d'amargor	10
Foc Verd	11
Festivals Internacionals de Música	12
La pastoral dels aplecs	13
Les Guilleries, Associació de promoció i educació mediambiental	14
Voluntaris mediambientals	15
Experiències personals de voluntaris	16
Mossèn Planas	17 a 19
Records del Sèneca	19
L'Eina	20
Déu n'hi do, quin curs!	21
Certamen Literari Escolar del Casal dels avis	22 a 24
El casal municipal dels avis "Can Blat"	24
En Jaumet	25 a 29
El dia a dia dels pobles és feina de tots - Balada del cavallet	30
Tres dosos, un tres i... Visca!	31
Concurs Literari Escolar local	32 a 34
Pirates a Sant Hilari	34
És possible recuperar "La Miranda"?	35
Germandat de donadors de sang	36
La pesca a Sant Hilari	36 i 37
El Museu Municipal "Guilleries"	38
Coses del Col.legi Sant Josep	39 a 41
La caça a les Guilleries	41
Llar Infantil Les Cent Fonts	42 a 44
Sant Hilari i l'Eix Transversal - La Plaza y yo	44
Temps de lleure: colònies i campaments	45
Passeig Font del cirerer	45
Ràdio Sant Hilari	46
El curs de les novetats	46
Fotos que fan història	47 a 49
Actes religiosos i populars	50 i 51
Resum de l'any	52 a 56
Fotre, fotut: uns veritables jòquers lingüístics	57
L'èxit d'un repte - Salutació a la primavera	58
Poble que canta	59
Opinió d'E.R.C.	60
El futur a Sant Hilari	61
Sant Hilari en un conte de Pere Calders	62 a 64
El bressol buit	64
La mort violenta a la forca d'un senyor feudal de Sant Hilari, el 25 de juny de 1652 o la desventura de Dídac de Sarriera i de Gurb, Baró de Solterra	65 a 67
Estimable noche y dia	67
28 anys d'un missioner hilarienc a Rwanda	68
Noces d'or i d'argent - Els nois alegres	69
El Wing Tsun, és quelcom nou? Escrima	70
La casa de cultura, un repte per a Sant Hilari	71
Serveis socials d'atenció primària	72
Grup de teatre "La Lluna" (Abans, Nois Alegres)	73
Dibuix	73
El "Ball de Saló" a Sant Hilari	74
Santa Penjada, grup de rock de Sant Hilari - Poesia	75
Col·laboradors	76 a 79
Butlletí d'informació municipal	80 a 94
L'Eix Transversal, una carretera integradora - Respecte al medi ambient	95
L'Eix en imatges	96 i 97

Font Vella

Agua Mineral Natural

Agua mineral natural

FONTDOR

Sant Hilari Sacalm (Girona).
Emerge a 1000 metros de altitud.
El agua cumbre.

Fotos: FINA, S. BOSCH I ARXIU ÀNGEL SERRADESANFERM
Impressió i Fotocomposició: OFFSER, S.C.P.
Edita: ÀREA DE CULTURA DE L'AJUNTAMENT
Coordinador: ÀNGEL SERRADESANFERM i VALLS
Dip. Legal: GI - 67

AJUNTAMENT DE SANT HILARI SACALM